

Majandusaasta aruanne 2008

4	Tegevusaruanne
13	Ettevõtte üldjuhtimine
15	Konsolideeritud kasumiaruanne
16	Konsolideeritud bilanss
17	Konsolideeritud rahavoogude aruanne
18	Raha ja raha ekvivalentide analüüs
19	Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne
20	Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad
81	Sõltumatu audiitori aruanne
82	Juhatuse avaldus
83	Juhatuse ettepanek kasumi jaotamiseks
84	Nõukogu avaldus

Missioon

Tundes oma klientide vajadusi, saame neile pakkuda kõige sobivamaid finantslahendusi ning seeläbi parandada nende igapäevast elujärge. Selle tulemusena suudame pidavalt suurendada ettevõtte väärtust ja anda positiivse panuse ühiskonna arengusse.

Visioon

Tahame olla juhtiv finantsasutus Põhjamaades ja Balti regioonis. Juhtiv olla tähendab meie jaoks: suurimat kliendirahulolu, suurimat kasumlikkust ning atraktiivseima tööandja positsiooni igal koduturul.

Väärtused

Usume, et meie tugevad majandustulemused ja kasvav rahvusvaheline tunnustus on tulemustele suunatud kultuuri, selge ja avatud suhtluse, pideva arengusoovi ja töötajate suure pühendumise tulemus. Meie väärtused on: **tulemustele orienteeritus** – tahame olla parimad kõiges, mida teeme; **avatus** – oleme suhtluses avameelsed ja ausad; **innovatiivsus** – oleme õpivõimelised ja uuendusmeelsed; **pühendumus** – ehitame üheskoos äri, mis püsib.

Muutused keskkonnas

Aastaid vedasid maailmamajanduse arengut madalad intressimäärad, varade hinna kerkimine ja laenukasv. Samal ajal suurenes aga tasakaalustamatus ja 2008. aasta septembris kasvasid mured finantsturgude käekäigu pärast usalduskriisiks. Finantskriis hakkas üha enam mõjutama reaalmajandust, tuues kaasa kõrgemad riskipreemiad, karmimad laenutingimused ja varade hinna languse. Nimetatud arengud pärsivad investeeeringuid ja tarbijate kulutusi. On selgusetu, kui sügav saab olema maailmamajanduse langus ja kui kaua see kestab, sest pole kindel, kas maailma suuremate majanduspiirkondade koordineeritud tegevus suudab turge kestvalt mõjutada või mitte. Samuti ei ole veel teada, millised saavad olema hiljutiste majandusprobleemide tagajärjed. Prognoodid on praegu pigem pessimistlikud ning inimeste kindlustunne tuleviku suhtes langenud.

Majanduskasv, %	2006	2007	2008
Eesti	10,4	6,3	-3,6
Läti	12,2	10,3	-4,3
Leedu	7,8	8,9	3,1
EU 27	3,1	2,9	0,9

Allikas: Eesti, Läti ja Leedu statistikaamet; Eurostat

Balti riikide olukord oleks võrreldes kiire kasvufaasiga halvenenud ka ilma finantsturgudel tekkinud probleemideta. Üldine majandusseis ja finantsmaailma tulevikuväljavaated panevad nägema prognoose veelgi süngemates värvides, sest kõik kolm riiki sõltuvad maailmamajanduse arengust. SKP langes 2008. aastal Lätis 4,3% ja Eestis 3,6%. Leedus kasvas SKP 3,1%, ent aasta lõpus aeglustus kasv märkimisväärselt. Jaemüügi kahanemine näitab sisenõudluse, eeskätt eratarbimise kiiret vähenemist. Kasvab nende ettevõtete arv, kes on sunnitud palku vähendama ja töötajaid koondama. 2008. aasta lõpus vähenesid inflatsioon ja jooksevkonto puudujääk kõigis kolmes Balti riigis.

2009. aastaks prognoositakse vähenenud sise- ja välisnõudluse tõttu märkimisväärset majanduslangust. Isegi 2010. aasta ei too tõenäoliselt veel kaasa kasvu, ehkki aasta lõpus võib suund olla juba tõusu poole. Üleilmne majandusolukord muudab ekspordi suurendamise väga raskeks, ent nõrk sisenõudlus ja vähenev välisfinantseerimine tähendab ka impordimahtude langust, mis parandab tuntavalt väliskaubandusbilanssi. Valitsuste võimalused majandust aidata on piiratud. Seepärast on nad keskendunud peamiselt olukorra stabiliseerimisele ja võimaluse korral ettevõtete abistamisele.

Balti riikide vääringud on seotud euroga ja 2004. aastal liitusid nad ERM II-ga, mis on esimene samm Euroopa majandus- ja rahaliidu liikmeks saamisel. Eestis ja Leedus on kasutusel valuutakomitee süsteem, kuid Läti mudel on veidi paindlikum, lubades vääringul kõikuda kitsas vahemikus +/- 1%. Kõik kolm Balti riiki loodavad saada lähitulevikus majandus- ja rahaliidu liikmeks, ent eelmise aasta kõrge inflatsioonimäära tõttu on nende liitumine edasi lükkunud.

¹ Käesolevas aastaaruandes kasutatakse mõisteid "Swedbanki Balti panganduse üksus" või "Balti pangandus" AS-i Hansapank ja tütarettevõtete konsolideeritud finantsaruannete kohta. Mõiste "Swedbanki grupp" viitab Swedbank AB (publ) ja tütarettevõtetele.

Tegevusülevaade

2008. aastal keskendus organisatsioon kasvu asemel tegevuse tõhususele. Osaliselt oli selle põhjuseks majanduslangus, ent ka vajadus kohandada organisatsioon pikaajalises plaanis stabiilsemale turule. 2008. aasta prioriteedid olid järgmised:

- laenuprotsesside täiustamine;
- organisatsiooni juhtimine läbi majanduslanguse ja efektiivsuse suurendamine;
- üleminek lõimitud piiriülesele tegutsemismudelile.

LAENUPROTSESSIDE TÄIUSTAMINE

Mitu 2008. aasta projekti keskendus laenuprotsesside efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmisele alates laenude analüüsist kuni problemlaenude haldamiseni. Üldjoontes on karmistatud laenutingimusi ning keskendutud põhjalikule analüüsile, et laenupakkumise saaksid stabiilse rahavoo ja hea maksevõimega kliendid. 2008. aastal oli prioriteediks tugevdada ka võimekust tegeleda ettevaatavalt klientidega, kes võivad sattuda finants-raskustesse. Selle ülesandega tegelevate töötajate hulka on suurendatud, et probleemide korral enne kui olukord kriitiliseks muutub, otse klientidega suhelda. Tippjuhtkonda on hakatud riskiprofilidest sagedamini teavitama. Lisaks on suurendatud problemlaenude haldamisega tegelevat meeskonda.

EFEKTIIVSUSE SUURENDAMINE

Balti riikide majandus on muutunud küpsemaks ja siseneb aeglasema kasvu faasi. Vastavalt neile muutustele keskkonnas on Balti panganduse üksus võtnud fookusesse tegevuse efektiivsuse poolest juhtiva positsiooni kindlustamise Baltimaades. 2008. aastal käivitati mitu projekti, mis olid suunatud igapäevase töö parandamisele organisatsiooni struktuuri ja tegevuste lihtsustamise teel. Eesmärgiks on ühtlustada peamised äriprotsessid kõigil turgudel, võttes kasutusele efektiivse panganduse mudeli (*Lean Six Sigma*). 2007. aastal käivitati eluaseme-laenude ja deebetkaartide valdkonnas edukad pilootprojektid, mis laienesid 2008. aastal ka tarbijafinantseeringu ja ettevõtete laenude valdkonda. Sellega on käinud kaasas süsteemne tulemuste jälgimine ja efektiivsuse tõus.

ÜLEMINEK LÕIMITUD PIIRIÜLESELE ORGANISATSIOONIMODELILE

Selleks et tagada tulevikus konkurentsivõime, võeti 2007. aasta detsembris vastu otsus muuta Balti panganduse üksuse tegutsemismudelit lähtuvalt järgmistest eesmärkidest:

- parandada organisatsiooni hierarhia lihtsustamise abil juhtimist ja täpsustada otsustusõigusi;
- järgida kõigis üksustes tööprotsesside ja ressursside kasutamise osas kokku lepitud häid tavaid;
- teha klientidele turu juhtivaid pakkumisi ja muuta pakkumistega turule jõudmine kiiremaks.

2008. aasta teises pooles lõpetati ettevalmistused uuele organisatsioonimudelile üleminekuks alates 1. jaanuarist 2009. Uus organisatsioonimudel, millega loodi Balti panganduse äriarenduse divisjon, peaks oluliselt suurendama kõiki Balti riike hõlmava tasandi ühtsust. Uus äriarenduse üksus vastutab teenuste ja klientidele tehtavate pakkumiste koordineerimise eest kõikidel Balti turgudel, mistõttu pole selleks enam vaja eraldi organisatsioone igas riigis. Üksuse üldeesmärk on koondada turu parimat oskusteavet kliendipakkumiste, jaotuskanalite ja äriprotsesside valdkonnas, et rakendada seda kõigi Swedbanki Balti riikides tegutsevate üksuste jaoks.

KAUBAMÄRGI MUUTUS

2008. aasta septembris algas nimevahetusprotsess, mille käigus muudetakse Hansapanga (Eesti), Hansabanka (Läti) ja Hansabankase (Leedu) nimi Swedbankiks. Täielik üleminek uuele kaubamärgile võtab Balti riikides aega umbes aasta ja peaks lõppema 2009. aasta sügisel. Juriidiliselt muutub panga ärinimi 17. märtsil 2009. aastal.

OAD SWEDBANK, HANSA LEASING LTD JA AS-I PANKADE KAARDIKESKUS MÜÜK

2007. aasta kolmandas kvartalis otsustati ematöötajale Swedbank AB-le võõrandada Balti panganduse üksusele kuulunud pank OAO Swedbank ja liisingufirma Hansa Leasing Ltd. 12. mail 2008. aastal sõlmisid AS Hansapank ja AS Hansa Capital ülalnimetatud ettevõtete müügilepingu Swedbank AB-ga.

Ettevõtte müüdi turuväärtusega ja selle tulemuseks oli 45 miljoni krooni suurune kahjum. Müügist tuleneva kogukahjumi võib jagada kaheks: kasum omakapitaliinvesteeringu müügist (27 miljonit krooni) on kantud muude tulude alla (lõpetatud tegevus) ning kahjum realiseerimata valuutakursi muutuste mõju korrigeerimisest (72 miljonit krooni) finantstulu alla (jätkuv tegevus).

Eestis sõlmisid AS Hansapank, AS SEB Pank ja AS Sampo Pank – Eestis asuva AS-i Pankade Kaardikeskus (PKK) omanikud – lepingu, millega müüdi PKK Skandinaavia pangakaarditehingute vahendajale Northern Europe Transaction Services (NETS). Ettevõtte müügist saadud kasum oli 110 miljonit krooni (muud tulud).

TULEMUSTASURESERVI TÜHISTAMINE

Balti panganduse üksuse tulemustasueraldisi arvutatakse protsendina aastasest majanduslikust lisaväärtusest (EVA). EVA märkimisväärne suurenemine viimastel aastatel on toonud kaasa reservide oodatust kiirema kasvu. Kogunenud reserve vähendati 2008. aasta teises kvartalis ligikaudu 308 miljoni krooni võrra. Sama summa ulatuses alanesid seeläbi ka Balti panganduse üksuse tulemuspõhised tööjõukulud. Tulevaste perioodide sarnaste eraldiste arvutamise korda on ajakohastatud.

Tulemustasureservi tühistamise ja kahe müügitehingu finantsmõju on kajastatud Balti panganduse tasandil, mitte riikide äriüksuste tasandil.

ELUKINDLUSTUSE REORGANISEERIMINE

Balti panganduse juhatus on otsustanud reorganiseerida elukindlustusüksused Balti riikides, koondades elukindlustusega tegelevad tütarettevõtted üheks juriidiliseks isikuks. Balti panganduse üksus on elukindlustusturu liider nii Leedus (UAB „Hansa gyvybės draudimas“ kaudu) kui ka Eestis (AS-i Hansa Elukindlustus kaudu). Uus struktuur võimaldab paremini teadmisi vahetada ja kiiremini teenuseid arendada, osutades seeläbi parimat teenust kõigis kolmes Balti riigis ja tõstes töö efektiivsust.

VARA- JA ÕNNETUSJUHTUMIKINDLUSTUSE LAIENDAMINE

Vara- ja õnnetusjuhtumikindlustust, mida esialgu pakuti Balti panganduse üksuse raames vaid Eestis, hakatakse 2009. aastal pakkuma ka Lätis. Varakindlustustegevuse käivitamine Eestis oli edukas – esimesel tegevusaastal hõivati ligikaudu 10% turuosa.

PRIORITEEDID 2009. AASTAL

Balti panganduse üksuse 2009. aasta prioriteedid jätkavad aasta tagasi valitud suundi. Jätkub Balti panganduse uue tegevusmudeli ülesehitamine, mille eesmärgiks on saavutada sünergia riikide vahel. Kolme Balti riigi sarnasuse tõttu on peamiseks prioriteediks riikides olemas olevate oskuste ja teadmiste ärakasutamine teisteski maades. Samal ajal osaleb Balti panganduse üksus kontserni ülesehitamisel ja arendamisel kõigil sihtturgudel, kus Swedbanki grupp tegutseb. Eesmärk on ehitada üles kohalik finantsorganisatsioon, mis kasutab ära erinevates riikides olevaid teadmisi ja oskusi viisil, mis loob võimalikult suurt lisaväärtust.

Organisatsioon peab kohanema muutunud majanduskeskkonnaga, kus kasv on senisest aeglasem. Kõige olulisem tegevuse efektiivsuse tõstmise juures on liikumine ühekordsetelt tegevuse parandamise püüetelt kogu mõtteviisi muutuse suunas. Protsesside kiiruse ja kvaliteedi parandamine toob kaasa klientide ja töötajate rahuolu suurenemise.

Balti panganduse üksuse strateegia oluliseks alustalaks on tegevuste parandamine ja oskusteabe suurendamine laenuvaldkonnas. Balti riikide majanduskasv on järsult pidurdunud, mis suurendab laenukahjumeid ja muudab laenuvaldkonna prioriteete. 2009. aastal on pööratud laenuportfelli kvaliteedi jälgimisel ja oskuste arendamisel heatasemeliste laenuotsuste tegemiseks.

Ülevaade finantstulemustest

Balti panganduse üksuse tulemused sisaldavad OAO Swedbank ja Hansa Leasing Ltd andmeid kuni 30. aprillini 2008. Pärast nimetatud kuupäeva kajastatakse nende ettevõtete tegevust kooskõlas IFRS 5-ga „Lõpetatud tegevuse” all. Käesolev finantsanalüüs on esitatud jätkuva tegevuse kohta (v.a OAO Swedbank ja Hansa Leasing Ltd). Kõik varasemad suhtarvud on vastavalt ümber arvutatud.

Ühekordsete sündmuste (Venemaa ettevõtete müügi, sidusettevõtte müügi ja tulemustasutuse tühistamise) finantsmõju on kajastatud Balti panganduse üksuse, mitte riikide äriüksuste tasandil. Võrdluse lihtsustamiseks on põhinäitajate muutusi korrigeeritud ühekordse mõjuga (info sulgudes).

Negatiivsed muudatused majanduses on mõjutanud ka Balti panganduse üksuse finantsnäitajaid - neljanda kvartali madalam puhaskasum vähendas kogu aasta tulemust. 2008. aasta puhaskasum oli 6 109 miljonit krooni, mis on 17% vähem kui 2007. aastal, majanduslik lisaväärtus EVA vähenes 56% (s.o 2 206 miljoni kroonini).

ÜLEVAADE KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANDEST

Tulud

Kogutulu suurenes 2008. aastal 3% (korrigeeritud 3%), s.o 15 554 (15 490) miljoni kroonini. Finantstulu järsk vähenemine tormiliste sündmuste tõttu finantsturgudel pärssis üldist tulu kasvu, samas kui puhas intressitulu kasvas jõudsalt.

Puhas intressitulu tõusis aastaga 10% 10 806 miljoni kroonini. Kasv oli kiirem 2008. aasta esimeses pooles, mil sellele aitas kaasa nii mahtude kui ka baasintressimäära kasv. Aasta lõpus portfelli maht aga vähenes ja rahastamise maksumus kerkis märkimisväärselt.

2008. aastal jätkus kohustuste struktuuri nihkumine kallima välisfinantseerimise ja tähtajaliste hoiuste suunas. Suur osa kohustustest (välisfinantseerimine ja tähtajalised hoiused) on baasintressimäära muutuste suhtes tundlik, mistõttu aasta jooksul kohustuste kogumaksumus tõusis. Pärast peamise baasintressimäära - kuue kuu EURIBORI - pidevat tõusu 2008. aasta esimesel kümnel kuul algas novembris selle kiire langus. Teisalt jätkus kohalike intressimäärade tõus, kajastades Balti riikide majandust tabanud usalduskriisi. Seetõttu sattus puhas intressitulu surve alla, mida põhjustasid suurenenud finantseerimiskulud ja langenud laenuootus.

2008. aastal jätkus laenumarginaalide vähenemine. Tormilised sündmused majanduses ja likviidsuskriis üleilmsetel finantsturgudel kergitasid krediidiandjate riskimarginaale. Ehkki lõviosa laenuportfelli tugineb ujuvale intressimääradele, saab praeguses turuolukorras asetada baasintressimäära tõusu klientide kanda üksnes piiratud osas ja ajalise nihkega. Hoiuste intressimäärad kõikusid aasta jooksul kõigis kolmes Balti riigis; hoiuste aastane intressimarginaal oli pisut madalam kui 2007. aastal.

Teenustasutulu vähenes 2008. aastal 1% võrra 3 131 miljoni kroonini. Teenustasutulu võib jagada kolmeks põhirühmaks, millest maksetega seotud teenustasud moodustasid 2008. aastal 65%, investeerimise ja kauplemisega seotud teenustasud 16% ning laenamisega seotud teenustasud 11%. Ülejäänud teenustasud moodustasid 8% kogusummast.

Maksetega seotud teenustasud kerkisid 2008. aastal 10% võrra 2 737 miljoni kroonini. Tugev kasv on täheldatav nii kaardimaksete kui ka ülekannete puhul, sest kliendid on hakanud sularahamaksete asemel tegema järjest rohkem elektroonilisi tehinguid, mis on mugavam. Pangakaartide arv kasvas aastaga 8% võrra 3,6 miljonini, kusjuures kasv oli iseäranis kiire Lätis.

Investeerimise ja kauplemisega seotud tasud sisaldavad investeerimisteenustest, väärtpaberitega kauplemisest ja väärtpaberite haldamisest saadud teenustasusid. Nimetatud valdkondades vähenes teenustasutulu 2008. aastal 22% võrra 674 miljoni kroonini. Seda teenustasutulu rühma on negatiivselt mõjutanud kauplemisaktiivsuse ja edukustasude vähenemine. Varahalduse ja kogumispensioni valdkonna kasvu pärssis finantsturgude langus. Varahaldusteenuste varade maht moodustas aasta lõpus 30 752 miljonit krooni, mis on 25% vähem kui eelmisel aastal.

Laenamisega seotud teenustasutulud vähenesid aastaga 5% 464 miljoni kroonini.

Finantstulu vähenes 2008. aastal 58% (53%) 584 miljoni kroonini. Finantsturgudel toimunud tormilised sündmused tõid kaasa panga peamiste investeeringute ümberhindamise nende õiglase väärtuse alusel ja klientide aktiivsuse järsu languse. Kõige rohkem vähenes finantstulu Eesti ja Leedu äriüksustes, mille peamiseks põhjuseks oli elukindlustusportfelli ümberhindamine. Balti panganduse üksuse enda kauplemistegevus on

suhteliselt tagasihoidlik, peamiselt tegeletakse klientide varade haldamisega. Finantskriisi mõjul vaadati läbi kindlustusportfelli investeerimisstrateegia ja parandati stop-loss'i mehhanisme juhaks, kui turu olukord peaks ootamatult halvenema. Kogukasumi sõltuvust investeerimistulust on vähendatud teiste tuluallikate baasi suurendamise teel ja konservatiivsema investeerimisstrateegia valimise abil.

Tulu kindlustustegevusest kasvas 30% ja moodustas 2008. aastal 464 miljonit krooni. Vara- ja õnnetusjuhtumi-kindlustuse turuosa kasvas Eestis 2007. aasta detsembrist 10% tasemelt 15%ni 2008. aastal. Elukindlustustegevuse tulemusi pärssis finantskriis, mistõttu enamiku investeerimisfondide ja investeerimisriskiga elukindlustuslepingute väärtus langes. 2008. aastal vähenesid Eesti elukindlustusturul kogutud preemiad 33% ja uusi lepinguid sõlmiti 2007. aastaga võrreldes 12% vähem. Leedus olid vastavad näitajad -33% ja +20%. Kõige rohkem tabas langus investeerimisriskiga elukindlustuse valdkonda, samas kui riskikindlustus (sh laenu-kindlustus) pisut kasvas.

Tegevuskulud

Tegevuskulud vähenesid 2007. aastaga võrreldes 3% (+3%), moodustades 2008. aastal 5 892 (6 243) miljonit krooni. Kulu-tulu suhe oli 2008. aastal 38% (40%), mis ületab keskpikaks eesmärgiks seatud 42%.

Kulude kasvu aitab lühiajalises plaanis ohjeldada tegevusmahtude vähenemisega kaasas käiv kontorivõrgustiku optimeerimine ja töötajate arvu vähenemine. Pikaajalises plaanis keskendutakse efektiivsele piiriülesele tegutsemismudelile ja äriprotsesside kohaldamisele sellise majanduskeskkonna jaoks, mis on senisest arenenum ja stabiilsem. Balti panganduse äriarenduse divisjoni loomine võimaldab kolme Balti riigi üksuste sünergia paremini ära kasutada. Investeeringuid neisse algatustesse on osaliselt juba tehtud, kuid mõjud tuludele ilmnevad alles tulevikus.

Balti panganduse üksuse suurim kuluallikas on personalikulu, mis moodustab 50% kõigist tegevuskuludest. 2008. aastal vähenes personalikulu 2007. aastaga võrreldes 14% (-4%) ja moodustas 2 955 (3 317) miljonit krooni. Balti panganduse tasandil sisaldavad kulud ka tulemustasuvõrgustiku tühistamist 308 miljoni krooni suuruses summas. Palga- ja maksukulud vähenesid 2007. aastal 16%, samas kui tulemustasuvõrgustiku kahanes 89% (49%). Personalikulude kasvu põhjuseks oli töötajate arvu kasv 2008. aasta esimeses pooles ja keskmise palga suurendamine. Kokkuvõttes vähenes töötajate arv aastaga 876 võrra ehk 10%, s.o 8 327 inimeseni. Töötajate arvu langus tuli nii tavapärase kaadri voolavuse arvelt kui ka ärimahtude langusest tulenev tööjõu vähenemine. Uusi töötajaid aktiivselt juurde ei värvatud, vaid muudeti osade olemasolevate töötajate ülesandeid.

Muud kulud (v.a personalikulud) kerkisid 2008. aastal 11%. Halduskulud kasvasid selles rühmas 2007. aastaga võrreldes kõige kiiremini – 21%. Kasv tulenes eeskätt bürookulude tõusust. Kiire inflatsioon on suurendanud rendikuluseid, kommunaalmakseid ja hooldustasuseid. Administratiivkulude kasvumäär on 2008. aasta jooksul järkjärgult vähenenud ja see suundumus peaks jätkuma, arvestades strateegiliste projektide lõpetamist ja meetmete rakendamist efektiivsuse tõstmiseks. Sisseostetud nõustamisteenuste kulud kerkisid aastaga 28%, mis tuli peamiselt tegevusmudeli muutmisest ja Basel II nõuete juurutamisega seotud projektide arvelt.

Varade kvaliteet

2008. aasta teises pooles, eeskätt neljandas kvartalis riskiproгноos halvenes. Aasta lõpus muutusid võrreldes 3-6 kuu tagase ajaga märgatavalt negatiivsemaks nii Balti riikide kui ka nende peamiste kaubanduspartnerite majandusväljavaated. Seetõttu sai nii tarbijate kindlustunne, nende kulutused kui ka ettevõtete investeerimistegevus tõsise löögi, mis omakorda halvendas varade kvaliteeti esialgu prognoositust kiiremini. Üle 60 päeva viivises olevate laenude maht suurenes 2008. aastal 212 baaspunkti 2,84%ni (12 kuu vanuses laenuportfellis). Kiireim kasv toimus Läti ettevõtelaenude portfellis, ent kasv ulatus ka sealsesse eraclientide laenuportfelli ning Eesti era- ja äri-laenude portfelli.

Võttes arvesse halvenevat keskkonda, suurendas Balti panganduse üksus just neljandas kvartalis laenukahjumite katteks ennetavalt tehtavaid allahindlusi – selle tulemusena oli laenukahjum 2008. aastal 2 927 miljonit krooni, mis moodustas 98 baaspunkti laenuportfelli (võrreldes 40 baaspunktiga 2007. aastal).

Halvenevast majanduskeskkonnast tingituna on hakatud laenuportfelli senisest tähelepanelikumalt analüüsima ning rohkem töötajaid on suunatud ennetavalt tegelema eritähelepanu vajavate klientide ja projektidega. Peamiseks prioriteediks on laenuportfelli kvaliteedi tagamine ja toimivate lahenduste otsimine koos makseraskustesse sattunud või sattuda võivate klientidega.

Balti panganduse bilansimaht kahanes 2008. aastal 2% 394 838 miljoni kroonini. Laenude osakaal bilansimahust kasvas aasta jooksul 77%lt 80%ni. Laenude kasv on hoiuste kasvust jätkuvalt kiirem, laenude suhe hoiustesse kasvas 2008. aasta lõpuks 175%lt 206%ni. Grupp on laenukasvu finantseerimisel toetunud üha rohkem emattevõttelt saadavale finantseerimisele. Teistelt pankadelt võetud laenude ja emiteeritud võlakirjade saldo suurenes aasta jooksul 12%, s.o 164 miljardilt kroonilt 184 miljardi kroonini.

Laenuportfell

Pärast aastatepikkust kiiret laenukasvu hakkas laenuportfelli kasvutempo 2008. aastal kiiresti langema, tuues neljandas kvartalis kaasa portfelli vähenemise absoluutnäitajates. Laenuportfell (arvestamata reposid) kasvas 6% ehk 21 miljardi krooni võrra, s.o 316 miljardi kroonini (v.a repod). Kasvu aeglustumise tingisid nii sise- kui ka välismõjud. Karmistatud laenuitingimused ja riskipõhine hinnapoliitika aitavad tagada uute laenude kvaliteedi vastavuse kehtestatud nõuetele. Lisaks on majanduslangus vähendanud laenuõudlust, sest kliendid on investeerimisotsuste tegemise edasi lükanud ja üldised ärimahud on väiksemad.

Balti panganduse üksuse turupositsioon Balti riikides on tugev. 2008. aasta detsembri lõpus oli Balti panganduse kõikide laenude (laenud, liising ja faktooring) turuosa Eestis 45% (-1% 2007. aastast), Lätis 26% (-1% ja Leedus 24% (-2%). Laenuportfell kasvas 2008. aastal Eestis 6%, Lätis 8% ja Leedus 7%. Erasisikute laenude maht suurenes 2008. aastal 8%. Eluasemelaenude portfell kasvas 2008. aastal 8% ehk 111 miljardi kroonini, kusjuures kiireimat kasvu (12%) võis täheldada Leedus. Tarbimislaenude portfell suurenes samuti 8%. Ettevõtete finantseerimise portfell (laenud ja liising) kasvas 2008. aastal 6%. Seejuures laenude pool tõusis (10%), ent varapõhise finantseerimise portfell 2007. aastaga võrreldes ei muutunud.

Hoiused ja muud säästud

Hoiustamine on Balti riikides peamine säästmisviis. 2008. aastal lõpu seisuga oli hoiuste maht Balti panganduse üksuses 154 miljardit krooni, vähenedes aastaga 10% võrra. Septembris pani hoogustunud finantskriis ja seda kajastavad negatiivsed uudised meedias mõningaid äri- ja jaekliente hajutama oma hoiuseid mitme panga vahel. Seejärel olukord stabiliseerus ja hoiuste mahud hakkasid taas mõnevõrra kasvama.

Lätis ja Leedus kahanes hoiuseturg IV kvartalis tervikuna, Eestis toimus aga mõningane hoiuste hajutamine pankade vahel. Balti panganduse üksus säilitas Baltikumis oma koha hoiuseturu liidrina turuosaga 29%. Kriisi tõttu vähenes turuosa 2 protsendipunkti. 2008. aasta lõpu seisuga olid hoiuste turuosa Eestis 49% (53% 2007. aasta lõpus), Leedus 28% (30%) ja Lätis 16% (17%).

Pärast septembris toimunud negatiivseid sündmusi otsustasid kõikide Balti riikide valitsused suurendada tagatud hoiuste piirmäära. Eesti ja Läti tõstsid selle varasemalt 20 000 eurolt 50 000 euroni kliendi kohta, Leedu suurendas määra 100 000 euroni (kehtib kuni 31.10.2009).

Finantskriis on negatiivselt mõjutanud varade mahtu, mis on varahalduse hallata – 2008. aastal kahanes see 25% võrrelduna 41%lise kasvuga 2007. aastal. Pensionisäästude kasv jätkub ja Swedbanki grupi juhtpositsioon Baltikumi turul oli 2008. aastal stabiilne, olles 54% Eestis, 38% Lätis ja 43% Leedus.

TULEMUSED ÄRIÜKSUSTE KAUPA: EESTI

Miljonites kroonides	2008	2007	Muutus
Tulud kokku	6 104	6 217	-2%
Tegevuskulud	2 339	2 339	0%
Tegevuskasum enne provisjone	3 765	3 877	-3%
Puhaskasum	2 816	3 525	-20%
EVA*	1 632	2 558	-37%
Eraldatud omakapitali tootlus**	28,5%	36,9%	
Kulu-tulu suhe	38,3%	37,6%	
Laenukahjumid***	0,77%	0,39%	
Puhas intressimarginaal	2,55%	2,72%	
Laenud****	125 291	117 863	6%
Hoiused	70 026	73 846	-5%
Eraldatud omakapital**	9 563	10 443	-8%
Varad	164 540	161 737	2%
Töötajate arv (täiskoha ekvivalent)	2 950	3 246	-9%

* EVA arvestuses on 2007. aastal kasutatud 10% kapitali hinda ja 2008. aastal 12% kapitali hinda.

** 2007. aastal on kasutatud 8% ja 2008. aastal 8,4% kapitali adekvaatsuse määra.

*** Laenukahjum = (provisjonid + mahakantud laenud – tagasisaadud laenud) / laenuportfell aasta alguses

**** Klientidele väljastatud laenud (v.a repod)

Eesti äriüksuse puhaskasum kahanes eelmise aastaga võrreldes 20% ning ulatus 2 816 miljoni kroonini. Üksuse tulemusi mõjutas peamiselt finantskriisi tõttu suurenenud laenukahjum ja vähenenud tulu. Eesti äriüksus reageeris muutuvale majanduskeskkonnale kõige kiiremini ja hoidis kulude kasvu 2008. aastal 0% tasemel, millega kindlustas endale kõige madalama kulu-tulu suhte Balti panganduse üksuste hulgas (38%).

Tulud

Kogutulu vähenes 2008. aastal 2%, s.o 6 104 miljoni kroonini. Puhas intressitulu suurenes 9% – seda toetasid tugevad baasintressimäärad ja portfelli kasv 2008. aasta esimeses pooles. Kolmandas ja neljandas kvartalis intressitulu kasv pidurdus, sest suurenevad finantseerimiskulud hakkasid avaldama survet puhtale intressimarginaalile. Kuna Hoiuste Tagatisfondi maksed vähenesid juunis 0,5%lt 0,0032%ni, siis mõjutas see positiivselt puhast intressitulu ja tõstis hoiuste marginaale.

Eesti äriüksuse laenuportfell suurenes aastaga tagasihoidlikult, 6% võrra. Eluasemelaenude ja tarbimislaenude portfellid kasvasid 2007. aastaga võrreldes 7% ja ettevõtete finantseerimisportfell 5%. Aasta kokkuvõttes langes hoiuste maht 5%. Majanduskriis tõi kaasa hoiuste vähenemise just septembris ja oktoobris, novembris hoiuste olukord stabiliseerus. Eesti äriüksuse turuosa hoiuste osas on olnud ajalooliselt väga suur – 2007. aasta lõpus 53%. Kriisist tingitud hoiuste hajutamine pankade vahel tõi kaasa turuosa vähenemise 49%ni 2008. aasta lõpus.

Puhas teenustasutulu vähenes eelmise aastaga võrreldes 12%, s.o 1 377 miljoni kroonini. Varahalduse, väärt-paberite halduse ja muud väärt-paberitega seotud tasud vähenesid aasta jooksul finantsturgude nõrkuse tõttu. Eesti äriüksus teenis 2008. aastal finantstulude arvestuses 39 miljonit krooni kahjumit. Kahjumi peapõhjuseks oli elukindlustusportfelli ümberhindamine õiglase väärtuse alusel ja kauplemisportfelli kahjud.

Kulud

Eesti üksuse tegevuskulud ei muutunud 2007. aastaga võrreldes, jäädes 2 339 miljoni krooni tasemele. Kõige kiiremini kasvasid administratiivkulud (23%), seda kõrgemate bürookulude ja kogu grupi hõlmavatesse strateegilistesse projektidesse investeerimise tõttu. Personalikulud vähenesid eelmise aastaga võrreldes 3%, eeskätt väiksema eraldise tõttu tulemustasutuses. Töötajate arv kahanes aastaga 296 võrra ehk 9%.

Varade kvaliteet

Süvenev majanduslangus ja sellega seotud klientide laenu teenindamise võime ümberhindamine suurendas 2008. aastal laenukahjumit 951 miljoni kroonini. Laenukahjumite suhe aasta alguse laenuportfelli oli 2008. aastal 0,77%. Üle 60 päeva viivises olevate laenude suhe (12 kuu vanusesse) laenuportfelli oli 2008. aasta detsembri lõpu seisuga 2,78% võrrelduna 0,58%ga eelmisel aastal.

TULEMUSED ÄRIÜKSUSTE KAUPA: LÄTI

Miljonites kroonides	2008	2007	Muutus
Tulud kokku	4 800	4 660	3%
Tegevuskulud	1 868	1 807	3%
Tegevuskasum enne provisjone	2 932	2 852	3%
Puhaskasum	1 186	2 094	-43%
EVA*	283	1 427	-80%
Eraldatud omakapitali tootlus**	15,8%	31,9%	
Kulu-tulu suhe	39,0%	38,8%	
Laenukahjumid***	1,61%	0,56%	
Puhas intressimarginaal	2,92%	3,25%	
Laenud****	101 399	93 512	8%
Hoiused	34 229	38 258	-11%
Eraldatud omakapital**	7 531	7 413	1%
Varad	121 460	113 613	7%
Töötajate arv (täiskoha ekvivalent)	2 342	2 577	-9%

* EVA arvestuses on 2007. aastal kasutatud 10% kapitali hinda ja 2008. aastal 12% kapitali hinda.

** 2007. aastal on kasutatud 8% ja 2008. aastal 8,4% kapitali adekvaatsuse määra.

*** Laenukahjum = (provisjonid + mahakantud laenud – tagasisaadud laenud) / laenuportfell aasta alguses

**** Klientidele väljastatud laenud (v.a repod)

Läti majanduse langus 2008. aastal tõi kaasa Läti äriüksuse puhaskasumi 43%lise kahanemise 1 186 miljoni kroonini. Vähenemise peapõhjuseks oli laenukahjumi märkimisväärne suurenemine. 2008. aasta teises pooles astuti olulisi samme efektiivsuse säilitamiseks, need võimaldasid üksusel hoida kulu-tulu suhet 2007. aasta 39% tasemel.

Tulud

Läti äriüksuse kogutulu suurenes eelmise aastaga võrreldes 3%, s.o 4 800 miljoni kroonini. Kiiresti kasvas puhas teenustasutulu (9%), mida toetasid maksete teenustasude suurenemine ja investeerimistoodete areng. Eelmise aastaga võrreldes 5% suurenenud puhast teenustasutulu toetasid kõrged baasintressimäärad ja laenuportfelli kasv. Läti üksuse laenuportfell suurenes 2008. aastal 7%, sealhulgas eluasemelaenude portfelli 7%, tarbimislaenud 4% ja ettevõtete finantseerimine 10%. Puhas intressimarginaal oli 2008. aastal 2,92%, mis on Balti äriüksuste seas kõrgeim näitaja. Hoiused vähenesid eelmise aastaga võrreldes 11% ja tihedam konkurents kohalike hoiuste valdkonnas tõi kaasa turuosa mõningase kahanemise (17%lt 16%ni aasta jooksul).

Kulud

Tegevuskulud suurenesid eelmise aastaga võrreldes 3%, kusjuures kõige kiiremini kasvasid administratiivkulud (24%). Kasvu peamiseks põhjuseks oli bürookuludele avalduv inflatsioonisurve ja investeringud strateegilistesse algatustesse. Läti äriüksus suurendas jõupingutusi töö tõhustamiseks ja käivitas mitu projekti igapäevategevuse efektiivsuse tõstmiseks. Personalikulud vähenesid 2008. aastal järk-järgult, kahanedes aasta lõikes 6%. Töötajate arv vähenes aastaga 235 võrra ehk 9%.

Varade kvaliteet

Ärikeskkonna halvenemine tõi kaasa laenukahjumi järsu suurenemise 2008. aasta lõpus. 2008. aastal 1 496 miljoni kroonini kerkinud laenukahjumi peamiseks põhjustajaks oli elamispindade arendajate ja eraisikute hüpoteeklaenude portfelli suurem laenukahjum. Lätis oli laenukahjumite osatähtsus aasta alguse laenuportfellis 1,61%, mis on Balti riikides kõrgeim näitaja. Üle 60 päeva viivises olevad laenud moodustasid 12 kuu vanusest laenuportfelliga 3,49%.

TULEMUSED ÄRIÜKSUSTE KAUPA: LEEDU

Miljonites kroonides	2008	2007	Muutus
Tulud kokku	4 594	4 145	11%
Tegevuskulud	2 028	1 868	9%
Tegevuskasum enne provisjone	2 566	2 277	13%
Puhaskasum	1 704	1 752	-3%
EVA*	806	1 208	-33%
Eraldatud omakapitali tootlus**	22,7%	32,7%	
Kulu-tulu suhe	44,1%	45,1%	
Laenukahjumid***	0,58%	0,23%	
Puhas intressimarginaal	2,79%	2,80%	
Laenud****	89 804	83 983	7%
Hoiused	49 506	56 846	-13%
Eraldatud omakapital**	7 088	6 360	11%
Varad	115 780	113 879	2%
Töötajate arv (täiskoha ekvivalent)	3 034	3 380	-10%

* EVA arvestuses on 2007. aastal kasutatud 10% kapitali hinda ja 2008. aastal 12% kapitali hinda.

** 2007. aastal on kasutatud 8% ja 2008. aastal 8,4% kapitali adekvaatsuse määra.

*** Laenukahjum = (provisjonid + mahakantud laenud – tagasisaadud laenud) / laenuportfell aasta alguses

**** Klientidele väljastatud laenud (v.a repod)

Leedu äriüksuse puhaskasum oli 2008. aastal 1 704 miljonit krooni, mis on eelmise aastaga võrreldes 3% vähem. 2008. aastal pöörati põhitähelepanu kulude vähendamisele ja efektiivsuse suurendamisele, mis tõi kaasa kulu-tulu suhte paranemise 44% tasemele. Halvenevad üleilmsed majandustingimused on mõjutanud varade kvaliteeti ja 2008. aasta teises pooles laenukahjumid suurenesid, eeskätt kinnisvaraarenduses ja transpordisektoris.

Tulud

Kogutulu suurenes 2008. aastal 11%, s.o 4 594 miljoni kroonini. Häid tulemusi saavutati põhilistes pangandus-valdkondades: puhas intressitulu kasvas tänu aasta jooksul valdavalt kõrgel püsinud baasintressimääradele ja portfelli kasvule 23%. Puhas intressimarginaal oli 2,79%. Lisaks suutis Leedu äriüksus eeskätt kaardimaksete kasvu tõttu suurendada puhast teenustasutulu 13% võrra. Puhas finantstulu vähenes aastaga 45% seoses kindlustusportfelli ümberhindamisega õiglase väärtuse alusel.

Leedu laenuportfell kasvas eelmise aastaga võrreldes 7%, sealhulgas suurenesid eraisikute laenud 12% ja ettevõtete finantseerimine 4%. Hoiused vähenesid eelmise aastaga võrreldes 11%, kusjuures üksuse turuosa hoiuse-turul vähenes 30%lt 28%ni.

Kulud

Leedu äriüksuse tegevuskulud kasvasid 2008. aastal 9%. Investeeringud andmesidesse kerkisid eelmise aastaga võrreldes 15% ja administratiivkulud 8%. Personalikulud suurenesid 2007. aastaga võrreldes 7%. Töötajate arv Leedu äriüksuses vähenes ärimahtude langemise tõttu 346 võrra ehk 10%.

Varade kvaliteet

Leedu äriüksuse varade kvaliteet oli parim Balti panganduse äriüksuste hulgas. Laenukahjum oli 2008. aastal 482 miljonit krooni, mis on 0,58% aasta alguse portfelist. Aasta lõpu seisuga moodustasid üle 60 päeva viivises olevad laenud laenuportfelligi 2,38%.

Ettevõtte üldjuhtimine

Nõukogu

Põhikirja kohaselt koosneb nõukogu vähemalt viiest, kuid mitte rohkem kui kaheteistkümnest liikmest. Nõukogu liikmed valib ja kutsub tagasi aktsionäride üldkoosolek. Kuna 100% AS Hansapanga aktsiatest kuulub Swedbank AB-le (publ), ei ole aktsionäride üldkoosoleku kokkukutsumine vajalik ja selle asemel võetakse vastu ainuaktsionäri otsused.

Seisuga 1. jaanuar 2008 olid nõukogu liikmed Jan Lidén (esimees), Anders Ek, Annika Wijkström, Lars Lundquist ja Lennart Lundberg. 2008. aastal tehti nõukogu koosseisus kaks muudatust: (i) Lennart Lundberg astus nõukogu liikme kohalt tagasi ja uueks liikmeks valiti Magnus Francke alates 1. veebruarist 2008; (ii) Anders Ek astus tagasi ja Mikael Inglander valiti nõukogu liikmeks alates 14. juulist 2008.

Nõukogu pädevus ja kohustused on sätestatud Balti panganduse üksuse juhtimisreeglites. Balti panganduse juhtimisreeglite kohaselt on nõukogu põhifunktsioonid muu hulgas tegevuse tõhususe ja saavutuspidevuse tagamine ja aktsionäridele väärtuse loomine; juhatuse tegevuse üle järelevalve teostamine; strateegiate, igaaastaste prioriteetide ja eelarve heakskiitmine; strateegiliste investeeringute, omandamiste jms osas otsuste langetamine. Üldise põhimõttena on nõukogu nõusolek vajalik kõikide strateegiliste (s.t igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate) või Balti panganduse tegevusele põhimõttelise tähtsusega küsimuste puhul.

Kooskõlas Balti panganduse üksuse juhtimisreeglitega on nõukogul õigus moodustada ja saata laiali alamkomiteesid. 2008. aastal nõukogu alamkomiteesid ei moodustatud, sest alamkomiteede ülesanded on delegeeritud Swedbanki grupi tasandi komiteedele ja organitele.

Seaduse ja põhikirja kohaselt peavad nõukogu koosolekud toimuma vähemalt kord kvartalis. Nõukogu pidas 2008. aastal kaheksa koosolekut ja kolmel korral võeti otsused vastu e-hääletuse teel (koosolekut kokku kutsumata).

Nõukogu liikmete ametiaeg on kolm aastat. Nõukogu töökeel on inglise keel ja koosolekute protokollid koostatakse inglise keeles.

Juhatus

Põhikirja kohaselt koosneb juhatus vähemalt kuuest, kuid mitte rohkem kui kaheteistkümnest liikmest. Juhatuse valib nõukogu kolmeks aastaks. 10. jaanuaril 2008 valiti juhatuse liikmeks Helo Meigas ja 11. veebruaril Priit Perens. Priit Põldoja astus juhatuse liikme kohalt tagasi 11. veebruaril ja Maris Mancinskis 1. juulil 2008. Nimetatud muudatuste tulemusena oli juhatuse koosseis teisel poolaastal kuni 2008. aasta lõpuni järgmine: Erkki Raasuke (esimees), Giedrius Dusevičius (aseesimees), Kristina Siimar, Aivo Adamson, Andres Trink, Helo Meigas, Priit Perens, Maris Avotinš ja Antanas Danyš.

Balti panganduse juhtimisreeglite kohaselt on juhatus Swedbanki Balti panganduse üksuse ja AS-i Hansapank kõrgeim täidesaatev organ. Juhatus suunab ja jälgib tegevust, lähtudes nõukogu kinnitatud strateegiatest ja prioriteetidest.

Lisaks üldistele kohustustele on iga juhatuse liige ka Balti panganduse tasandi äri- või tugiüksuse juht. 2008. aastal loodi järgmised ametikohad: Balti panganduse äriarenduse divisjoni juht (Giedrius Dusevičius) ja Balti panganduse personalijuht (Helo Meigas).

Juhatus koosolekud toimuvad kord kuus. Juhatus pidas 2008. aastal 26 koosolekut, millest 16 toimusid ilma koosolekut kokku kutsumata. Kolmel täiendaval koosolekul käsitleti üksnes strateegiaga seotud küsimusi.

Juhatus töökeel on inglise keel ja koosolekute protokollid koostatakse inglise keeles.

Juhatuse komiteed

Balti panganduse üksuse juhtimisreeglite kohaselt on juhatusel õigus moodustada ja saata laiali juhatusse komiteesid (sh olulisemate projektide ajutisi järelvalvekomiteesid).

2008. aasta alguse seisuga tegutsesid järgmised juhatusse komiteed: juhatusse krediidikomitee, aktive-passivate juhtimise komitee, finantskomitee, eraisikute panganduse komitee, korporatiivpanganduse komitee, projekti-komitee, investeringute juhtimise komitee ja talitluspidevuse komitee. Järelvalvekomiteesid oli kolm: tegevus-tõhususe (Operational Excellence) järelvalvekomitee, riskikapitali programmi järelvalvekomitee ja ettevõtete andmeaida järelvalvekomitee. Seoses riskikapitali programmi lõpetamisega (eesmärkide saavutamise tõttu) lõpetati järelvalvekomitee tegevus alates 8. detsembrist 2008.

Juhatusse komiteede pädevuse, relemendid ja liikmed määrab juhatus. Juhatusse komiteede töökeel on inglise keel ja koosolekute protokollid koostatakse inglise keeles.

Juhatusse krediidikomitee on Balti panganduse üksuse kõrgeim krediidiriski juhtimise organ, mis juhib kõigi Balti panganduse struktuuriüksuste kõrgeimate krediidikomiteede tegevust. Komiteel on õigus langetada otsuseid kõigis küsimustes, mis puudutavad Balti panganduse krediidiriskide juhtimist. Komitee peamine kohustus on otsustada nõukogu antud pädevuse piires laenuaotluste üle. Krediidikomitee käib koos kord nädalas.

Finantskomitee ülesannete hulka kuulub finantsvastaspooltele limiitide seadmine ja mitmesuguste portfelli turu-riskilimiitide määramine. Finantskomitee koosolekud toimuvad vähemalt kord kahe nädala jooksul.

Aktivate-passivate juhtimise komitee on Balti panganduse varade ja kohustuste juhtimise, likviidsuse juhtimise, rahastamisstrateegia, finantsriskide juhtimise, kapitaliplaneerimise ja raha siirdehindade määramise kõrgeim institutsioon. Komitee koosolekud toimuvad vähemalt kord kuus.

Eraisikute panganduse komitee ja korporatiivpanganduse komitee loodi teadmiste vahetamise edendamiseks Balti panganduses, sünergia tekitamiseks äriüksuste vahel ja konkurentsivõime parandamiseks. Mõlemad komiteed kogunevad vähemalt kord kahe kuu jooksul.

Projektkomitee vastutab tootearendusprojektide heakskiitmise, prioriteetide seadmise, jälgimise ja hindamise eest Balti panganduses. Komitee koguneb vähemalt kord kuus.

Investeringute juhtimise komitee loodi Balti panganduse tasandil sünergia rakendamiseks ja teadmiste vahetamiseks investeringute juhtimise, elukindlustuse ja väärtipaberite hoidmise teenuste valdkonnas. Komitee koguneb kord kvartalis.

Talitluspidevuse komitee on Balti panganduse tasandil kõrgeim tööorgan, mis on moodustatud selleks, et töötada välja talitluspidevuse juhtimise korraldus ja põhimõtted. Muuhulgas kuulub komitee pädevuste hulka talitluspidevuse kontrolli tulemuste aruannete ja talitluspidevuse juhtumite aruannete läbivaatamine, kokkulepitud tegevuskavade kinnitamine ja nende rakendamise jälgimine. Korralised koosolekud toimuvad kord kvartalis; talitluspidevuse juhtumite (kriiside ja katastroofide) korral tuleb komitee kokku viivitamatult.

2008. aasta novembris kiitis juhatus heaks eraisikute panganduse, korporatiivpanganduse ja investeringute juhtimise komiteede lõpetamise alates hetkest, mil hakkab tegutsema Balti panganduse äriarenduse divisjon. 20. jaanuaril 2009 kinnitas nõukogu vastavad muudatused Balti panganduse juhtimisreeglites.

Konsolideeritud kasumiaruanne

Miljonites kroonides, aasta kohta	Lisad	2008	2007*
Jätkuv tegevus			
Intressitulu		25 727,0	19 988,5
Intressikulu		-14 921,1	-10 180,4
Puhas intressitulu	11	10 805,9	9 808,1
Saadud komisjoni- ja teenustasud		4 196,3	4 214,5
Makstud komisjoni- ja teenustasud		-1 065,5	-1 061,4
Puhas teenustasutulu	12	3 130,8	3 153,1
Puhas finantstulu	13	583,6	1 374,9
Tulu kindlustustegevusest	15	463,7	357,0
Muud tulud	16	569,5	369,9
Tulud kokku		15 553,5	15 063,0
Personalikulud	17	2 955,3	3 434,7
Andmetöötluskulud	18	552,1	507,2
Administratiivkulud	19	1 298,6	1 070,2
Muud kulud	21	728,6	746,0
Kulum	22	357,0	312,7
Tegevuskulud kokku		5 891,6	6 070,8
Tegevuskasum enne provisjone		9 661,9	8 992,2
Laenu- ja garantiikahjumid		-3 044,1	-957,1
Tagasisaadud laenud		117,6	86,0
Tulu sidusettevõtelt kapitaliosaluse meetodil		2,5	11,2
Kasum enne tulumaksu		6 737,9	8 132,3
Tulumaks	23	-628,8	-766,5
Puhaskasum jätkuvalt tegevusest		6 109,1	7 365,8
Lõpetatud tegevus			
Puhaskasum lõpetatud tegevusest	24	53,6	199,4
Puhaskasum kokku		6 162,7	7 565,2
Kasum aktsia kohta			
	25		
Jätkuv tegevus			
Kasum aktsia kohta		19,3	23,2
Hajutatud kasum aktsia kohta		19,3	23,2
Lõpetatud tegevus			
Kasum aktsia kohta		0,2	0,6
Hajutatud kasum aktsia kohta		0,2	0,6

*OAO Swedbank ja Hansa leasing Ltd finantstulemused kajastatakse vastavalt IFRS 5-le „Lõpetatud tegevuse” all. Võrreldavat perioodi on samaselt korrigeeritud.

Konsolideeritud bilanss

Miljonites kroonides, perioodi lõpus	Lisad	31.12.2008	31.12.2007
Varad			
Sularaha		4 514,3	4 394,0
Nõuded keskpanga vastu		22 968,6	19 883,5
Nõuded teiste finantsasutuste vastu	27	21 153,1	34 991,1
Kauplemiseks hoitavad väärtpaberid	28	2 583,4	3 319,6
Väärtpaberid õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	29	15 869,1	17 871,1
Müügivalmis väärtpaberid	30	2,3	2,4
Lunastustähtajani hoitavad väärtpaberid	31	1 972,5	2 080,3
Ettemaksed ja viitlaekumised	33	3 880,5	4 421,0
Laenud	34	321 829,6	315 582,7
- Laenukahjumite reserv	8	-4 783,6	-2 445,2
Netolaenud		317 046,0	313 137,5
Investeeringud sidusettevõtetesse	35	5,6	58,0
Materiaalne põhivara	36	2 407,0	2 100,4
Immateriaalne põhivara	37	510,3	462,6
Muud varad	38	1 925,4	1 372,0
Varad kokku		394 838,1	404 093,5
Kohustused			
Kohustused keskpanga ja valitsuse ees		23,9	38,0
Kohustused teiste finantsasutuste ees	40	177 817,8	172 532,1
Hoiused	41	153 760,6	170 755,9
Nõudmiseni hoiused		79 655,2	111 047,3
Tähtajalised hoiused		74 105,4	59 708,6
Muud finantskohustused	43	13 992,9	13 643,5
Viitvõlad	44	5 655,8	6 651,8
Eraldised	45	4 828,0	6 459,9
Potentsiaalne tulumaksukohustus	46	45,0	42,9
Muud kohustused	47	3 321,2	4 500,7
Kohustused kokku		359 445,2	374 624,8
Omakapital			
Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv aktsiakapital			
Aktsiakapital	48	3 173,7	3 173,7
Ülekurss		504,1	504,1
Reservid	48	423,5	526,5
Jaotamata kasum		31 291,6	25 264,4
Omakapital kokku		35 392,9	29 468,7
Kohustused ja omakapital kokku		394 838,1	404 093,5

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

Miljonites kroonides, aasta kohta	Lisad	2008	2007
Kasum enne tulumaksu		6 828,9	8 381,8
Kasumi korrigeerimine enne tulumaksu			
Laenukahjum		2 517,4	811,0
Intressitulu		-26 252,0	-21 173,1
Intressikulu		15 211,6	10 803,5
Põhivara kulum ja firmaväärtuse allahindlus	22	361,5	322,9
Kasum põhivara müügist		-26,7	-19,1
Kahjum põhivara müügist	36	15,0	-
Kasum äriüksuse müügist	24	-27,2	-
Kasumi korrigeerimine enne tulumaksu kokku		-8 200,4	-9 254,8
Muutused käibevarades ja kohustustes			
Kohustusliku reservi muutus keskpangas		-7 808,3	-1 019,5
Teistesse pankadesse paigutatud hoiuste muutus		6 047,2	-7 454,1
Teistele pankadele antud laenude muutus		4 717,3	-1 362,1
Kauplemisportfelli muutus		952,8	-2 215,6
Viitlaekumiste ja ettemaksete muutus		-1 290,3	-243,7
Laenude muutus		-22 864,3	-82 600,0
Viitvõlgade muutus		-1 400,8	334,3
Muude varade muutus		-584,1	-376,0
Lühiajaliste võlgnevuste muutus teiste pankade ees		3 818,8	9 556,8
Nõudmiseni hoiuste muutus		-28 469,1	5 643,7
Tähtajaliste hoiuste muutus		14 396,8	19 125,6
Muude kohustuste muutus		-981,9	2 225,8
Muutused käibevarades ja kohustustes kokku		-33 465,9	-58 384,8
Saadud intressid		26 178,1	20 747,5
Makstud intressid		-14 513,7	-9 839,8
Makstud tulumaks		-911,8	-605,0
Rahavoog majandustegevusest kokku		-24 084,8	-48 955,1
Rahavoog investeerimistegevusest			
Strateegiliste investeringute netomuutus		160,3	182,8
Põhivara soetamine	36	-924,3	-709,5
Materiaalse põhivara müük		274,0	117,9
Immateriaalse vara soetamine	37	-116,4	-37,6
Immateriaalse vara müük		0,6	-
Tulu äriüksuse müügist	24	1 371,7	-
Rahavoog investeerimistegevusest kokku		765,9	-812,0
Rahavoog finantseerimistegevusest			
Keskpangalt ja valitsuselt saadud krediidiilin		393,4	-
Keskpangale ja valitsusele tagastatud krediidiilin		-407,5	-43,5
Teistelt pankadelt saadud pikaajalised laenud		52 078,4	77 382,3
Teistele pankadele tagasimakstud pikaajalised laenud		-35 747,4	-23 405,1
Emiteeritud võlakirjad		487,2	-2 392,8
Allutatud kohustuste netomuutus		282,7	3 449,5
Makstud dividendid		-	-78,3
Muutus rahavoogude riskimaandamise instrumentide reservis		68,1	-
Rahavoog finantseerimistegevusest kokku		17 154,9	54 912,1
Välismaistest tütarettevõtetest tulenev valuutakursi muutuse mõju		-306,4	91,5
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-6 470,4	5 236,5
Raha ja raha ekvivalendid aasta alguses		43 912,9	38 676,4
Raha ja raha ekvivalendid aasta lõpus		37 442,5	43 912,9

Raha ja raha ekvivalentide analüüs

Miljonites kroonides, 31. Detsember	2008	2007	Muutus
Sularaha	4 514,3	4 394,0	120,3
Korrespondentkonto keskpangas	9 317,8	13 067,9	-3 750,1
Likviidsed hoiused teistes pankades	10 165,4	13 238,9	-3 073,5
Likviidsusportfell	13 445,0	13 212,1	232,9
Kokku	37 442,5	43 912,9	-6 470,4

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

Miljonites kroonides	2008	2007
Aksiakapital		
Jääk aasta alguses	3 173,7	3 173,7
Jääk aasta lõpus	3 173,7	3 173,7
Ülekurss		
Jääk aasta alguses	504,1	504,1
Jääk aasta lõpus	504,1	504,1
Reservid – üldine pangandusreserv		
Jääk aasta alguses	341,7	341,7
Jääk aasta lõpus	341,7	341,7
Reservid – reservkapital		
Jääk aasta alguses	530,0	436,8
Eraldised reservkapitali	135,5	93,2
Jääk aasta lõpus	665,5	530,0
Muud reservid – tütarettevõtete fondiemissioon		
Jääk aasta alguses	0,5	100,5
Muude reservide muutus	-	-100,0
Jääk aasta lõpus	0,5	0,5
Realiseerimata kursivahed		
Jääk aasta alguses	-237,8	-254,2
Muutus realiseerimata kursivahedes	-306,5	16,4
Jääk aasta lõpus	-544,3	-237,8
Rahavoogude riskimaandamise instrumentide reserv		
Jääk aasta alguses	-107,9	-
Rahavoogude riskimaandamise instrumentide reservi muutus	68,0	-107,9
Jääk aasta lõpus	-39,9	-107,9
Jaotamata kasum		
Jääk aasta alguses	25 264,4	17 770,7
Aasta puhaskasum	6 162,7	7 565,2
Makstud dividendid	-	-78,3
Eraldised reservkapitali	-135,5	-93,2
Eraldised teistesse reservidesse	-	100,0
Jääk aasta lõpus	31 291,6	25 264,4
Omakapital kokku	35 392,9	29 468,7

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Ettevõtte tutvustus

AS Hansapank (edaspidi: pank) on aktsiaseltsi vormis finantseerimisasutus, mille asukoht on Eesti.

AS-i Hansapank 31. detsembril 2008 lõppenud aasta konsolideeritud raamatupidamisaruanded hõlmavad AS-i Hansapank ja tema tütarettevõtteid (koos edaspidi: Balti pangandus) ning Balti panganduse ettevõtete osalusi sidusettevõtetes.

Swedbank AB on 31. detsembri 2008. aasta seisuga AS-i Hansapank aktsiate ainuomanik; ta on ühtlasi panga emaettevõtte. AS-i Hansapank konsolideeritud raamatupidamisaruanded konsolideeritakse seetõttu Swedbank AB raamatupidamisaruannetes.

Balti panganduse konsolideeritud raamatupidamisaruanded kiidavad heaks nõukogu ja juhatus ning need esitatakse lõplikuks kinnitamiseks korralisele aktsionäride üldkoosolekule. Balti panganduse konsolideerimisgrupis olevad krediitiasutused peavad järgima vastavate riikide keskpankade kehtestatud regulatiivnõudeid. Need nõuded käsitlevad minimaalseid kapitali adekvaatsuse nõudeid, laenu- ja bilansiväliste kohustuste klassifitseerimist, panga klientidega seotud krediidiriski, likviidsust, intressiriski ning välisvaluutapositsiooni. Samamoodi peavad nõudeid järgima ka Balti panganduse üksused, eelkõige kindlustuse ja varahalduse valdkonnas.

Lisa 2. Vastavuse kinnitus

Konsolideeritud raamatupidamisaruanded on koostatud Euroopa Liidus kehtivate rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite (IFRS) ja nende tõlgenduste kohaselt. Standardid on välja andnud Rahvusvaheline Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) ja nende tõlgendused Rahvusvaheline Finantsaruandluse Tõlgendamise Komitee (IFRIC).

UUTE JA TÄIENDATUD STANDARDITE VASTUVÕTMINE

Vaatlusalusel perioodil kehtivad standardid ja tõlgendused

Käesolevate raamatupidamisaruannete koostamise kuupäeva seisuga ei olnud jõustunud uusi Euroopa Liidus kehtivate rahvusvaheliste finantsaruandluse standardeid ja nende tõlgendusi, mida oleks tulnud 31. detsembri 2008 seisuga arvesse võtta.

Arutlusel olevad standardid ja tõlgendused, mis ei ole veel vastu võetud

Käesolevate raamatupidamisaruannete kinnitamise kuupäeva seisuga olid järgmised standardid ja tõlgendused kinnitatud, kuid mitte veel jõustunud kas seetõttu, et Euroopa Liit ei ole neid standardeid kinnitanud, või seetõttu, et ei ole otsustatud kinnitatud standardite varase kasutuselevõtu kasuks:

- IFRIC 12. Teenuse kontsessioonikokkulepped (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2008. aastal või hiljem);
- IFRIC 13. Klientide lojaalsusprogrammid (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. juulil 2008. aastal või hiljem);
- IFRIC 14. IAS 19: Piirangud kindlaks määratud hüvitise varale, miinimumrahastamise nõuded ja nende vastastikused mõjud (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2008. aastal või hiljem);
- IFRIC 15. Kinnisvara ehituslepingud (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2009. aastal või hiljem);
- IFRIC 16. Välismaise üksuse netoinvesteeringu riski maandamine (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. oktoobril 2008. aastal või hiljem);
- IFRIC 17. Mitterahaliste varade üleandmine omanikele (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. juulil 2009. aastal või hiljem);
- IFRS 2 (muudetud). Aktsiapõhine makse: omandi üleandmise tingimused ja tühistamine (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. juulil 2008. aastal või hiljem);
- IFRS 3 (muudetud). Äriühendused (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. juulil 2009. aastal või hiljem);
- IFRS 8. Tegevusüksused (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2009. aastal või hiljem);

- IAS 1 (muudetud). Finantsaruannete esitamine: muudetud esitus (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2009. aastal või hiljem);
- IAS 23 (muudetud). Laenukasutuse kulutused (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2009. aastal või hiljem);
- IAS 27 (muudetud). Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2009. aastal või hiljem);
- IAS 32 ja IAS 1 (muudetud). Ennetähtaegse tagasikutsumisõigusega finantsinstrumendid ja likvideerimisel tekkivad kohustused (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2009. aastal või hiljem);
- IFRS 1 ja IAS 27 (muudetud). Tütar-, ühis- või sidusettevõttesse tehtud investeeringu soetusmaksumus (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2009. aastal või hiljem);
- IAS 39. Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine. Riskimaandamisnõuetele vastavad instrumendid (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. juulil 2009. aastal või hiljem);
- IAS 39. Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine. Finantsvarade ümberklassifitseerimine (kehtib aruandlusperioodide kohta, mis algavad 1. juulil 2008. aastal või hiljem).

Balti panganduse üksuse hinnangul ei avalda ülaltoodud standardite ja tõlgenduste vastuvõtmine Balti panganduse raamatupidamisaruannetele standardite ja tõlgenduste algse rakendamise perioodil olulist mõju.

Lisa 3. Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja prognoosid

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete esitamine kooskõlas IFRS-iga nõuab ettevõttelt hinnangute andmist ja prognooside tegemist selle kohta, mis mõjutavad teadaolevaid varade ja kohustuste summasid, ning tingimuslike varade ja kohustuste andmete avalikustamist bilansipäeva seisuga, samuti teadaolevate aruandeperioodi tulude ja kulude avalikustamist. Tegelikud tulemused võivad prognoositust erineda.

HINNANGUD

Balti panganduse ettevõtte on oma klientide säästmisvajadustele vastu tulles asutanud investeerimisfondid. Balti pangandus haldab nende fondide vara klientide nimel, võttes aluseks kindlaksmääratud tingimused, mille on heaks kiitnud Finantsinspeksioon. Varalt teenitud tulu laekub klientidele.

Kinnitatud fonditingimuste raames saab Balti pangandus fondivalitsemise ülesannete täitmise eest nii valitsemistasu kui ka fondiga liitumise ja fondidest väljumise tasu. Kuna investeerimisfondi valitsemisega seotud otsused olenevad fondi tingimustest, ei leita, et Balti pangandusel oleks võimalik kontrollida või juhtida otsustusprotsessi investeerimisfondides majanduskasu saamise eesmärgil.

Balti panganduse hüvitis ja risk piirduvad tasudega. Teatavatel juhtudel investeerivad ka Balti panganduse ettevõtte investeerimisfondidesse, et täita oma kohustusi klientide vastu. Osalused investeerimisfondides ei väljenda mõjuvõimu hoolimata sellest, kas osalus ületab 50% või mitte. Kokkuvõtlikult on eespool nimetatud tingimused põhjenduseks, miks investeerimisfondide ei konsolideerita.

PROGNOOSID

Balti pangandus teeb prognoose, et määrata varade ja kohustuste väärtust. Kui laenude ja ka muu finantsvara väärtust testitakse vähenemise suhtes (see puudutab vara, mille puhul on esinenud kahjujuhtumeid), prognoositakse, millal ja mis ulatuses tekib tulevikus vastav rahavoog.

Iga-aastased määramata kasuliku eaga immateriaalse põhivara väärtuse testid prognoosivad, millal tekivad varade tulevased rahavood ja mis summas. Määratakse sobiv diskontomäär, mis väljendab nii raha ajalist väärtust kui ka riski, millega vara on seotud.

PRAEGUNE MAJANDUSOLUKORD JA SELLE MÕJU BALTI PANGANDUSE ÜKSUSELE

2008. aastal majandusolukord halvenes ja 2009. aastaks ennustatakse majanduslanguse jätkumist. Balti riikide majandus liikus languse suunas juba enne üleilmse finantsturu kriisi. Halvenenud majandusseis ja finantsmaailma tulevikuväljavaated sunnivad nägema asju veelgi süngemates värvides, sest kõik kolm riiki sõltuvad maailma-majanduse arengust. SKP langes 2008. aastal Lätis 4,3% ja Eestis 3,6%. Leedus kasvas SKP veel 3,1%, ent aasta lõpus aeglustus kasv märkimisväärselt.

Võttes arvesse riskide suurenemist, töötati 2008. aastal välja mitu lahendust laenuprotsesside kvaliteedi tõstmiseks. Laenuportfelli analüüsi tõhustamiseks on sellesse valdkonda kaasatud rohkem töötajaid ning tehtud täiendavaid investeeringuid analüüsivahenditesse – selle tulemusel paranesid riskide hindamise, modelleerimise ja hinnastamise protseduurid. Samuti on tugevdatud meeskonda, kes vastutab laenuportfelli restruktureerimise eest ning tegeleb ennetavalt makseraskustesse sattuda võivate klientide ja projektidega.

Balti panganduse üksus keskendus tegevuse efektiivsuse tõstmisele, et hoida kulu-tulu suhtarv stabiilne. Personalikulud vähenesid 2008. aastal järk-järgult ja käivitati mitu projekti igapäevase pangandustegevuse efektiivsuse parandamiseks.

Finantsturgude langusel on olnud negatiivne mõju võlakirjadega kauplemise valdkonnale, kuna finantsasutuste emiteeritud võlakirjade hinnavahe kasv tõi kaasa kauplemiseks hoitud võlakirjade õiglase väärtuse vähenemise. Balti pangandus ei ole teinud ümberklassifitseerimisi lunastustähtajani hoitavate väärtpaberite portfellis.

Arvestades turgude suurt volatiilsust, on Balti panganduse üksus üle vaadanud oma likviidsusstrateegia. Muutus nii likviidsuspuhvri kvaliteet kui ka kvantiteet, üle vaadati riski võtmise strateegiad ja aktiivse limiidijuhtimise põhimõtted ning suurendati likviidsuspuhvrit. Igapäevane likviidsuse juhtimine on senisest suurema tähelepanu all kogu Swedbanki grupis. Ühtsesse Swedbanki gruppi kuulumine on Balti panganduse üksuse jaoks teatavaks lisapuhvriks, sest annab võimaluse saada tuge oluliselt suurema likviidsuse vara ja selle hankimise võimega finantsgrupilt.

Finantsgrupi konservatiivsest suhtumisest annab tunnistust sisemise kapitali adekvaatsuse nõude tõstmine 2008. aastal 11%lt 14,5%ni. Tugevat kapitaliseeritust toetati otsusega mitte maksta välja dividende.

Juhtkond jätkab ümbritseva majandusolukorra pidevat jälgimist ning kui peaks ilmnenema märke varade kvaliteedi halvenemise kohta, siis suurendatakse kapitaliseeritust veelgi. Varade jälgimine ja nende hindamine on Swedbanki organisatsioonis erinevad ja teineteisest sõltumatud funktsioonid.

Balti panganduse üksuse laenutegevust finantseeritakse peamiselt kahest allikast - kohalikust hoiuste baasist ja Swedbanki grupi poolt. Swedbanki grupi tsentraliseeritud välisfinantseerimise kaasamise strateegia võimaldab finantsgrupil tegutseda tõhusalt ja paindlikult. Välislaene võtab grupp kooskõlas laenuportfelli tähtaja ja riskiprofiiliga.

Kuna majanduse arenguprognosisid 2009. aastaks on negatiivsed ja äriühingud võivad seetõttu muutuda, keskendub Balti panganduse üksus tegevuse efektiivsuse suurendamisele, võttes luubi alla kulu-tulu suhte. Lisasurve varade kvaliteedile nõuab uusi algatusi, et vähendada makseraskuste tekkimise tõenäosust ja hallata hästi võlgnevuste sissenõudmise menetlusi. Laenuportfelli sobiva riskiprofiili säilitamiseks on makseraskustega klientide jaoks välja töötatud täiendavaid lahendusi.

Negatiivsete väljavaadete tõttu maailma majanduses valitseb ümbritsevas keskkonnas ebakindlus, mis võib oluliselt mõjutada Balti panganduse edasist finantspositsiooni ja tulemusi. Kehtivaid tingimusi ja stsenaariume analüüsides on Balti panganduse üksus seisukohal, et tal on kasutada piisavad võimalused finantsressursside kaasamiseks oma likviidsus- või kapitalivajaduste rahuldamiseks. Igapäevases tegevuses tagavad üksuse jätkusuutliku arengu karmistunud laenuitingimused, vastaspoolte hoolikas valik, ettevaatavad restruktureerimismeetmed laenuportfelli osas ja tegevuse efektiivsuse parandamine.

Lisa 4. Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest

KOOSTAMISE ALUS

Konsolideeritud raamatupidamisaruanded esitatakse miljonites kroonides, kui ei ole märgitud teisiti. Panga aruandlusvaluuta on Eesti kroon.

Balti panganduse üksuse ettevõtte korraldavad oma raamatupidamist ja koostavad oma raamatupidamisaruandeid, lähtudes Eesti või Balti panganduse ettevõtte tegutsemiskohaks oleva muu jurisdiktsiooni heast raamatupidamistavast.

Käesoleva raamatupidamisaruande koostamisel on võetud aluseks raamatupidamisdokumendid koos vajalike muudatuste ja ümberklassifitseerimistega, mis tagavad õiglase kajastamise IFRS-i kohaselt.

Konsolideeritud raamatupidamisaruanded, v.a rahavooge puudutav teave, on koostatud tekkepõhiselt.

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist, välja arvatud müügivalmis väärtpaperite, kasumiaruandes õiglasest väärtuses kajastatavate finantsvarade ja finantskohustuste ning kõikide tuletisinstrumentide osas, mis on kajastatud õiglasest väärtuses.

Balti panganduse ettevõtted kasutavad ühtseid arvestusmeetodeid. Peamised kasutatud arvestusmeetodid on kirjeldatud allpool.

KONSOLIDEERIMISE PÕHIMÕTTED

Tütarettevõtted

Konsolideeritud raamatupidamisaruanded hõlmavad kõiki emasettevõtte poolt kontrollitavaid tütarettevõtteid. Kui emasettevõtte omandas või loovutas kontrolli ettevõtte üle aasta kestel, on vastava ettevõtte tulemus kajastatud vaid kontrolli omandamise kuupäevast alates või kuni kontrolli loovutamise kuupäevani. Tütarettevõtte loetakse emasettevõtte kontrolli all olevaks, kui emasettevõtte kontrolli all on üle poole tütarettevõtte hääleõigusest või kui emasettevõtte on võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat või kui emasettevõttel on õigus nimetada ametisse või tagasi kutsuda enamikku tütarettevõtte juhatuse liikmeid.

Sidusettevõtted

Sidusettevõtted on ettevõtted, millele Balti panganduse ettevõtetel on küll oluline mõju, kuid mille tegevus- ja finantspoliitika üle neil kontroll puudub. Konsolideeritud raamatupidamisaruannetes kajastub grupi osa sidusettevõtete kasumitest ja kahjumitest, arvestatuna kapitaliosaluse meetodil alates kuupäevast, mil Balti pangandusel tekkis oluline mõju sidusettevõttele, kuni kuupäevani, mil see lakkas.

Konsolideerimisel kõrvaldatud tehingud

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete koostamisel on täielikult elimineeritud kõik Balti panganduse ettevõtete vahelised tehingud, vastastikused saldod ja Balti panganduse sisestest tehingutest tulenevad realiseerimata kasumid või kahjumid. Realiseerimata kasumid tehingutest sidusettevõtetega on elimineeritud proportsionaalselt Balti panganduse osalusega ettevõttes. Samamoodi on elimineeritud ka realiseerumata kahjumid, kuid seda vaid ulatuses, milles pole ilmnenud varade väärtuse vähenemist.

VÄLISVÄÄRINGUD

Tehingud välisvääringutes

Välisvääringutes tehtud tehingud arvestatakse ümber aruandlusvääringusse, s.o Eesti kroonidesse tehingu päeval kehtiva kursi alusel. Bilansis hinnatakse välisvääringutes monetaarsed varad ning kohustused ümber Eesti kroonidesse bilansipäeval kehtiva kursi alusel. Mittemonetaarsed varad ja kohustused, mida kajastatakse soetusmaksumuse alusel, hinnatakse ümber Eesti krooni kursi alusel, mis kehtib tehingupäeval. Välisvääringus tehingute ümberhindamise tulemusena saadud kursierinevused on kajastatud aruandeperioodi kasumiaruandes.

Välisriikides tegutsevate üksuste raamatupidamisaruanded

Välisüksuste varad ja kohustused teisendatakse Eesti kroonidesse bilansipäeval kehtiva valuutakursi alusel. Välisüksuste kasumiaruanded teisendatakse Eesti kroonidesse aruandeaasta keskmise valuutakursi alusel. Välisvaluutatehingute ümberhindamise tulemusena saadud kursivahed on kajastatud otse omakapitalis „Realiseerimata kursivahed” all. Välisüksuste müümisel kajastatakse sellised kursivahed kasumiaruandes.

TULETISINSTRUMENDID

Balti pangandus kasutab oma ärioperatsioonidest, finants- ja investeerimistegevusest tulenevate valuuta- ja intressiriskide juhtimiseks tuletisinstrumente, intressi-*swap*-e ja valuuta-*forward*-eid. Oma klientide vajaduste rahuldamiseks pakub Balti panganduse üksus välisvaluuta- ja aktsiaoptisioone.

IAS 39 nõuete kohaselt kajastatakse kõiki tuletistehinguid bilansis õiglasest väärtuses: positiivse väärtusega lepinguid aktivas ja negatiivse väärtusega lepinguid passivas. Tuletistehingute õiglane väärtus kajastatakse bilansis real „Kauplemiseks hoitavad finantsvarad” ja „Muud finantskohustused”.

Balti pangandus kasutab valuuta- ja intressituletisinstrumentide õiglase väärtuse määramiseks diskonteeritud rahavoogude meetodit.

Aksia- ja muude tuletistehingute väärtuse määramise aluseks on vastava tuletisinstrumendi turuhind (turuväärtuse leidmiseks kasutatakse vajadusest lähtuvalt optiooni hindamise või diskonteeritud rahavoogude

modelit). Kõik tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutusest tingitud tulud või kulud kajastatakse kasumiaruandes real „Puhas finantstulu”.

RISKIMAANDUSARVESTUS

Balti pangandus kasutab riskide maandamiseks kaht varianti: 1) riskide maandamine õiglase väärtuse meetodil, maandamaks õiglase väärtuse muutumise riski, ja 2) rahavoogude riskimaandamine, maandamaks riske, mis on seotud varade või kohustuste õiglase väärtuse muutust põhjustava konkreetse riskiga ning mis võivad mõjutada Balti panganduse puhaskasumit. Tuletisinstrumentide kasutamiseks riskimaandusarvestuses Hansapanga Grupi kriteeriumide alusel: 1) peab maandustehing olema maandatava riski turuväärtuse või rahavoogude tasavõrdamisel väga tõhus, 2) peab tehingu tõhusust saama usaldusväärselt mõõta, 3) maandamise alustamise hetkel peab olemas olema piisav dokumentatsioon riski seotuse kohta maandamisega.

Riskide maandamiseks õiglase väärtuse meetodil kasutatavaid tuletistehinguid kajastatakse bilansis õiglases väärtuses ning nende õiglase väärtuse muutust kasumiaruandes. Maandatava vara või kohustuse bilansilist väärtust korrigeeritakse vastavalt muutusele maandatava riski turuhinnas ning vastav tulu või kulu kajastatakse kasumiaruandes samal real („Puhas finantstulu”) riskide maandamiseks kasutatavate tuletistehingute muutusega.

Tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutused, mis on ette nähtud toimima ja kvalifitseeruvad rahavoogude riskimaandusinstrumentidena ning mis on maandatud riski poolest tõhusad, kajastatakse omakapitalis „Rahavoogude riskimaandamise instrumentide reservi” all. Edasilükatud summad omakapitalis esitatakse kasumiaruandes ja neid klassifitseeritakse tulu või kuluna perioodidel, mil riskimaandatud varad või kohustused mõjutavad kasumiaruannet. Riskimaandusinstrumentide mõjuta osa läheb otse kasumiaruande reale „Puhas finantstulu”.

TASAARVELDUS

Balti pangandus tasaarveldab finantsvara ja finantskohustused ning kajastab netosumma bilansis, kui a) grupil on summade tasaarveldamiseks alus ja b) grupp kavatseb arveldada netobaasil või realiseerida vara ja likvideerida kohustuse samal ajal.

TULUDE JA KULUDE KAJASTAMINE

Intressitulu ja -kulu kajastatakse kasumiaruandes tekkepõhiselt ning selle arvestamiseks kasutatakse efektiivset intressimäära. Intressitulu hõlmab püsiintressimääraga investeeringutelt ja kauplemisportfelli väärtpaberitelt saadud püsitulu ning riigi võlakirjadelt ja muudelt diskonteeritud investeeringutelt tekkinud tulu ja kulu.

Teenus- ja komisjonitasud ning muu tulu kajastatakse tuluna pärast vastavate tehingute toimumist. Mitteintressitulu kajastatakse tehingu toimumise ajal. Puhas finantstulu/-kulu sisaldab tulu ja kulu kauplemisportfelli kuuluvalt väärtpaberitelt, sealhulgas kauplemiseks hoitavate väärtpaberite ja muude finantsinstrumentide ümberhindlusest.

Dividenditulu kajastatakse ajal, mil määratakse aktsionäri õigus dividendile. Dividendikohustus kajastatakse aktsionäride üldkoosolekul määratud kuupäeval.

FINANTSVARA

Finantsvara on raha, lepinguline õigus saada teiselt üksuselt raha või muud finantsvara, lepinguline õigus vahetada teise üksusega finantsinstrumente potentsiaalselt soodsatel tingimustel, teise üksuse omakapitali-instrumentid või tuletis- või mittetuletisleping, mis täidetakse või mida võidakse täita Balti panganduse omakapitaliinstrumentides.

Finantsvara tavapärase ostu või müügi tehingu puhul kajastatakse tehing tehingukuupäeval, välja arvatud laenud ja ettemaksed.

Finantsvarasid hinnatakse ümber, kui mõne kahjujuhtumi ilmnemise tagajärjel on tõendeid nende bilansilise väärtuse vähenemise kohta, mis mõjutab nende finantsvarade hinnangulist rahavoogu tulevikus. Korrigeeritud maksimuses kajastatud varade allahindluse kulu arvutatakse vara bilansilise väärtuse ja finantsvara algse efektiivse intressimääraga diskonteeritud tulevaste rahavoogude nüüdsväärtuse vahena.

Objektiivseteks tõenditeks, et finantsvara või varade rühma väärtus on vähenenud, loetakse Balti panganduse poolt järgmiste kahjujuhtumite puhul jälgitavaid asjaolusid:

- 1) emitendi või võlgniku olulised finantsraskused;
- 2) lepingu rikkumine, nagu intressi- või põhimaksete tasumata jätmine;
- 3) laenuandja teeb laenusaaaja finantsraskustest tulenevatel majanduslikel või õiguslikel põhjustel laenusaaajale järeleandmisi, mida laenuandja muudel juhtudel ei kaaluks;
- 4) tekib tõenäosus, et laenuvõtja läheb pankrotti, või toimub laenuvõtja muu finantsiline reorganiseerimine;
- 5) kõnealuse finantsvara aktiivne turg kaob finantsraskuste tõttu;
- 6) esinevad mõõdetavad asjaolud, mis osutavad, et mingi finantsvara rühma eeldatav rahavoog väheneb tulevikus märkimisväärselt võrreldes nende varade esmase kajastamisega, kuigi seda vähenemist ei ole veel võimalik tuvastada Balti panganduse üksikute finantsvarade suhtes, sealhulgas:
 - ebasoodsad muutused Balti panganduse laenuvõtjate makseseisundis;
 - riiklikud või kohalikud majandustingimused, mis korreleeruvad Balti panganduse varade kohaste lepinguliste tingimuste täitmata jätmisega;
 - kui tuvastatakse finantsvara väärtuse vähenemine, kajastab Balti pangandus vastavaid kahjusid kasumiaruandes allahindluse kontrol.

RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

Raha ja raha ekvivalentidena kajastab Balti pangandus raha, keskpanga nõudeid (välja arvatud kohustuslik reserv), korrespondentkontosid ja üleöödeposiite teistes pankades ning likviidsusportfelli.

Äritegevuse rahavood on koostatud kaudset meetodit kasutades. Investeeringu- ja finantseerimistegevuse rahavood on esitatud aruandeperioodi brutolaekumiste ja -väljamaksetena.

VÖLA- JA OMANDIVÄÄRTPABERID

Balti pangandusele kuuluvad väärtpaberid on jagatud Balti panganduse väärtpaberistuplaanidega vastavuses olevatesse ja Balti panganduse väärtpaberinvesteeringute strateegiat järgivatesse portfellidesse. Väärtpaberinvesteeringute strateegia ja väärtpaberite soetamise eesmärkide kohaselt on Balti pangandus paigutanud väärtpaberid järgmistesse portfellidesse: „Kauplemiseesmärgil hoitavad väärtpaberid ja muud varad”, „Müügivalmis väärtpaberid” (investeeringu eesmärgil soetatud väärtpaberid) ning „Lunastustähtajani hoitavad väärtpaberid ja muud varad”.

Põhiline portfelli erinevus on seotud väärtpaberite hindamise ja õiglase väärtuse kajastamisega raamatupidamisaruannetes.

Kõik Balti pangandusele kuuluvad väärtpaberid võetakse arvele kauplemispäeval tehinguhinnas, sealhulgas tehingutasud (soetushind) finantsvarade puhul, mida ei kajastata kasumiaruandes õiglases väärtuses.

VÄÄRTPABERID ÕIGLASES VÄÄRTUSES MUUTUSTEGA LÄBI KASUMIARUANDE

Kasumiaruande kaudu õiglases väärtuses kajastatud finantsvara hoitakse kauplemiseesmärgidel või kajastatakse õiglases väärtuses esmasel arvelevõtmisel.

Võlakirjade ja kindlate omakapitaliinstrumentidega kauplemine tähendab Balti panganduse kavatsust müüa grupele kuuluvaid väärtpabereid, saades tulu hinna lühiajalisest kõikumisest. Tuletisinstrumente kajastatakse kui kauplemiseks hoitavaid väärtpabereid, juhul kui neid ei kasutata riskimaandusinstrumentide või derivatiiv-finantsgarantiilepingutena. Kasumiaruande kaudu õiglases väärtuses kajastatavad finantsvarad koosnevad kindlate investeeringufondide osakutest ja investeeringuriskiga võlakirjadest.

Esmasel kajastamisel hinnatakse eespool nimetatud finantsvarad õiglases väärtuses. Õiglases väärtuses kajastatud finantsvara sisaldab õiglase väärtuse meetodil mõõdetavaid ja hinnatavaid finantsinstrumente, sest selline hindamine elimineerib või vähendab märkimisväärselt ebakõlasid mõõtmises või kajastamises, mis muidu varade või kohustuste mõõtmisel ja hindamisel või neist tulenevate kasumite ja kahjumite kajastamisel eri alustel ilmneksid. Selliste varade õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruande kirjes „Puhas finantstulu”. Börsil kaubeldavate võlakirjade ja muude omakapitaliinstrumentide õiglane väärtus tuleneb börsihinnast. Mittekaubeldavate väärtpaberite õiglase väärtuse arvutab Balti panganduse juhtkond, lähtudes investeeringu eeldatavast rahavoost ning tuginedes majanduskeskkonna prognoosile investeeringu järelejäänud kasuliku ea jooksul.

Börsil kaubeldavate võlakirjade ja muude omakapitaliinstrumentide õiglane väärtus tuleneb börsihinnast. Mittekaubeldavate väärtpaberite õiglase väärtuse arvutab Balti panganduse juhtkond, lähtudes investeringu eeldatavast rahavoost ning tuginedes majanduskeskkonna prognoosile investeringu järelejäänud kasuliku ea jooksul. Need müügiks olevad finantsvarad, millel ei ole noteeritud turuhinda ja mille õiglast väärtust ei saa muude meetoditega usaldusväärselt hinnata, kajastatakse soetusmaksumuses, millest on vajaduse korral maha arvatud väärtuse vähenemisest tulenev tühistamatu allahindlus.

MÜÜGIVALMIS VÄÄRTPABERID

Müügivalmis väärtpaberid on tähtajatult Balti pangandusele kuuluvad mittetuletisväärtpaberid, mida on võimalik kohe realiseerida, kui likviidsusnõuded lähevad rangemaks või turutingimused muutuvad.

Balti pangandus hoiab vaid selliseid müügivalmis väärtpabereid (strateegilisi investeringuid), millel puudub noteeritud turuhind ning mille õiglast väärtust ei saa muude meetodite abil usaldusväärselt hinnata. Selliseid investeringuid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on vajaduse korral maha arvatud tühistamatud allahindlused.

LUNASTUSTÄHTAJANI HOITAVAD VÄÄRTPABERID

Lunastustähtajani hoitavad väärtpaberid on kindla tähtajaga ja kindlaksmääratud maksetega mittetuletisfinantsvara, mida Balti pangandusel on kavatsus ja võimalus hoida lunastustähtajani.

Lunastustähtajani hoitavad väärtpaberid kajastatakse õiglates väärtuses, millele on lisatud tehinguga otseselt seostatavad tehingutasud. Tähtajani hoitavaid väärtpabereid hinnatakse efektiivse intressimäära meetodit kasutades amortiseeritud soetusmaksumuses, millest lahutatakse võimalik väärtuse vähenemine. Erinevus amortiseeritud soetusmaksumuse ja lunastustähtajal makstava summa vahel amortiseeritakse kirjel "Intressitulu".

Nende väärtpaberite õiglase väärtuse arvutab Balti panganduse juhtkond, lähtudes investeringu eeldatavast rahavoost ning tuginedes majanduskeskkonna prognoosile investeringu järelejäänud kasuliku ea jooksul.

VÄÄRTPABERITE MÜÜGI- JA TAGASIOSTUTEHINGUD

Väärtpaberite ostu-müügitehinguid, millega kaasneb tulevikus nende kohustuslik tagasimüük või -ost, käsitletakse tagatud laenamistegevusena. Need tehingud kajastatakse bilansis viitintresside ja ostu- või müügiväärtuse summas ja vastavalt tehingu vastaspoolele jagatakse kirjetele „Nõuded teiste finantsasutuste vastu” või „Laenud”. Ostu-müügitehingutega kaasnev intressitulu või -kulu näidatakse kasumiaruandes intressitulu või intressikuluna, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

LAENUD JA ETTEMAKSED, KAPITALIPAIGUTUSED TEISTES PANKADES, MUUD BILANSIVÄLISED KREDIIDIRISKID NING LAENU-, KAPITALIPAIGUTUS- JA ETTEMAKSEKAHJUMITE KATTERESERVID

Laenud ja nõuded ning kapitalipaigutused teistes pankades kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud laenu-, ettemakse- või kapitalipaigutuskahjumid. Laenud ja nõuded loetakse mittetuletisfinantsvaraks kindlaksmääratud või kokkuleppeliste maksetega, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Intress arvestatakse tagastamata põhisummalt tekkepõhiselt ja kajastatakse intressituludes, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Kõik laenud ja nõuded kajastatakse bilansis siis, kui raha on edastatud laenuvõtjatele.

Kui laenuvõtja ei suuda laenu õigel ajal tagasi maksta või on juhtkonna arvates märke, mis sellele viitavad, tehakse allahindlus. Allahindluse suurus leitakse laenu jääkmaksumuse ja võimaliku kaetava summa ehk eeldatavate rahavoogude nüüdisväärtuse vahena (kusjuures nüüdisväärtus on diskonteeritud alge efektiivse intressimääraga), võttes arvesse saadud garantiisid ja tagatisi. Allahindluse summa, mis on vajalik allahindluse viimiseks leitud tasemele pärast mahakandmisi, kajastatakse kasumiaruande kirjes „Laenu- ja garantiikahjumid”.

Balti pangandus hindab finantsvara eraldi või rühmiti, et teha kindlaks, kas esineb vara väärtuse vähenemisele viitavaid objektiivseid asjaolusid. Kui selgub, et eraldi hinnatud vara puhul, olenemata sellest, kas see vara on oluline või mitte, ei esine väärtuse vähenemisele viitavaid objektiivseid asjaolusid, kajastatakse see vara samasuguste krediidiriski tunnustega finantsvarade rühmas ja nende varade väärtuse vähenemist hinnatakse üheskoos.

Varasid, mille väärtuse vähenemist hinnatakse eraldi ning mille väärtuse vähenemine eksisteeris või on jätkuvalt nähtav, ei hõlmata väärtuse vähenemise rühmiti hindamisse. Kui on olemas objektiivseid asjaolusid, mis näitavad,

et amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatud laenude ja nõuete või lunastustähtajani hoitavate investeeringute väärtus on vähenenud, mõõdetakse allahindluse suurus vara bilansilise maksumuse ja eeldatavate tulevaste rahavoogude (välja arvatud tulevased kahjud, mis ei ole veel tekkinud) diskonteeritud nüüdisväärtuse vahena, kasutades algset efektiivset intressimäära.

Varade bilansilist maksumust vähendatakse laenukahjumite konto kaudu ja allahindluse suurus näidatakse kasumiaruandes. Kui laenudel või lunastustähtajani hoitavatel investeeringutel on muutuv intressimäär, on väärtuse vähenemise hindamise diskontomääraks kehtiv lepingujärgne efektiivne intressimäär.

Arvestused, milles tagatisega finantsvarade hinnanguliste rahavoogude nüüdisväärtusest lahutatakse väljaostuga kaasnevad kulutused, näitavad rahavoogusid, mis võidakse saada nende varade realiseerimisel, sõltumata sellest, kas tagatiste väljaostmine on tõenäoline või mitte.

Vara väärtuse vähenemise rühmiti hindamiseks rühmitatakse finantsvarad samasuguse finantsriski tunnuste alusel (nt Balti panganduse hindamisprotsessi alusel, mis arvestab vara tüüpi, tööstusvaldkonda, geograafilist asukohta, tagatise liiki, möödunud tähtaega ja muid olulisi tegureid). Need näitajad on selliste finantsvarade eeldatavate tulevaste rahavoogude hindamisel olulised, sest näitavad laenuvõtjate võimet maksta kõik kokkulepitud summad kooskõlas lepingus esitatud tingimustega.

Väärtuse vähenemise hindamiseks rühmitatud finantsvarade tulevase rahavoogusid hinnatakse Balti panganduse lepinguliste varade rahavoogude põhjal ning võttes aluseks Balti panganduse varasema kogemuse samasuguse krediidiriskiga finantsvarade kahjujuhtumite vallas. Varasemate kahjude analüüsi tulemusi korrigeeritakse jooksvate jälgitavate andmete alusel, et peegeldada hetkel kehtivaid tingimusi, mis ei mõjutanud varasemate perioodide kahjusid, ja kõrvaldada varasemate, kuid enam mitte eksisteerivate tingimuste mõju.

Varade rühmiti hinnatavad tulevased rahavood peaksid olema otseselt kooskõlas muutustega seotud jälgitava perioodi uuritavate andmetega (nt muutused töötuse määras, kinnisvarahindades, maksestaatuses või muudes tegurites, mis näitavad rühma kahjumitõenäosuse muutust ja ulatust). Et vähendada erinevusi arvatud kahju ja tegeliku kahju vahel, vaatab Balti pangandus korrapäraselt üle meetodid ja eeldused, mida kasutatakse tulevaste rahavoogude hindamisel.

Üldjuhul kantakse laenud bilansist välja, kui kõik põhjendatud ümberstruktureerimise või laenu tagastamise võimalused on kasutatud ja hilisem sissenõudmine on hinnatud vähetõenäoliseks. Mahakantud laenude kulu kajastatakse kasumiaruande kontol „Laenu- ja garantiikahjumid”. Kui allahindlus ei ole enam põhjendatud, siis see tühistatakse ja liigne allahindlus kantakse tuludesse. Enne seda mahakantud laenude tagasimaksed kajastuvad kasumiaruande kontol „Tagasisaadud laenud”.

RENDIARVESTUS

Balti pangandus kui rendile andja

Balti panganduse liisingutegevus hõlmab põhiliselt kapitalirenditehinguid. Kapitalirenditehinguks loetakse pikaajalist renditehingut, mille kohaselt lähevad kõik olulised vara kasutamise seotud õigused ja kohustused üle liisingufirmalt rentnikule. Kapitalirendi nõuded kajastatakse bilansis laenudena klientidele. Rendimaksed, millest on maha arvatud vara väljaostumaksed, kajastatakse intressituluna, mida arvutatakse efektiivse intressi meetodil, et tagada renditehingu netoinvesteeringu ühtlane tootlus.

Balti pangandus kui rendile võtja

Balti pangandus kasutab kasutusrenti peamiselt hoonete rentimiseks. Kasutusrendimaksede kogukulu kajastatakse rendiperioodi vältel lineaarselt kasumiaruandes.

MATERIAALNE PÕHIVARA

Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest otsestest soetusväljaminekutest. Materiaalse põhivarana on bilansis kajastatud maa, hooned ja muud pikaajalise kasutusega varad.

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud kulum, ent maa ja kunstiteoste soetusmaksumust ei amortiseerita. Muult materiaalselt põhivaralt arvestatakse kulumit lineaarse meetodi järgi: hoonetelt 4–8% aastas ning muult põhivaralt 20% või 33% aastas.

Balti pangandus hindab perioodiliselt oma materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse vastavust turuväärtusele. Kui vara bilansiline väärtus ületab selle prognoositavat realiseerimismaksumust, hinnatakse vara ümber realiseerimismaksumusele. Allahindluse kulu kajastatakse kasumiaruande real „Kulum ja väärtuse vähenemine”. Põhivara remondikulud kajastatakse kasumiaruandes kulu tekkimisel.

IMMATERIAALNE PÕHIVARA

Firmaväärtus

Enne 31. märtsi 2004 asutatud äriühenduste kohta kajastatud firmaväärtus tekib tütaretevõtte/sidusettevõtte ostmisel ostuhinna ja Balti panganduse poolt ostetud netovara õiglase väärtuse vahena ostukuupäeval. Firmaväärtus kajastatakse bilansis immateriaalse põhivarana ja amortiseeritakse lineaarsel meetodil, võttes aluseks eeldatava kasuliku ea.

1. jaanuaril 2005 lõpetati seonduv amortisatsiooni arvestamine ja sellise omahinna vähendamine ning firmaväärtuse kulumi arvestus. Edaspidi mõõdetakse niisugust firmaväärtust selle 1. jaanuaril 2005 määratud bilansilises väärtuses, millest on maha arvatud võimalik kumulatiivne väärtuse vähenemine.

Alates 31. märtsist 2004 asutatud äriühenduste puhul kajastatakse ning edaspidi mõõdetakse firmaväärtus standardi IFRS 3 „Äriühendused” kohaselt.

Firmaväärtust mõõdetakse esmalt selle soetusmaksumuses ettevõtete ühenduse ostuhinna ning ostetud netovara, -kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglase väärtuse vahena. Selline Balti pangandusele kuuluva äriühenduse ostuhinna ja ostetud vara, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglase netoväärtuse vahe näidatakse kohe kasumiaruandes.

Pärast esmast kajastamist mõõdetakse äriühenduse firmaväärtust soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalik kumulatiivne väärtuse vähenemine. Kui tuvastatakse varade väärtuse vähenemine, kajastatakse see kasumiaruande kontol „Kulum ja väärtuse vähenemine”.

Firmaväärtuse rahavoogu genereerivateks ühikuteks loetakse pankade ja liisinguettevõtete ostmisel soetatud varad ja kohustused. Kasutatav väärtusekalkulatsioon põhineb järgmistel eeldustel:

- rahavoogude prognoosid põhinevad äriplaanil, milles arvestatakse lühi ja pikaajalisi trende;
- kasutatakse rahavoogude diskontomäära 14.5%;
- peamised eeldused põhinevad varasematel kogemustel, mida on korrigeeritud majanduse negatiivse arengu eeldusega.

Kaetava väärtuse testi tulemuse kohaselt ületab firmaväärtuse realiseerimismaksumus selle bilansilist väärtust, seetõttu ei ole 2008. aasta lõpu seisuga langust tuvastatud. Lähtuvalt majanduse arengu määramatusest on juhtkond kasutanud oma parimat prognoosi 2008. aasta lõpu seisuga, kuid jätkab vara väärtuse vähenemisele viitavate asjaolude jälgimist.

Kindla kasuliku eaga materiaalne põhivara

Litsentsid kajastatakse soetusmaksumuses või realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest, kumb on väiksem, ning amortiseeritakse lineaarsel meetodil nende eeldatava kasuliku ea (viis aastat) jooksul. Arenguväljaminekud kajastatakse nende tekkimise perioodil kasumiaruandes kuluna.

MÜÜGIOOTEL PÕHIVARA

Materiaalne või immateriaalne põhivara, mis väga tõenäoliselt müüakse järgneva majandusaasta jooksul klassifitseeritakse müügioteel põhivaraks, kui nende bilansiline maksumus teenitakse tagasi eeskätt müügi- tehingu, mitte pideva kasutamise kaudu. See tingimus loetakse täidetuks vaid juhul, kui müük on väga tõenäoline ja vara (realiseeritava vara rühma) saab viivitamatult müüa tema hetkeseisundis. Juhtkond peab müügiks loa andma ja seda kajastatakse müügina aasta jooksul alates klassifitseerimise kuupäevast.

Müügioteel põhivarana klassifitseeritud vara (realiseeritava vara rühmi) mõõdetakse varasemas bilansilises maksumuses ja õiglas väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused, kusjuures lähtutakse sellest, mis on madalam.

LÕPETATUD TEGEVUSVALDKONNAD

Lõpetatud tegevusvaldkond on juriidilise isiku osa (üks raha genereeriv üksus või mitu raha genereerivat üksust), mis on kas realiseeritud või klassifitseeritud müügiotel olevana ja:

- moodustab eraldiseisva ärivaldkonna või geograafilise tegevuspiirkonna või
- on osa ühest koordineeritud plaanist realiseerida eraldiseisev ärivaldkond või geograafiline tegevuspiirkond või
- on tütarettevõtte, mis on omandatud edasimüügi eesmärgil.

FINANTSKOHUSTUSED

Finantskohustused on kohustused, mis kujutavad endast lepingulist kohustust anda teisele ettevõttele raha või muud finantsvara, lepingulist kohustust vahetada teise ettevõttega finantsinstrumente potentsiaalselt kahjulikel tingimustel. või tuletis- või mittetuletislepingut, mida kajastatakse või võidakse rahuldada Balti panganduse omakapitaliinstrumentides.

Kasumiaruande kaudu õiglasel väärtusel kajastatud finantskohustus on instrument, mida hoitakse kauplemiseesmärkidel või kajastatakse õiglasel väärtusel esmasel arvelevõtmisel.

Tuletisinstrumente kajastatakse kui kauplemiseks hoitavaid väärtapabereid, juhul kui neid ei kasutata riskimaandusinstrumentide või derivatiiv-finantsgarantiilepingutena.

Muid finantskohustusi kajastatakse tehingukuupäeval soetusmaksumuses ning edaspidi mõõdetakse neid amortiseeritud maksumuses. Amortiseeritud maksumus arvutatakse järelejäänud tulevikumaksete tegeliku intressimääraga diskonteerimise teel. Intressikulu sisaldab tekkepõhiselt arvutatud intressimakseid ja vastavat amortisatsioonimaksumust.

Nende kohustuste õiglase väärtuse arvutab Balti panganduse juhtkond, lähtudes investeeringu eeldatavast rahavoost ning tuginedes majanduskeskkonna prognoosile investeeringu järelejäänud kasuliku ea jooksul.

EMITEERITUD VÕLAKIRJAD

Struktureeritud võlakirjad koosnevad hoiusest ja arvestuslikust indeksioptsioonist. Võlakirja optsiooni osa kajastatakse õiglasel väärtusel lähtuvalt turuhinnast. Hoiusest makstav intress kajastatakse „Intressikulu” all ning optsiooni õiglase väärtuse muutus kirjes „Puhas finantstulu”.

LEPINGUTE KLASSEERITUMINE IFRS 4 KOHALELT

IFRS 4 kohaselt klassifitseerivad kindlustusseltsid sõlmitud lepinguid raamatupidamisesmärgidel kindlustuslepinguteks ja investimislepinguteks, sõltuvalt sellest, kas leping hõlmab märkimisväärse kindlustusrisi ülekandmist kindlustusandjale või mitte. Mõnede kindlustuslepingute puhul eristatakse omakorda kindlustuskomponenti ja hoiuse komponenti. Investimislepingutest tulenevaid kohustusi ja kindlustuslepingute hoiuse komponente mõõdetakse vastavalt IAS 39-le.

Kindlustuslepingud on:

- riskikindlustus (üksnes kindlustusrisk);
- säästu-/kindlustuslepingud (kindlustusrisk, lõimitud säästuelement ja täiendav kasumiosalus);
- kõigi muude lepingute kindlustuskatte komponent.

Investimislepingud on:

- investimisriskiga elukindlustus (investimisrisk on kindlustusvõtja kanda);
- fikseeritud intressiga lepingud (investimisrisk on kindlustusandja kanda).

Investimisriskiga elukindlustuse lepingutest tulenevate finantskohustuste väärtus sõltub vahetult finantsvara turuväärtusest, mis on otseselt seotud nende lepingutega. Sarnaselt selliste varadega lähtutakse investimisriskiga elukindlustuslepingutest tulenevate kohustuste väärtuse määramisel kasumiaruande kaudu nende õiglasest väärtusest esmasel arvelevõtmisel.

Garanteeritud intressimääraga leping koosneb lepingu raames tehtud sissemaksest ja arvestatud intressist, millest on maha arvatud lepingu haldamisega seotud tasud ja kindlustuskate. Lisaks sisaldab kohustus eelmistest

aastatest ülekantud preemiat. Garanteeritud intressimääraga lepingud võetakse esimest korda arvele õiglasel väärtuses ja hiljem mõõdetakse neid amortiseeritud maksumuses.

KINDLUSTUSTEHNILISED ERALDISED

IFRS 4 kohaselt klassifitseeritakse elukindlustuslepingud kindlustuslepingutena ja investeerimislepingutena kindlustusrisi suurusest olenevalt. Kindlustustehnilisi eraldisi kajastatakse kindlustuslepingutena klassifitseeritud lepingute puhul.

Elukindlustuse eraldis

Elukindlustuse eraldis arvutatakse tulevikumeetodi abil, mille puhul kindlustatutelt tulevastel perioodidel laekuvate preemiate nüüdisväärtus (prognoositav rahavoog sisse) arvatakse maha kindlustusjuhtumite korral kindlustatutele tulevikus tehtavate väljamaksete nüüdisväärtusest (prognoositav rahavoog välja).

Ettemakstud preemiate eraldis

Ettemakstud preemiate eraldis väljendab kogutud tekkepõhiste kindlustuspreemiate proportsionaalset osa vastaval perioodil kogutud preemiast.

Rahuldamata nõuete eraldis

Rahuldamata nõuete eraldis koosneb hinnatud ja käsitletud, kuid veel välja maksmata nõuete summadest, ning registreeritud, kuid veel käsitlemata kahjuhüvitiste summadest.

Boonuste eraldis

Aasta jooksul kogunenud summa, mis on määratud lisaks lepinguga garanteeritud kasumiosale. Kui ettenähtud tasandi juhtkond on jagamisele kuuluva kasumiosa heaks kiitnud, siis lisatakse summad sõltuvalt lepingu klassifikatsioonist kas elukindlustuse eraldisele või investeerimislepingust tulenevatele finantskohustustele.

Kindlustustehniliste eraldiste muutusi kajastatakse kasumiaruande real „Tulu kindlustustegevusest”.

FINANTSGARANTIIDE JA BILANSIVÄLISTE KREDIIDIKOHUSTUSTE ERALDISED

Tavapärase äritegevuse käigus sõlmib Balti pangandus krediidikokkuleppeid ja võtab krediidikohustusi, mis kajastatakse bilansivälistel kontodel ja mis hõlmavad peamiselt finantsgarantiisid, laenukohustusi ja kasutamata laenuvahendeid. Eraldisi tehakse kohustustest tuleneva eeldatava kahju ulatuses lähtuvalt Balti panganduse varasemast kogemusest, kohustuse juriidilisest ja sisulisest siduvusest ja tõenäosusest, et majanduslikult tasuvate ressursside väljaviimine on kohustuste katmiseks vajalik. Eraldise moodustamiseks tuleb anda summale usaldusväärne hinnang.

OPERATSIOONIRISKI ERALDIS

Eraldis kajastatakse, kui varasematest sündmustest tuleneb praegune kohustus, mille täitmine toob kaasa ressursside väljaliikumise ning mille täitmise aeg ja summa on ebaselge (nt otsus poolelilolevas kohtuvaidluses jne).

TINGIMUSLIK KAHJUM JA KASUM

Tingimuslikku kahjumit kajastatakse kulu ja kohustusena, kui on tõenäoline, et tulevikus ilmnevad asjaolud kinnitavad mis tahes võimalikku sissenõudmist, võttes arvesse vara väärtuse kahanemist või kohustuse tekkimist, ja sellest tulenevat kahjumit saab mõistliku täpsusega hinnata. Tingimuslikku kasumit ei kajastata raamatupidamisaruannetes tulu ega varana.

MAKSUSTAMINE

1. jaanuaril 2000. aastal jõustunud tulumaksuseaduse kohaselt ei pea juriidilisest isikust residendid maksuma teenitud kasumi pealt ettevõtte tulumaksu. Äriühingud maksavad tulumaksu kasumi jaotamiselt (dividendidelt) ja tehingutelt, mida võib pidada kaudseks kasumi jaotamiseks (hüvitised, kingitused jms). Tulenevalt maksustamiskontseptsiooni muutumisest kaotab varade ja kohustuste maksubaasi mõiste oma majandusliku sisu ning edasiliikunud tulumaksukohustust ega -vara ei saa standardi IAS 12 „Tulumaks” tähenduses tekkida. Eestis tekkiv dividendide tulumaks kajastatakse kuluna dividendide maksamise hetkel ning kirjendatakse kasumiaruande real „Tulumaks”.

Välisriikides asuvates tütarettevõtetes kajastatakse edasilükkunud tulumaksukohustust bilansilise kohustuse meetodil, mille kohaselt näidatakse bilansis ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud maksusummad. Ajutised erinevused on vahed varade ja kohustuste maksubaasi ning raamatupidamisväärtuse vahel. Viimane põhineb maksumääradel (ja maksuseadustel), mis bilansikuupäeval kehtivad või sisuliselt kehtivad.

Edasilükkunud tulumaksuvarad kajastatakse finantsaruannetes kõikidelt vähenduskõlblikelt ajutistelt erinevustelt ulatuses, mille võrra on tõenäoline, et ettevõtte on tulevikus maksustatavat tulu, mille vastu on võimalik ära kasutada vähenduskõlblikku ajutist erinevust. Edasilükkunud tulumaksukohustused kajastatakse finantsaruannetes kõikidelt vähenduskõlblikelt ajutistelt erinevustelt, välja arvatud ulatuses, mille võrra on võimalik kontrollida ajutise erinevuse pöördumise kestust ja on tõenäoline, et ajutine erinevus lähemas tulevikus ei pöördu.

AKTSIAKAPITAL

Reservid

Üldine pangandusreserv on riskireserv, mis on moodustatud krediidiastutuse põhitegevusest tulenevatest üldistest riskidest tekkida võivate kahjude katmiseks.

Reservkapital on äriseadustikuga ette nähtud kohustuslik reserv. Reservkapitali võib üldkoosoleku otsusel kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumi pole võimalik katta aktsiaseltsi vabast omakapitalist, või ka aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapital moodustatakse kasumieraldistest ning seda ei saa jaotada aktsionäridele.

Muud reservid koosnevad tütarettevõtete jaotamata kasumist, mille arvelt AS Hansapank on suurendanud tütar-ettevõtete aktsiakapitali, tegemata sellesse lississemaksid.

SEGMENTIARUANDLUS

Segmenti tulemus sisaldab selle segmentiga otseselt seotud tulusid ja kulusid ning sellele segmentile Balti panganduse väliste või Balti panganduse teiste segmentidega tehtud tehingutest tekkinud tuludest ja kuludest eraldatavat osa. Segmentidevaheline siirdehind põhineb kulul ja vastaval marginaalil, nagu on täpsustatud Balti panganduse poliitikas. Jaotamata kirjed koosnevad peamiselt halduskuludest. Segmenti tulemused arvutatakse enne vähemusosaluse korrigeerimist.

Segmenti varad ja kohustused sisaldavad selle segmentiga otseselt seotud või mõistlikul alusel segmentile eraldatavaid varasid ja kohustusi. Segmenti varad määratletakse pärast Balti panganduse bilansis otseste tasavarveldustena kajastatavate vastavate korrigeerimiste mahaarvamist. Segmenti varad ja kohustused ei sisalda tulumaksuga seotud kirjeid.

Aruandlus tugineb peamiselt geograafilistele segmentidele, sest juhtimise eesmärgil on Balti pangandus jaotatud riikide kaupa. Teiseseks aruandeformaadiks on seega ärisegmentid.

TÖÖTAJATELE MAKSTAV TASU

Lühiajalised töötajate tasud nagu palk, sotsiaalmaks ja muud lühiajalised tasud kantakse kuludesse nende tekkimise hetkel ja need laekuvad töötajatele siis, kui need on välja teenitud.

Töölepingu lõpetamise tasu on töötajale makstav tasu seoses Balti panganduse otsusega lõpetada töötaja töölepingu enne tema pensionileminekut. Töölepingu lõpetamise tasu kantakse kuludesse, kui Balti pangandus lõpetab töölepingu.

SEOTUD OSAPOOLED

Alljärgnevaid isikuid loetakse käesolevate raamatupidamisaruannete avaldamise mõistes seotud osapoolteks:

- emaettevõtte;
- sidusettevõtteid ja ühise kontrolli all olevad juriidilised isikud;
- juhtkonna liikmed ja isikud, kellel on märkimisväärne mõju Balti pangandusele või ühine kontroll Balti panganduse üle;
- eelnimetatud isikute perekonnaliikmed ja juriidilised isikud, milles neil on oluline hääleõigus.

Lisa 5. Kapitali adekvaatsus

UUED KAPITALI ADEKVAATSUSE EESKIRJAD (BASEL II)

1. jaanuaril 2007 kehtestas Eesti uue kapitali adekvaatsuse eeskirja – Basel II. See tugineb kapitali adekvaatsuse kokkuleppele (Basel Accord) ning võetakse EL-i pangandusdirektiivi ja kapitalinõuete direktiivi kohaselt kasutusele kogu Euroopa Liidus. Uue eeskirja järgi on kapitalinõuded krediidasutuste riskiprofiiliga tihedamalt seotud.

Eeskirjas on krediidiriskide kapitalinõude arvutamiseks ette nähtud kaks põhimeetodit: standardmeetod ja sise-reitingute meetod. Sisereitingute meetodi puhul on kapitalinõue senisest tihedamalt seotud Balti panganduse praeguse ja tulevase riskiprofiiliga, üksuse enda riskimeetmetega ja riskikapitali vajaduse hinnanguga. Sisereitingute meetodit rakendatakse pankade suhtes, mille riskide mõõtmise protsess on täpne ja hästi välja arendatud. Enne sisereitingute meetodi rakendamist peavad pangad küsima nõusolekut Finantsinspeksioonilt. Nõusoleku saamiseni on kapitalinõude arvutamise aluseks standardmeetod, mis on väga sarnane varasema meetodiga (Basel I). Lisaks krediidi- ja tururiskide kapitalinõuetele on kehtestatud kapitalinõue ka operatsiooniriskidele.

Teine tähtis muudatus uues eeskirjas on nõue, et krediidasutused peavad ette valmistama ja dokumenteerima oma sisemise kapitaliadekvaatsuse hindamise korra (teine sammas). Kogu vajamineva kapitali hindamisel tuleb arvesse võtta kõiki olulisi riskiallikaid, st mitte üksnes neid, mida on krediidi-, turu- ja operatsiooniriskide kapitalinõuete puhul juba arvesse võetud (esimene sammas).

Lisaks sisaldab uus eeskiri ettekirjutusi, mille kohaselt peavad krediidasutused avaldama põhjalikud andmed oma riskide, riskijuhtimise ja nendega seotud kapitalinõuete kohta (kolmas sammas).

Balti panganduse üksuse majandusaasta aruanne sisaldab teavet Balti panganduse riskiprofiili, selle kapitalinõuete kogusumma ja koosseisu ning kapitali adekvaatsuse määra arvutamise aluseks olevate omavahendite kogusumma ja koosseisu kohta.

Balti pangandus moodustab osa Swedbanki grupi panganduskontsernist, mille emaettevõtte on registreeritud Rootsis. Balti pangandus järgib samu riskijuhtimise põhimõtteid ja standardeid ning menetluskorda, mida konsolideerimisgrupi emaettevõtte, sealhulgas sarnast riski klassifikatsiooni ja standardmudeleid, sisemisi riskimõõtmismetodeid ning omavahendite ja kapitali adekvaatsuse arvutamise põhimõtteid. Emaettevõtte avaldab kolmandasse sambasse kuuluvat teavet kogu Swedbanki grupi kohta. Swedbanki grupi kapitali adekvaatsuse ja riskijuhtimise aruanne on kättesaadav veebilehel www.swedbank.com.

Balti pangandus sai nõusoleku sisereitingute meetodi rakendamiseks krediidiriskide valdkonnas alates märtsist 2009. 2008. aastal kasutati kõigis Balti panganduse äriühingutes krediidi-, turu- ja operatsiooniriskide standardmeetodit. Täiendavalt esitati Balti panganduse üksusesse kuuluvate krediidasutuste andmed kapitalibaasi ja -nõuete kohta.

KAPITALI ADEKVAATSUSE ARVUTAMISSE KAASATUD BALTI PANGANDUSE ÄRIÜHINGUD

31. detsembri 2008 seisuga olid kapitali adekvaatsuse arvutamisse kaasatud alljärgnevad Balti panganduse äriühingud.

Konsolideerimisgrupi liikmed (emaettevõtte ja suurimad tütarettevõtted)	Suurimad tütarettevõtted	Äriühingud, kes EI OLE kaasatud kapitali adekvaatsuse arvutamisse*
AS Hansapank (Eesti)	AS Hansa Investeerimisfondid OÜ Crebit AS Hansa Capital AS Hansa Liising Eesti AS Hansa Leasing Russia Balti Autoliisingu AS	AS Hansa Elukindlustus AS Hansa Varakindlustus Balti Kindlustusmaakleri OÜ (likvideerimisel)
A/S Hansabanka (Läti)	SIA Hansa Lizings SIA Hansabankas Centrala eka SIA Baltijas Autolizings SIA Hansa Apdrošinašanas Brokeris AS IPS Hansa Fondi AS Hansa atklatais pensiju fonds	
AB bankas Hansabankas (Leedu)	UAB Hansa Lizingas UAB Hansa Investiciju valdymas UAB Baltijos Autolizingas UAB Hansa Valda UADBB "Hansa draudimo brokeris"	UAB Hansa gyvybes draudimas

* Basel II kapitali adekvaatsuse eeskirja kohaselt ei ole kaasatud Balti panganduse kindlustusseltse.

KAPITALIBAAS

Kapitalibaas on puhvriks kahjude puhul, mis võivad tekkida Balti panganduse riskide tõttu. Balti panganduse võime kanda suuri kahjusid sõltub suure osas kasumiaruande tugevusest, ent ka kvalitatiivsematest teguritest, nagu riskijuhtimise võimekus ning sisekontroll.

Lühidalt, kapitalibaas on esimese taseme omavahendite (Tier 1 kapital) ja teise taseme omavahendite (Tier 2 kapital) summa, millest on maha arvestatud kindlustusseltside (mille suhtes kehtivad eraldi kapitalinõuded) aktsiate väärtus. Tier 1 kapital koosneb peamiselt korrigeeritud omakapitalist. Tier 2 kapital koosneb peamiselt allutatud kohustustest.

KREDIIDIRISKIDE KAPITALINÕUE

Krediidirisk tähendab ohtu, et vastaspool ei suuda oma kohustusi täita ja panditud varast tulev rahavoog ei ole nõuete rahuldamiseks piisav. Krediidiriski alla kuulub ka kontsentratsioonirisk, mille puhul ähvardab suur risk kas üksikisikuid või vastaspoolte rühmi, kelle lepingurikkumise tõenäosus on seotud selliste üldiste teguritega nagu majandus, tööstusharu, geograafiline asend ja instrumendiliik. Krediidirisk moodustab suurima osa Balti panganduse koguriskist ja see kaasneb peaaegu kõigi tavapäraste krediitodetega, nagu laenud, liisingud, krediitkaardid, garantiid ja tuletisinstrumendid.

TURURISKID

Tururiskid tulenevad positsioonidest, mida mõjutavad omakorda muutused tururiski tegurites, nt intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades (või muud riskitegurid, nagu optioonide kaudne volatiilsus).

Kapitalinõude arvutamiseks rakendatakse tururiski arvutamisel Basel II kapitali adekvaatsuse eeskirja alusel standardmeetodit.

OPERATSIOONIRISK

Operatsioonirisk tähendab soovimatu mõju avaldumist ärieesmärkidele, sealhulgas otsest või kaudset finantskahju või usalduse kaotust, mis tekib igapäevase majandustegevuse käigus sisemiste kordade või süsteemide vigadest või puudustest või inimlikest eksimustest, pettusest või välistest sündmustest.

Operatsiooniriskist tingitud ootamatute kahjude kandmiseks vajalike kapitalinõuete määratlemiseks on Balti pangandus Basel II kapitaliadekvaatsuse eeskirja alusel kasutanud standardmeetodit ning rakendanud selliseid vajalikke abinõusid nagu kahjude andmebaas, riskianalüüs ja talituspidevuse planeerimine.

KAPITALIBAASI MAHT JA KAPITALI TASE

Balti panganduse kapitalisatsiooni jälgitakse pidevalt, et tagada selle soovitud tase, mis vastaks nii õigusaktides kui ka organisatsioonisiselt kehtestatud kapitali piirmääradele. Kapitalibaasi taset hoitakse ja suurendatakse peamiselt sisemise kasumitootmise kaudu. Kasumlikkust toetab põhimõte, mille kohaselt on suurema riskiga tehingute hinnad kõrgemad ning nende puhul on kehtestatud rangemad kapitalinõuded kui väiksema riskiga tehingute puhul. Erinevate toodete hinnad määrab lõppkokkuvõttes turg, kuigi Balti pangandus võtab klientidele ja toodetele hindade määramise juures arvesse ka iga tehinguga tekkivaid kulusid. Siin on üheks põhiliseks osaks kapitalikulu. Et saavutada soovitud kapitalisatsioonitaset, võib kapitalibaasi korrigeerida erinevate meetmete, sealhulgas allutatud kohustuste võtmise ja varade müügi abil. Kapitalisatsioon ei ole siiski üksnes kapitalibaasi mahu ja ülesehituse küsimus – seda võib korrigeerida ka riskipositsioonide muutmise kaudu. Balti pangandus hindab nii aega kui ka kulu arvestades korrapäraselt meetmeid, mida on võimalik kapitalisatsiooni korrigeerimiseks (kas kapitali suurendamiseks või vähendamiseks) rakendada.

Balti panganduse kapital on jätkuvalt piisav ning ületab märkimisväärselt kohalike õigusaktidega sätestatud nõudeid. 31. detsembri 2008 seisuga oli kapitali adekvaatsuse määr 14,5% (31. detsembril 2007 oli see 10,9%), millest esimese taseme omavahendid moodustasid 11,9% (8,6%).

KAPITALI ÜLEKANDMINE BALTI PANGANDUSE ÜKSUSES

Kapitali adekvaatsuse eeskirja nõuetele vastavat kapitalisatsiooni ei arvestata ja sisemist kapitali adekvaatsust ei hinnata üksnes Balti panganduse tasandil. Piisav kapital peab olema ka Balti panganduse suurematel konsolideerimisgruppidel ja krediitiasutustel. Üks äriühing võib muidu hea kapitalisatsiooniga kontsernis olla alakapitaliseeritud ja teine ülekapitaliseeritud, mille tagajärjel võib tekkida vajadus ühingutevahelisteks kapitali ülekanneteks.

Vahendeid saab emaettevõttele dividendidena üle kanda ulatuses, milleks Balti panganduse äriühingutel on välja-jagamiseks vaba kasumit. Vahendeid saab üle kanda ka kontserni sissemaksetena. Lisaks omakapitali ülekandmisele saab konkreetse äriühingu kapitalibaasi tugevdada sisemiste allutatud laenude kaudu. Balti pangandus kontrollib korrapäraselt kogu konsolideerimisgrupi ja Balti panganduse üksikute juriidiliste isikute kapitalisatsiooni. Pärast kontrolli tehakse vajalikud korrigeerimised.

• Balti panganduse kapitali struktuur*

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Esmane kapital (Tier 1)		
Aktsiakapital	3 173,7	3 173,1
Ülekurss	504,1	503,8
Reservid	983,8	871,5
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	24 579,2	17 699,4
Aruandeperioodi jaotamata kasum	6 163,1	7 565,1
Ümberhindlusreserv	-544,3	-237,8
Rahavoogude riskimaandamise instrumendid (efektiivne osa)	-39,9	-107,9
Immateriaalne vara (negatiivne väärtus)	-307,0	-463,1
Esmane kapital (Tier 1) kokku	34 512,7	29 004,1
Täiendavad omavahendid (Tier 2)	7 823,3	7 823,3
Bruto omavahendid kokku	42 336,0	36 827,4
Mahaarvamised bruto omavahenditest	478,5	-
Neto omavahendid kokku	41 857,5	36 827,4

* Krediitiasutuste usaldusnormatiivide arvutamise eeskirja Basel II kohaselt ei ole grupi kindlustusseltse kaasatud.

- Balti panganduse kapitali suhtarvud*

Protsentides, 31. detsember	2008	2007
Esmase kapitali (Tier 1) suhtarv	11,82%	8,60%
Täiendava kapitali (Tier 2) suhtarv	2,62%	2,32%
Kogukapitali adekvaatsus	14,44%	10,92%
Esmase kapitali (Tier 1) suhe koguvarasse	8,74%	7,18%
Aktsiakapitali suhe koguvarasse	0,80%	0,79%
Omakapitali suhe koguvarasse	8,96%	7,29%

* Krediidiasutuste usaldusnormatiivide arvutamise eeskirja Basel II kohaselt ei ole grupi kindlustusseltse kaasatud

- Kapitalinõuded Balti panganduses*

	31.12.2008	31.12.2007
	Basel II eeskirja kohaselt	Basel I eeskirja kohaselt**
Miljonites kroonides		
Krediidiriskide kapitalinõuded, standardmeetod		
Keskvalitsused ja keskpangad	37,4	
Regionaal- ja kohalikud omavalitsused	98,4	
Riigiasutuste hallatavad asutused, kasumit mittetaotlevad asutused ja ühingud	306,2	
Krediidiasutused ja investeerimisühingud	375,7	
Äriühingud	13 206,8	
Jaenõuded	3 229,8	
Kinnisvaraga tagatud nõuded	8 087,0	
Viivituses nõuded	474,1	
Investeeringufondide aktsiad ja osakud	18,0	
Muud varad	1 079,7	
Krediidiriski kapitalinõuded kokku	26 913,1	32 045,5
Tururiskide kapitalinõuded		
Valuutariski kapitalinõue	358,4	922,0
Intressipositsiooniriski kapitalinõue	192,8	358,1
Aktsiapositsiooniriski kapitalinõue	4,4	200,6
Kapitalinõuded optsioonidelt	2,1	-
Tururiskide kapitalinõuded kokku	557,7	1 480,7
Operatsiooniriski kapitalinõue		
Operatsiooniriski standardmeetod	1 525,2	-
Operatsiooniriski kapitalinõue kokku	1 525,2	-
Kapitalinõuded kokku	28 996,0	33 526,2

* Krediidiasutuste usaldusnormatiivide arvutamise eeskirja Basel II kohaselt ei ole grupi kindlustusseltse kaasatud

** Riskipositsiooni liikide regulatiivne jaotus oli Basel I puhul erinev.

- Kapitalinõuded, olulisemad tüarettevõtted (solo)

	2008		
	AS Hansapank (Eesti)	A/S Hansabanka (Läti)	AB bankas Hansabankas (Leedu)
Miljonites kroonides, 31. detsember			
Krediidiriskide kapitalinõuded, standardmeetod			
Keskvalitsused ja keskpangad	20,2	6,3	4,7
Regionaal- ja kohalikud omavalitsused	55,9	21,9	-
Riigiasutuste hallatavad asutused, kasumit mittetaotlevad asutused ja ühingud	240,7	-	20,3
Multilateraalsed arengupangad	-	-	-
Rahvusvahelised organisatsioonid	-	-	-
Krediidiasutused ja investeerimisühingud	2 072,4	108,0	108,0
Äriühingud	3 942,1	4 487,4	2 436,2
Jaenõuded	552,4	693,1	566,4
Kinnisvaraga tagatud nõuded	4 213,0	754,2	829,3
Viivituses nõuded	85,6	156,5	50,1
Kõrge riskiga varad	-	-	-
Pandikirjad	-	-	-
Krediidiasutuste, investeerimisühingute ja muude äriühingute lühiajalised võlgnevused	-	-	-
Investeerimisfondide aktsiad ja osakud	-	-	-
Muud varad	96,8	84,5	68,8
Väärtpaberistatud positsioonid	-	-	-
Krediidiriski kapitalinõuded kokku	11 279,1	6 311,9	4 083,8
Tururiskide kapitalinõuded			
Valuutariski kapitalinõue	429,7	66,0	5,0
Kaubariski kapitalinõue	-	-	-
Intressipositsiooniriski kapitalinõue	31,4	66,0	189,0
Aktsiapositsiooniriski kapitalinõue	7,1	-	-
Kapitalinõuded optsioonidelt	2,1	-	-
Riskikontsentratsiooni piirmäärasid ületavate kauplemisportfelli positsioonide kapitalinõue	-	-	-
Kauplemisportfelli ülekanderiski kapitalinõue	-	-	-
Valuutariski, kaubariski ja kauplemisportfelli positsiooniriski kapitalinõuded sisemudelite meetodil	-	-	-
Tururiskide kapitalinõuded kokku	470,3	132,0	194,0
Operatsiooniriski kapitalinõue			
Operatsiooniriski standardmeetod	527,3	389,6	455,3
Operatsiooniriski kapitalinõue kokku	527,3	389,6	455,3
Kapitalinõuded kokku	12 276,7	6 833,5	4 733,1

Lisa 6. Sisemine kapitali adekvaatsuse hindamine – teine samm

MÕISTE JA RISKIDE VÄLJASELGITAMINE

Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise eesmärk on tagada, et Balti panganduse kapitaliseeritus on piisav riskide katmiseks ning tegevuse jätkamiseks ja edasiarendamiseks. Seetõttu võetakse hindamise käigus arvesse kõiki asjakohaseid Balti panganduse riske. Tuvastatud riskid, mille maandamiseks on Swedbanki grupp kapitali eraldanud, on loetletud allpool toodud tabelis. Balti panganduse sisemine kapitali adekvaatsuse hindamine on Swedbanki grupi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi lahutamatu osa.

Strateegiliste ja maineriskide teiste vormide hindamist tehakse läbi simulatsioonide, kuigi kaudselt maandab neid ka kapitalipuhver. Kõnealused riskid moodustavad Balti panganduse võimalikest riskipositsioonidest olulise osa, seetõttu jälgitakse ja maandatakse neid hoolikalt. Likviidsusprobleemid võivad tekkida juhul, kui riskid ja kapital ei ole tasakaalus. Niisuguste olukordade tekkimise vältimiseks on välja töötatud sisemine kapitali adekvaatsuse hindamine. Seetõttu on kapitalisatsiooni käigus äärmiselt oluline hinnata likviidsusriske konservatiivselt.

RISKIDE MÕÕTMINE

Balti panganduse sisemine kapitali adekvaatsuse hindamine põhineb kahel meetodil: komponendipõhisel lähenemisviisil ja stsenaariumipõhisel mudelil. Esimene neist on staatiline mudel, mille hindamise perioodiks on üks aasta, samas kui stsenaariumipõhine mudel on muutuv ja hõlmab mitut aastat. Kuna kapitalinõude hindamine kõnealuse kahe mudeli alusel näitab Balti panganduse hinnangut teise samba kapitalinõudele, võib hinnang erineda esimesel sambal põhineva kapitali adekvaatsuse vastavast nõudest.

• Sisemine kapitali adekvaatsuse hindamine – teine samm

Riskitüüp	Mõiste	Komponendipõhine lähenemisviis	Stsenaariumipõhine mudel
Krediidirisk (sealhulgas kontsentratsioonirisk)	Vt krediidiriski käsitlevat osa	X	X
Tururisk (sealhulgas intressipositsiooni risk pangandusportfellis)	Vt finantsriski käsitlevat osa	X	X
Operatsioonirisk	Vt operatsiooniriski käsitlevat osa	X	X
Tulu kõikumise risk	Tulu kõikumisega seonduv risk	X	X
Kindlustusrisk	Kindlustusmatemaatilise tegevusega, sealhulgas pensionifondi haldamisega seotud risk	X	X
Strateegiline risk	Ettevõtluskeskkonna muutumise, ebasoodsate äriotsuste, otsuste ebaõige kohaldamise või ettevõtluskeskkonna muutumisega kohanemise võimetusest tuleneva tulu või kapitali vähenemise olemasolev või võimalik risk.		X

Komponendipõhine lähenemisviis

Komponendipõhise lähenemisviisi eesmärk on määrata kindlaks sisemine kapitalinõue riskitüübist lähtuvalt. Komponendid koosnevad seega iga riskitüübi kohta eraldi koostatud mudelitest vastavalt ülaltoodud tabelile. Iga mudel võimaldab välja arvutada kapitalinõude konkreetse riski kohta, arvestades mudeli aluseks olevaid eeldusi.

Kui esimese samba raames on välja töötatud sisemised mudelid, kasutatakse neid. Riskide hindamise perioodiks on üks aasta ja kapitalinõude kohandamisel kasutatakse 99, protsendilist usaldustaset, s.o sisereitingute meetodiga samal alusel.

Kapitalinõude komponendipõhisel hindamisel ei võeta kapitalibaasi mahu arvutamisel arvesse tulevast tulu. Kapitalinõue on hinnang kahju kohta, st hinnatakse panga asjakohaste riskitüüpide otsest mõju omakapitalile (esimese taseme kapital) - vt eespool toodud tabelit.

Stsenaariumipõhine mudel

Stsenaariumipõhise mudeli eesmärk on tagada, et Balti pangandus on võimeline täitma õigusaktides sätestatud kapitali adekvaatsuse miinimumnõudeid ka ebasoodsates turutingimustes.

Nimetatud mudeli puhul koostatakse esimese sammuna üks või mitu ebasoodsat stsenaariumi. Kõnealuseid tulevikku suunatud stsenaariume iseloomustavad äärmiselt negatiivsed muutused sellistes makromajanduslikes näitajates nagu SKT, intressimäärad ja töötus, mis omakorda mõjutavad pangaga seotud näitajaid, nagu puhas intressitulu, vahendustasud ja laenukahjumid. Eesmärk on leida stsenaariumid, millel oleks Balti pangandusele eriti halb mõju, ja teha sel moel kindlaks panga riskid. Stsenaariumid peaksid olema piisavalt negatiivsed, et olla ebatõenäolised, kuid mitte ebamõistlikud. Pikema aja jooksul kasutatav tüüpstsenaarium peaks olema selline, mis võib tegelikkuses aset leida kord 25 aasta jooksul.

2008. aastaks koostatud stsenaarium nägi ette Ameerika Ühendriikidest algava majanduslanguse, mis levib üle maailma ning hõlmab ka Euroopa Liitu, sealhulgas Rootsi ja Balti riike. Swedbanki grupp kasutab kõnealuste negatiivsete stsenaariumite koostamisel ära kõikide oma liikmete spetsiifilisi teadmisi selles vallas. Protsessi lõpuks annab stsenaariumi kohta oma arvamuse Balti panganduse nõukogu.

Järgmise sammuna tuleb äriüksustel hinnata, kuidas mõjutavad makromajanduslikud näitajad nende tegevust marginaalide, mahtude, laenukahjumite jm osas. Erinevalt komponendipõhisest lähenemisviisist võtab stsenaariumipõhine mudel kapitalibaasi mahu arvutamisel arvesse võimalikku tulevast tulu (ja kahju).

Stsenaariumite mõju analüüs annab selge ülevaate Balti panganduse riskidest, määrates seejuures, kui suur on nende mõju kasumiaruandele, bilansile, kapitalibaasile ja riskiga kaalutud varadele ebasoodsates makromajanduslikes tingimustes. Analüüs võtab arvesse ka fikseeritud kulusid ja majandusstruktuuri mõjusid riskiga kaalutud varadele (protsükliilisus).

Mudeli abil loodav pilt on väärtuslik alus riski- ja kapitalijuhtimise üle otsustamisel. Majandusstruktuuridega arvestamine on loomulik, sest stsenaariumid hõlmavad võrdlemisi pikka ajavahemikku ning neid eristavad olulised muutused majandusnäitajate osas. Nii saab Balti panganduse üksus hea ülevaate oma finantsstabiilsusest ja tugevusest ning vastavast üldisel riskitasemel ja kehtival majandusstrateegial põhinevast kapitalinõudest.

Kapitalinõuet määratletakse kui kapitalipuhvrit, mis on hetkel vajalik selleks, et kaitsta Balti pangandust tulevaste kahjude eest ja tagada kapitali miinimumnõuete täitmine kõigi aastate vältel, kui kasutatakse valitud stsenaariumi. Stsenaariumi analüüside kvantitatiivne tulemus on peamine alus, millest lähtutakse kapitalisatsiooni eesmärkide ja kapitalistrateegia määramisel.

Kvantitatiivseid arvutusi täiendavad kvalitatiivne hindamine ja arutelu, mis muu hulgas arvestab turuootuste analüüsi, võrdlusi konkurentidega ja panga reitingueesmärke.

Kapitalinõue

Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise käigus leitakse panga lõplik kapitalinõue, arvestades nii komponendipõhist lähenemisviisi, stsenaariumipõhist mudelit kui ka kvalitatiivsed aspekte.

2008. aastal kapitali adekvaatsuse hindamisel tehtud põhijärelduse kohaselt peab pank tänu kõrgele ja stabiilsele sissetulekule ning laenuportfelli kasvu vähenemisele vastu ka juhul, kui realiseerub äärmiselt ebasoodne makromajanduslik stsenaarium. Stsenaariumiga ette nähtud potentsiaalselt halvenevad makromajanduslikud tingimused tõid kaasa Balti panganduse kapitalinõuete tõstmise. Panga kapital on piisav selleks, et hoida ära kapitalimäära langemise alla miinimumnõuete isegi siis, kui makromajanduslikud tingimused muutuvad erakordselt halvaks, mis hoolimata sellest, et see on ebatõenäoline, on siiski võimalik.

Lisa 7. Risk ja riskijuhtimine

RISKIJUHTIMINE

Kaalutletud riskide võtmine tulu teenimiseks on pangandusoperatsioonide puhul olulise tähtsusega. Riski tuleb aga alati eeldatava kasumi suhtes kaaluda. Balti panganduse riskipoliitika aluseks on Swedbanki grupi riski- ja rahapoliitikas sätestatud põhimõte, et organisatsiooni edu sõltub piisavast hindamisest, pidevast järelevalvest ja tõhusast riskide maandamisest ning ka kindlast riskikultuurist ja heast üldjuhtimisest. Riskide koondamine panga tasandil on oluline selleks, et panga äistrateegiat efektiivselt juhtida.

RISKIAASTA 2008

2008. aastat iseloomustas Balti riikide majanduslanguse kiirenemine üleilmse finantskriisi taustal. Aasta teises pooles vähenes laenuandmine ja likviidsus Balti riikides märkimisväärselt ning ka üleilmasel tasandil oli vaja valitsuste ja keskpankade sekkumist, et tagada finantsstabiilsus ja krediidipakkumine.

Panga riskijuhtimises keskenduti 2008. aastal krediidiriski maandamisele, et tagada ebasoodsas majanduskeskkonnas ettevaatav lähenemine klientide maksekäitumise võimalikule muutumisele ja laenuportfellile. Laenuportfelli analüüsi ja juhtkonna teavitamist arendati edasi ning laenuandmise põhimõtteid hoiti lähtuvalt keskkonnast tingitud riskidest pidevalt tähelepanu all, keskendudes seejuures laenu tagatiste adekvaatsuse hindamisele.

Põhirõhk oli kinnisvaratagatisega - eeskätt eluasemete finantseerimise - portfelli hindamisel ja riski maandamisel. Finantsriski valdkonnas pöörati suurt tähelepanu ettevaatavale analüüsile ja riski piiramisele ning samuti piisava likviidsuse planeerimisele ja juhtimisele.

Aasta jooksul lõpetati sisereitingul põhineva riski ja kapitali mõõtmise süsteemi rakendamine ning jätkus riski mõõtmise lõimimine panga strateegiasse ja äriprotsessidesse. Tugevale riskimodelleerimisele tuginemine annab parema arusaama riskidest uute laenude andmisel ja portfelli järelevalves, et vältida laenustandardite kehtestamisel ja riskiga kaalutud varade kapitalinõude määratlemisel liigsete riskide võtmist ja arvestada täpsemalt riskiaspekte.

Korrapärased krediidiportfelli ja finantsriskide stressitestid on tehtud osana kapitali eelarvestamisest, et tagada kiiresti halvenevas makromajanduskeskkonnas piisav kapitaliseeritus. See hõlmab tulevaste tulude ja riskide, turusuundumuste ja muude oluliste tingimuste prognoosimist ning lubab regulaarselt järgida standardeid, mis on kehtestatud sisemisele kapitali adekvaatsuse hindamisele (ICAAP).

Operatsiooniriski valdkonnas on põhiülesanded seotud riski süstemaatilisel hindamisel tugineva ärimõjude analüüsi ja riskiaruandlusega, et tagada süsteemidest, protsessidest ja inimkäitumisest tulenevate riskide maandamine. 2008. aastal pöörati suuremat tähelepanu talitluspidevuse raamistiku toimimise tagamisele.

Turuliidrina on Balti panganduse prioriteetideks jätkuvalt elektrooniliste kanalite arendamine, ettevaatav hindamine ning seire ja tehnoloogiaga seotud riskide professionaalne käitlemine. Tehnoloogia kiire arengu taustal on eesmärgiks minimeerida tehnoloogiaga seotud riskid nii klientide kui ka panga jaoks. 2008. aastal näitasime korduvalt, et suudame ennetavalt reageerida negatiivsetele välistele riskiga seotud sündmustele IT-riski valdkonnas.

Kuna organisatsiooni pikaajalise edu aluseks on hea riskikultuur, siis jätkasime riskiteadlikkuse suurendamist kogu eelmise aasta käigus. Prioriteediks määrati riskijuhtimise jätkuv lõimimine äriprotsessidesse.

RISKIJUHTIMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

Balti panganduse üldised riskijuhtimise põhimõtted on jäänud samaks. Peaesmärk on endiselt vältida selliseid olulisi kahjusid, mis avaldaksid negatiivset mõju panga omakapitalile, ja minimeerida seatud ärieesmärkidest kõrvalekaldumine.

Riskijuhtimise põhimõtted:

- iga äriüksus kannab täit vastutust oma tegevusega tekitatud riskide eest. Esmane vastutus riskijuhtimise eest lasub ärijuhil;
- panga äritegevus tugineb pikaajalistele suhetele klientidega;
- iga töötaja peab tundma oma vastaspoolt ja igast tehingust täielikult aru saama;
- kõik olulised riskid tuvastatakse, kvantifitseeritakse, analüüsitakse ja nende kohta antakse aru;
- varade nõuetekohane hindamine on riskide tagajärgede vastu kindlustamise juures võtmetähtsusega. Kvaliteetne riskide hindamise meetodika on tugeva riskikontrolli võti;
- proaktiivsus riskide põhjuste tuvastamisel ja kõrvaldamisel. Soovimatud või liiga suured riskid hoitakse ära või neid leevendatakse;
- duaalsuse (nelja silma) põhimõte on riskide juhtimise põhiprintsiip;
- funktsioonide eraldamine – riskijuhtimise ja -kontrolli funktsioonid on organisatsiooniliselt ärijuhtimisest eraldatud.

Balti panganduse juhatusel lasub üldvastutus kõikide panga tegevusega seotud riskide tuvastamise ja korrapärase hindamise eest ning selliste riskide järelevalve, kontrolli ja panga riskijuhtimissüsteemi korraldamise eest. Juhatus on

delegeerinud vastutuse eri liiki riskide juhtimise eest panga vastavatele üksustele ja riskikomiteedele. Koos Balti panganduse riskijuhtimise divisjoniga määratleb juhatus grupi riskivalmiduse, riskijuhtimise standardid ja riskitaluvuse.

Riskijuht vastutab panga riskide juhtimise eest järgmiselt:

- määratleb panga riskivalmiduse ja teavitab sellest;
- arendab süstemaatilise riskijuhtimise raamistikku ja vastutab selle toimivuse eest;
- edendab kindlat riskikultuuri, aruandekohustust ja tõhusat juhtimist.

Riskijuht tegeleb Balti panganduse üldise riskijuhtimisega, sealhulgas krediidi-, finants- ja operatsiooniriski juhtimisega. Kogu organisatsioonis on kõikidel riskivaldkondadel oma juhid, kes on sõltumatud ja äriüksustest eraldatud. Allüksustes võetavate riskide üle otsustavad kohalikud riskikomiteed vastavalt kinnitatud liimitidele. Need komiteed koosnevad kohaliku äriüksuse juhtidest ja riskijuhtimise üksuse esindajatest. Ebaoluliste riskide korral rakendatakse individuaalset pädevust, mis harilikult tähendab individuaalseid otsuseid.

Balti panganduse riskijuhtimise divisjoni peamised ülesanded on:

- riskipoliitika, -klassifikatsiooni ja riskide mõõtmise standardite väljatöötamine Swedbanki grupi ulatuses;
- panga riskitolerantsi ja riskiprofiili järelevalve ja aruandlus juhatusele, nõukogule ja kogu organisatsioonile;
- riskide leevendamise meetmete ettevalmistamine panga kapitali ja maine kaitsmiseks;
- riski- ja kontrollikeskkonna järelevalve, koolitus ja riskiteadlikkust puudutava teabe edastus;
- tõhusa riske puudutava otsustusprotsessi tagamine.

Lisa 8. Krediidirisk

RISKIJUHTIMINE

Krediidirisk tähendab ohtu, et vastaspool ei suuda oma kohustusi täita ja panditud varast ei piisa nõuete rahuldamiseks. Krediidiriski alla kuulub ka kontsentratsioonirisk, mille puhul ähvardab suur riskikese kas üksikisikuid või vastaspoolte rühmi, kelle lepingurikkumise tõenäosus on seotud majanduse või tööstusharu olukorra, geograafilise asendi, instrumendi liigi vm. Krediidirisk moodustab suurima osa Balti panganduse koguriskist ja see kaasneb peaaegu kõigi tavapäraste krediittoodetega – laenude, liisingu, krediitkaartide, garantiide ja tuletisinstrumentidega.

Krediidiriski juhtimine põhineb Swedbanki grupi krediidipoliitikal, mis kehtestab kõikidele Balti panganduse ettevõtetele ühtsed krediiditegevuste standardid. Laenu tehingute aluseks on järgmised põhimõtted:

- kliendi finantsarengu ja maksevõime analüüs;
- tehingu mõistmine;
- äri tundmine;
- laenu eesmärk;
- tasakaalustatud risk turu orientatsiooniga;
- püsiv kasumlikkus;
- keskkonnakaaluks, sotsiaalne vastutus ja eetika.

Krediidiriski juhtimise aluseks on vastaspoole krediidivõime adekvaatne hindamine. Põhimõtteks on, et mis tahes kaalumisel olevas tehingus osalevad pooled saavad riskireitingu enne krediidiotsuse langetamist. Riskireitingu määramisel kasutatakse riskimõõtmisüsteemi, mis vastab kas osapoole või tehingu suurusele ja keerukusele. Vastaspoole hindamine on kliendisuhte juhtimise juures oluline sisend – mida suurem on kliendirisk, seda enam tähelepanu pööratakse tema krediidikõlblikkusele. Pärast laenu väljastamist jälgitakse pidevalt kliendi maksevõimet ja tagatise väärtust. Olemasolevate laenude riskireitinguid tuleb uuendada sobiva sagedusega.

Väga oluline on tagada, et sisemine riskide hindamine oleks järjepidev ja peegeldaks täpselt iga üksiku krediidi kvaliteeti, seetõttu lasub vastutus olulisuse määra allapoole jäävate hinnangute jälgimise eest ja olulisuse määra ületavatele riskidele individuaalsete reitingute andmise eest sõltumatul krediidiriski osakonnal.

Saamaks ülevaadet riskidest portfelli tasandil, jälgib riskijuhtimise osakond portfelli arengut, koostab vastavaid aruandeid ja teeb korrapäraselt stressitesti, mille keskmes on mitmesuguste võimalike, ehkki vähetõenäoliste sündmuste mõju panga kapitali adekvaatsusele. Selliste sündmuste hulka kuuluvad muu hulgas makseviivituste võimalik kasv makromajandusliku keskkonna muutuvate olude tõttu, sektorispetsiifilised muudatused ja suurimate laenukohustuste mittetäitmine.

KREDIIDIRISKIDE LIIGITAMINE JA MÕÕTMINE

Krediidiriskide hindamise eesmärgil on Balti panganduse portfelli jagatud viide peamisesse riskiklassi:

- krediidiasutused;
- suurlendid – konsolideeritud krediidirisk ületab 0,8 miljonit eurot;
- väikesed ja keskmise suurusega ärikliendid – konsolideeritud krediidirisk on 0,2–0,8 miljonit eurot;
- jaepanganduse väikeärikliendid – konsolideeritud krediidirisk on kuni 0,2 miljonit eurot;
- eraisikud – krediitdileping on sõlmitud füüsilise isikuga.

Eraisikute krediidiriskid klassifitseeritakse lisaks vastavalt tooterühmale, nt hüpoteek, tarbimislaen ja liising.

Allpool kirjeldatud pangasisese riskide liigitamise süsteemi alusel antakse nendele kliendisegmentidele sisemine makseviivituse tõenäosuse hinnang, määratakse nende hinnanguline kahjumäär ja krediidi ümberarvestuse koefitsient. Makseviivituse tõenäosuse hinnang peab andma vastuse küsimusele, kui tõenäoline on, et vastaspool ei suuda laenu lähima 12 kuu jooksul teenindada (s.t 12 kuu jooksul hilineb klient laenu tagasimaksmisega Balti pangandusele üle 90 päeva või ilmneb muu asjaolu, mis viitab kliendi maksejõuetusele). Hinnanguline kahjumäär näitab kahju suurust oletuslikus olukorras, kui kohustused on täitmata. Krediidi ümberarvestuse koefitsient väljendab kohustuste mittetäitmise hetkel kasutamata krediidisumma osa ja seda koefitsienti kasutatakse ka nõude suuruse arvutamiseks maksejõuetuse hetkel. Pangasisesed makseviivituse tõenäosuse, kahjumäära ja krediidi ümberarvestuse koefitsiendi hinnangud on põhisisendid Balti panganduse krediidiportfelli oodatud ja ootamatute kahjude mõõtmiseks. Neid sisendeid kasutatakse mitmes valdkonnas, sealhulgas otsuste langetamisel, klientide valimisel, hinnakujunduses, portfelli analüüsimisel jne.

PANGASISENE RISKIDE KLASSIFITSEERIMISE SÜSTEEM

Balti panganduse riskide klassifitseerimise süsteem on töötatud välja Swedbanki grupi standardi alusel ja seda vaadatakse korrapäraselt üle. Süsteem koosneb mitmest alasüsteemist, mis hõlmavad kolme ülaltoodud riskimõõdet (makseviivituse tõenäosus, kahjumäär ja krediidi ümberarvestuse koefitsient) ja on kohandatud konkreetsete kliendisegmentide tarbeks. Tabelis 1 on esitatud erinevad riskide liigitamise allsüsteemid, mis moodustavad pangasisese riskide klassifitseerimise süsteemi, ja kliendisegmendid, mille suhtes iga allsüsteem kehtib.

- Balti panganduse riskide hindamise süsteemid krediidiportfellide lõikes

Kliendisegment	Määratlus	Makseviivituse tõenäosus		Kahjumäär	Krediidi ümberarvestuse koefitsient
		Taotlus	Portfell		
Krediidiasutused	Kõik	Riikide, pangasüsteemide ja pankade riskide klassifitseerimise süsteem		–	–
Suurettevõtted	Risk > 0,8 miljonit eurot	Suurklientide reitingusüsteem		–	–
Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted	Risk 0,2–0,8 miljonit eurot	Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE) taotluste hindamise süsteem	VKE /väikeettevõtetest jaepanganduse klientide portfelli hindamise süsteem	–	–
Väikeettevõtetest jaepanganduse kliendid	Risk < 0,2 miljonit eurot	Väikeettevõtetest jaepanganduse klientide taotluste hindamise süsteem		Jaeklientide kahjumäära mudelid	Jaeklientide krediidi ümberarvestuse koefitsiendi mudelid
Eraisikud	Kõik	Eraisikute taotluste hindamise süsteem	Eraisikute portfelli hindamise süsteem	Jaeklientide kahjumäära mudelid	Jaeklientide krediidi ümberarvestuse koefitsiendi mudelid

Riikide, pangasüsteemide ja pankade riskide klassifitseerimise süsteem

Riikide, pangasüsteemide ja pankade riskide klassifitseerimise süsteemi kasutatakse Balti panganduse kõikide üksuste krediidiriskide puhul kohustuste mittetäitmise riski hindamiseks. See süsteem võeti kasutusele 2006. aastal. Hindamise aluseks on ekspertmudelid ja leitud reitinguklassid kajastavad vastaspoolte üle majandustsükli (TTC) hinnatud keskmist makseviivituse tõenäosust.

Suurklientide riskide reitingusüsteem

Suurklientide reitingusüsteemi on Eestis rakendatud alates 2001. aastast ning Lätis ja Leedus alates 2002. aastast. Hindamise aluseks on ekspertmudelid (milles on ühendatud kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete

tegurite hinnangud), kusjuures tööstusettevõtete ja kinnisvarafirmade hindamiseks on töötatud välja erimudelid (nt tööstus- ja kinnisvarasettevõtete mudelid). Määratud reitingud vastavad TTC-kontseptsioonile.

Keskmise suurusega ettevõtete taotluste hindamise süsteem

Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (SME) taotluste hindamise süsteemi rakendatakse makseviivituse riski hindamiseks eeskätt siis, kui keskmise suurusega ettevõtte taotleb uut krediiti. Süsteemi on Eestis rakendatud alates 2003. aastast ning Lätis ja Leedus alates 2004. aastast. 2007. aastal mindi ekspertmudelilt üle hübriidmodelitele. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete taotluste hindamise süsteem võimaldab anda makseviivituse tõenäosuse hinnanguid konkreetsel ajahetkel ja üle majandustsükli.

Väikeettevõtete taotluste hindamise süsteem

Väikeettevõtete taotluste hindamise süsteemi rakendatakse makseviivituse riski hindamiseks eeskätt siis, kui väikeettevõtte taotleb uut krediiti. Süsteemi aluseks on statistilised mudelid ja süsteem on lõimitud laenuotsuste tegemise protsessi alates 2007. aasta algusest. 2007. aasta jooksul süsteemi täiustati. Väikeettevõtete taotluste hindamise süsteem võimaldab anda makseviivituse tõenäosuse hinnanguid konkreetsel ajahetkel ja üle majandustsükli.

Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE) portfelli hindamise süsteem

VKE / jaepanganduse väikeettevõtetest klientide portfelli hindamise süsteem on mõeldud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete kohustuste mittetäitmise riski hindamiseks. Süsteemi aluseks on statistilised mudelid, mida kasutatakse kuupõhiselt ettevõtete andmeaida automatiseeritud protsessi raames. Süsteem võeti kasutusele 2006. aastal ja seda täiendati 2007. aastal. See võimaldab anda makseviivituse tõenäosuse hinnanguid konkreetsel ajahetkel ja üle majandustsükli.

Eraisikute taotluste hindamise süsteem

Eraisikute taotluste hindamise süsteemi kasutatakse eraisiku krediiditaotlusega võetava kohustuse mittetäitmise riski mõõtmiseks. Süsteemi aluseks on statistilised mudelid. Süsteem võeti kasutusele 2006. aastal ja seda täiendati 2007. aastal. See võimaldab anda makseviivituse tõenäosuse hinnanguid konkreetsel ajahetkel ja üle majandustsükli.

Eraisikute portfelli hindamise süsteem

Eraisikute portfelli hindamise süsteemi kasutatakse kohustuste mittetäitmise riski hindamiseks eraisikutega seotud riskide korral. Süsteemi aluseks on statistilised mudelid, mida kasutatakse kuupõhiselt ettevõtete andmeaida automatiseeritud protsessi raames. Süsteem võeti kasutusele 2006. aastal ja seda täiendati 2007. aastal. See võimaldab anda makseviivituse tõenäosuse hinnanguid konkreetsel ajahetkel ja üle majandustsükli.

Jaeklientide kahjumäära mudelid

Jaeklientide kahjumäära mudeleid kasutatakse hinnangulise kahjumäära kindlakstegemiseks seoses kõikide eraisikute ja jaepanganduse väikeettevõtetest klientide riskidega. Süsteemi aluseks on statistilised mudelid, mida kasutatakse kuupõhiselt ettevõtete andmeaida automatiseeritud protsessi raames. Süsteem võeti kasutusele 2006. aastal ja mudeleid täiendati 2007. aastal. Kindlakstehtud kahjumäärade aluseks on jaepanganduse kahjumäära mudelid ja jooksvad hinnangud laenukahjumite suurenemise kohta (s.t kajastavad majanduslangust).

Jaeklientide krediidi ümberarvestuse koefitsiendi mudelid

Jaeklientide krediidi ümberarvestuse koefitsiendi mudeleid kasutatakse krediidi ümberarvestuse koefitsiendi kindlakstegemiseks seoses eraisikute ja jaepanganduse väikeettevõtetest klientide lepingutega, mille puhul klientidel on võimalik kasutusele võtta seni kasutamata limiite. Süsteemi aluseks on statistilised mudelid, mida kasutatakse kuupõhiselt ettevõtete andmeaida automatiseeritud protsessi raames. Süsteem võeti kasutusele 2006. aastal ja seda täiendati 2007. aastal.

Riskide klassifitseerimise süsteem laenuprotsessis

Balti panganduse riskide klassifitseerimise süsteem on laenuprotsessi keskne osa ning koosneb töömeetoditest ja otsuste tegemise protsessist, mida tuleb järgida laenu andmisel, krediidi jälgimisel ja krediidiriski arvestamisel. Süsteem, mis koosneb mitmesugustest (osaliselt eespool kirjeldatud) meetoditest ja mudelitest, sisaldab ka riskide klassifitseerimise süsteemi edasiarendamist ja kehtestamist toetavate protsesside ja infotehnoloogiasüsteemide juhiseid ja neid reguleerivaid dokumente. Süsteemi eesmärk on mõõta nii täpselt kui võimalik kliendipoolse lepingurikkumise ohtu ning seeläbi hinnata Balti panganduse potentsiaalseid kahjusid.

Eraisikutele ja ettevõtetele laenu andmist reguleerivad korrad sisaldavad otsuste tegemise tugisüsteemi, mille põhilise osa moodustab vastaspoole klassifitseerimine. Balti panganduse sisemine riskide klassifitseerimise süsteem on seetõttu peamiselt äritegevust toetav vahend, mis tagab efektiivse laenu andmise protsessi, mille käigus keeldutakse automaatselt laenu andmisest suure riskiga klientidele või analüüsitakse nende tausta

põhjalikumalt. Väikese riskiga tehingud saab heaks kiita lihtsustatud ja kiirema laenuprotsessi käigus. Kõnealune süsteem mängib kesksel rollil ka konkreetsete krediidiriskide jälgimisel. Näiteks peab klassifitseerimise käigus saadud halvema tulemuse korral viima läbi erihindamise, misjärel tehakse vajaduse korral ettepanek täiendavate meetmete rakendamiseks.

Otsuseid toetavad klientide üksikasjalikud hindamised, mis annavad põhjalikuma info selle kohta, milline on iga tehingu korral võetav krediidirisk. Süsteem võimaldab välja arvutada ka riski alusel kohandatud kasumlikkuse nii portfelli kui ka ärivaldkonna tasandil.

Riskide klassifitseerimise süsteemi kaitsevad riskijuhtimise dokumendid. Nõukogu on kehtestanud üldeeskirja, mida täiendavad tegevjuhi ja riskijuhi üksikasjalikumad regulatsioonid. Kõnealused regulatsioonid sisaldavad eeskirju selle kohta, kuidas koostada ning kehtestada arengu- ja tavalise kvaliteedikontrolli mudeleid. Süsteemi tõhusus ja usaldusväärsus tagatakse iga-aastaste kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete nõuete kehtestamisega.

Riskide klassifitseerimise süsteem kehtib kogu Balti panganduse üksuse suhtes, välja arvatud teatud väikesed portfellid. Seni tehtud testid näitavad, et rakendatud mudelid töötavad hästi. Riskide klassifitseerimise süsteemi ja mudeleid kasutades määrab pank igale kliendile või riskile riskiskaalal konkreetse väärtuse (riskiklassi). Skaala järjestab kliendid või riskid suurimast väiksema riskini. Risk määratakse ka iga riskiastme kohta.

Laenuandmise kord

Balti panganduse laenuandmise kord toetab mitmekesisest laenuportfelli, mille puhul riskid ja tulud on tasakaalus. Laenuandmisega kaasnevat krediidiriski reguleerivad Balti panganduse nõukogu kehtestatud üldine majandusstrateegia, laenuandmise põhimõtted ja spetsiifilisemad aktid, mis käsitlevad laenuotsuste tegemist ja selleks antud volitusi.

Balti panganduse laenuandmise aluspõhimõte on, et iga äriüksus kannab täit vastutust oma laenutehingute ja sellega kaasnevate krediidiriskide eest. Madal riskitase saavutatakse laenu andmisega klientidele, kellel on kõrge laenuteeninduse katekordaja ja head tagatised ning sektorite- ja piirkondadesisese ja -vahelise mitmekesisusega. Suure kasumlikkuse tagab muu hulgas selgete eesmärkide seadmine riski alusel kohandatud kapitalitasuvuse kohta.

Klientide ja kliendi turutingimuste igakülgne mõistmine ning pidev majandusarengute jälgimine võimaldab Balti pangandusel säilitada oma madalat riskiprofiili ja arendada seda edasi. Keskkonnakaalutlused ja riskidele keskendunud keskkonnanalüüs moodustavad lahutamatu osa hinnangust, mille eesmärk on anda ülevaade kesk-konnariskidest ja väärtustada kliendi poolt keskkonna heaks tehtavaid tegevusi.

Riskipositsiooni saab vähendada krediidiriski osas, alandades selle riskikaalu, kui laenul on sobiv tagatis. Laenu tagatis sõltub riskihinnangust ja tootevalikust. Tagatise hindamisel tehakse panditud vara põhjalik ülevaatus ja analüüs. Balti panganduse juhiste kohaselt peaks konkreetsele tagatisele antud väärtus põhinema turuväärtuse konservatiivsel hindamisel.

Balti panganduse krediidiriski kapitalinõude arvutamisel võetakse arvesse üksnes garantiisid, finantstagatise ja tagatiseks olevaid eluasemeid.

Kaudse krediidiriski kaitseks peetakse sobivateks alljärgnevaid osalisi:

- keskvalitsus ja keskpank;
- kohalikud omavalitsused ja
- omavalitsuste asutused.

Garandi riskikaal määratakse konkreetse Balti panganduse üksuse asukohajärgses riigis kehtivate õigusaktide alusel. Kasutatakse panga tütarettevõtete ja aruandeüksuse antud garantiisid.

Riskipositsiooni riigigarantiiga kaetud osa loetakse vastaspoolele otseselt avatud riskipositsiooniks ja selle puhul kasutatakse standardmeetodi riskikaalu.

Finantstagatis antakse rahalise hoiuse või panga kasuks seatud väärtipaberipandi vormis ning need on repotüüpi tehingute ja omakapitalilaenude osaks. Balti pangandus kontrollib krediidiriski vähendamise ja krediidikõlblikkuse miinimumnõudeid ning kapitalinõude arvutamisel võetakse arvesse üksnes kehtivaid finantstagatiseid.

Tagatiseks olevaid eluasemeid võetakse arvesse, kui tagatis vastab iga riigi kohalikes õigusaktides kehtestatud kriteeriumitele.

Laenuportfelli riskiprofiili hinnatakse pidevalt, et tuvastada suurenenud riskitase ning maandada risk juba varajases staadiumis kiiresti ja sobival moel. Portfelli riskiprofiili suundumused moodustavad märkimisväärse osa perioodilisest aruandlusest juhtkonnale, tegevjuhile ja nõukogule.

Väärtuse vähenemisega seotud põhimõtted

Laen hinnatakse alla ja kahju tekib, kui on tõendeid selle kohta, et pärast kahjujuhtumi esialgset arvelevõtmist on laenu väärtus ühe või mitme sündmuse tagajärjel vähenenud ning kahjujuhtum(id) mõjutab (mõjutavad) laenust tulevikus saadavaid usaldusväärselt mõõdetavaid rahavooge. Tulevikus oodatavalt tekkivat kahjumit arvele ei võeta. Laenu väärtuse vähenemist tõendavad alljärgnevad sündmused:

- emitendi või võlgniku olulised finantsraskused;
- lepingu rikkumine, näiteks intressi või põhiosamaksete tasumisega viivitamine või tasumata jätmine;
- laenuandja teeb laenusaaaja finantsraskustest tulenevatel majanduslikel või õiguslikel põhjustel laenusaaajale järeleandmisi, mida laenuandja normaalingimustes ei kaaluks;
- saab selgeks, et laenusaaaja läheb pankrotti või kujundatakse muul moel finantsiliselt ümber;
- finantsvara aktiivse turu kadumine finantsraskuste tõttu.

Portfellireserve võib kasutada, kui on andmeid, mis näitavad laenu hinnanguliste tulevaste rahavoogude vähenemist pärast varade algset arvelevõttu (kusjuures vähenemist ei saa seostada Balti panganduse konkreetsete laenudega), sealhulgas:

- negatiivseid muutusi laenusaaajate rühma maksekäitumises (nt maksetega viivitamise sagenemine või nende krediitkaardi kasutajate arvu tõus, kes on kasutanud ära kogu krediidilimiidi ja maksavad igal kuul tagasi miinimumsumma) või
- majandustingimusi, mis on korrelatsioonis laenulepingu rikkumistega (nt töötuse kasv laenusaaajate geograafilises piirkonnas, hüpoteegiga koormatud kinnisvara hindade langus konkreetsetes piirkonnas, ebasoodsad muutused tööstusharu tingimustes, mis mõjutavad rühma kuuluvaid laenusaaajaid jne).

Konkreetselt hindamise käigus võib väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi määramiseks kasutada ekspert-hinnangut. Balti pangandus korrigeerib laenuandmeid hetkeolude kajastamiseks, lähtudes korrigeerimisest oma kogemustest. Teatud juhtudel võivad laenukahjumi määramiseks vajalikud andmed olla piiratud või ei vasta enam hetkeoludele. See võib juhtuda näiteks siis, kui laenusaaaja on finantsraskustes ja sarnaste laenusaaajate kohta on vähe kättesaadavaid andmeid.

Väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi arvestamine kogu rühma tasandil tähendab vahesammu enne väärtuse vähenemisest tuleneva laenukahjumi kindlaks tegemist rühmasiseste laenude kaupa. Kohe kui saab kättesaadavaks teave konkreetse väärtust kaotanud laenust tuleneva kahju kohta, eemaldatakse vastav laen viidatud rühmast.

Selle laenude rühma, mille väärtuse langust hinnatakse, tulevase rahavoogusid prognoositakse varasemate sarnaste tunnustega laenudelt saadud kahjude alusel. Kui spetsiifilisi kogemusi varasemate kahjudega ei ole või on selliseid kogemusi vähe, kasutatakse sarnaste rühmade andmeid või lähtutakse ekspertarvamusest. Varasemate kahjude analüüsi tulemusi korrigeeritakse jooksvalt jälgitavate andmete alusel, et kajastada hetkel kehtivate tingimuste mõju, mis ei avaldunud varasemate perioodide kahjudele, ning et kõrvaldada enam mitte-eksisteerivate tingimuste mõju.

Suurklientide segmendi oluliste riskipositsioonide jaoks nähakse ette reservid hinnangute puhul, mis viitavad halbadele laenudele. Sellistel juhtudel põhinevad reservid nüüdispuhasväärtuse arvutustel. Ebaoluliste laenude puhul loetakse kõikide selliste lepingute, mille alusel makse tegemise tähtajast on möödunud enam kui 90 päeva, väärtus vähenenuks ja neile nähakse ette spetsiaalsed reservid.

Väike- ja keskmise suurusega ettevõtete segmendis sätestatakse reserve suuruselt kindel protsent, mis põhineb varasematel sarnases keskkonnas saadud kahjudel. Eraklientide segmendis lähtuvad reservid toote-kesksetest kahjumääradest, mis omakorda põhinevad varasematel sarnases keskkonnas saadud kahjudel. Eraklientide tooteportfellil peavad olema sarnased riskinäitajad ja see peab võtma arvesse võimalikke tootetunnuste muutusi.

Riskid vastaspoole finantsinstrumentidega kauplemisel

Vastaspoole finantsinstrumentidega seotud riskide juhtimine lähtub peamiselt turuteabest, näiteks aktsiahindadest või valuutakurssidest. Kuna krediidirisk muutub kõikuvas turukeskkonnas kiiresti jälgitakse iga vastaspoole riskipositsioone ja piirmäärasid igapäevaselt.

Tagatiste haldamine moodustab olulise osa vastaspoole riski järelevalvest, eelkõige sellistel turukõikumiste perioodidel, nagu seda oli 2008. aasta teine pool. Sobivad finantsinstrumentide tagatised on raha ja vabalt kaubeldavad väärtpaberid, mille väärtust vastaspoole riskipositsiooni suhtes hinnatakse vähemalt kord päevas.

Balti panganduse vastaspoolega seotud riskid tulenevad (börsiväliste) tuletisinstrumentidega kauplemisest, tagasi-ostutehingutest ja väärtpaberilaenudest.

Piirmäärade kehtestamisel vastaspoole krediidiriski katmiseks kasutatakse usaldusväärsetest infoallikatest saadud teavet (et analüüsida vastaspoole nõuetekohaselt kaalutud riskitegureid) sarnase rühma kohta. Ülevalt alla krediidi-riskimudeli koostamiseks ja lõpphinnangu andmiseks lepingurikkumise tõenäosuse kohta kasutatakse spetsiaalset hindamismeetodit.

Kõnealuse hinnangu alusel jõutakse ametliku otsuse tegemiseni kogu taotluse osas ning lubatud piirmäärade tasemete ja tüüpide määramiseni vastaspoole jaoks (täieliku krediidieluvõimekindluse). Lõpuks asub taotlust kaaluma Balti panganduse finantskomitee. Kui taotlus kiidetakse heaks, määratakse (piirmäärade raames) hind eespool märgitud lõpphinnangu alusel majandustegevusele.

• Balti panganduse maksimaalne lubatud krediidirisk

2008					
Miljonites kroonides, 31. detsember	Balti pangandus	Eesti	Läti	Leedu	Venemaa
Väärtpaberid	16,725.6	335.9	5,129.7	11,259.9	-
Laenud teistele krediidasutustele	330,974.1	158,468.8	92,681.1	79,824.3	-
Laenud klientidele	321,829.6	130,038.9	101,441.9	89,816.7	532.1
Tuletisinstrumentid	1,262.9	742.5	259.7	260.7	-
Finantstagatised	8,631.3	4,573.0	2,381.9	1,676.3	-
Kasutamata laenulimiit	36,791.7	13,386.6	11,431.8	11,973.3	-
Kokku	716,215.2	307,545.7	213,326.1	194,811.2	532.1
% kogusummast	100%	43%	30%	27%	0%

• Hoitavad tagatised ja muud garantiid

Miljonites kroonides	2008	%	2007	%
Hüpoteek	184 202,5	57,2%	198 837,3	63,0%
Registerpandid	41 909,2	13,0%	24 086,1	7,6%
Muud vallasandid	34 579,4	10,7%	35 200,1	11,2%
Ehitised, vallasasjad	3 734,9	1,2%	4 048,2	1,3%
Riiklikud garantiid	3 462,1	1,1%	3 048,2	1,0%
Garantiid	5 359,6	1,7%	11 050,1	3,5%
Hoiused	1 872,8	0,6%	2 005,4	0,6%
Väärtpaberid	9 145,4	2,8%	7 826,9	2,5%
Muu	25 724,7	8,0%	11 200,7	3,5%
Tagatiseta	11 839,0	3,7%	18 279,7	5,8%
Kokku	321 829,6	100%	315 582,7	100%

• Krediidirisk geograafiliste piirkondade kaupa

2008						
Miljonites kroonides, 31. detsember	Raamatu-pidamis-väärtus enne allahindlust	Erialla-hindlus	Koond-allahindlus	Raamatu-pidamisväärtus pärast allahindlust	Allahinnatud finantsvarade raamatu-pidamisväärtus	Viitlaekumised allahinnatud finantsvaradelt
Eesti	122 433,6	999,4	793,1	120 641,1	2 596,3	74,9
Läti	102 464,8	925,1	1 035,8	100 504,0	3 456,8	77,7
Leedu	89 824,0	424,2	592,3	88 807,5	1 584,5	8,4
OECD	5 472,5	-	8,8	5 463,7	-	-
Muu	1 634,7	-	4,9	1 629,8	-	-
Kokku	321 829,6	2 348,8	2 434,9	317 046,0	7 637,6	161,0
% kogusummast	100,0%	0,7%	0,8%	98,5%		

- Krediidirisk majandusharude kaupa

Miljonites kroonides, 31. detsember	Raamatu- pidamis- väärtus enne allahindlust	2008			Allahinnatud finantsvarade raamatu- pidamisväärtus	Viitlaekumised allahinnatud finantsvaradelt
		Erialla- hindlus	Koond- allahindlus	Raamatu- pidamisväärtus pärast allahindlust		
Eraisikud	139 891,6	621,1	517,4	138 753,2	1 673,4	47,9
Hulgi- ja jaekaubandus	26 933,1	199,1	217,7	26 516,3	598,0	6,1
Töötlev tööstus	26 402,1	333,7	288,4	25 780,1	698,7	12,7
Kinnisvarahaldus	48 383,0	654,8	660,6	47 067,6	2 862,6	56,3
Transport ja side	15 921,8	75,5	169,3	15 677,1	413,6	5,2
Energeetika	4 729,0	3,3	20,4	4 705,4	5,1	1,0
Valitsusasutused	2 267,4	3,8	7,5	2 256,1	15,1	-
Põllumajandus ja metsatööstus	7 572,2	37,3	72,5	7 462,4	95,9	7,3
Kapitaalehitus	8 388,4	166,0	139,4	8 083,0	361,6	7,6
Hotellid ja restoranid	5 366,5	39,6	14,4	5 312,5	100,7	1,4
Rahandus ja kindlustus	7 028,6	-	30,3	6 998,3	-	0,1
Muu äriteenindus	24 373,8	136,0	284,6	23 953,2	327,4	5,1
Muu	4 572,2	78,6	12,7	4 480,9	485,3	10,2
Kokku	321 829,6	2 348,8	2 434,9	317 046,0	7 637,6	161,0
% kogusummast	100,0%	0,7%	0,8%	98,5%		

- Tähtajaks tasumata laenud

Miljonites kroonides	2008				2007	
	Eesti	Läti	Leedu	Venemaa	Balti pangandus	Balti pangandus
Kuni 30 päeva	4 604,7	7 606,4	16 531,1	-	28 742,2	17 204,9
31–60 päeva	925,7	1 042,3	467,6	0,1	2 435,7	950,0
Üle 60 päeva	656,9	933,7	480,8	16,4	2 087,8	761,6
Tähtajaks tasumata laenud kokku, 31.03.2008	6 187,3	9 582,4	17 479,5	16,5	33 265,7	18 916,5
Kuni 30 päeva	5 185,3	6 219,8	7 648,7	-	19 053,8	20 730,2
31–60 päeva	1 131,6	832,0	904,4	-	2 868,0	1 500,7
Üle 60 päeva	1 211,9	1 352,9	583,5	-	3 148,2	985,6
Tähtajaks tasumata laenud kokku, 30.06.2008	7 528,8	8 404,7	9 136,6	-	25 070,1	23 216,5
Kuni 30 päeva	6 252,3	5 547,6	8 330,1	-	20 129,9	22 188,1
31–60 päeva	1 065,8	1 455,9	1 033,0	-	3 554,8	1 183,3
Üle 60 päeva	1 888,9	2 061,5	857,0	-	4 807,4	1 170,5
Tähtajaks tasumata laenud kokku, 30.09.2008	9 207,0	9 065,0	10 220,1	-	28 492,1	24 541,9
Kuni 30 päeva	6 166,4	9 449,5	12 778,6	-	28 394,5	22 622,7
31–60 päeva	1 847,1	3 638,5	1 681,0	-	7 166,6	1 609,8
Üle 60 päeva	3 204,7	3 261,8	1 917,9	-	8 384,3	1 581,5
Tähtajaks tasumata laenud kokku, 31.12.2008	11 218,1	16 349,7	16 377,6	-	43 945,4	25 814,0

- Laenukahjumite reserv

Miljonites kroonides	2008				2007	
	Eesti	Läti	Leedu	Venemaa	Balti pangandus	Balti pangandus
Jääk 31.12.07	906,3	669,4	673,1	196,5	2 445,2	1 689,9
Maha kantud	-22,0	-33,6	-11,8	-	-67,5	-27,0
Laenukahjumid	141,3	134,6	64,2	31,9	372,0	204,6
Vahetuskursi muutuste mõju	-	-2,8	-	-7,0	-9,8	-3,0
Müügiootel varade allahindlus	-	-	-17,5	-	-17,5	-0,2
Jääk 31.03.08	1 025,6	767,6	707,9	221,4	2 722,4	1 864,3
Maha kantud	-32,1	-29,6	-20,9	-	-82,6	-38,5
Laenukahjumid	189,4	176,4	74,7	17,4	457,9	163,2
Vahetuskursi muutuste mõju	-	-7,0	-	3,6	-3,5	1,9
Müügiootel varade allahindlus	-	-	-12,5	-	-12,5	0,5
Allahindluse muutus seoses Venemaa äriüksuse müügiga	-	-	-	-232,3	-232,3	-
Jääk 30.06.08	1 182,9	907,4	749,3	10,1	2 849,6	1 991,4
Maha kantud	-34,4	-38,8	-30,6	-	-103,8	-41,6
Laenukahjumid	233,1	238,9	215,8	-0,5	687,3	237,1
Vahetuskursi muutuste mõju	-	6,1	-	-	6,1	-6,3
Müügiootel varade allahindlus	-	-	-37,6	-	-37,6	-2,2
Jääk 30.09.08	1 381,6	1 113,6	896,8	9,6	3 401,6	2 178,4
Maha kantud	-66,5	-71,6	-32,1	-	-170,2	-135,1
Laenukahjumid	470,6	927,9	196,4	-6,9	1 588,0	397,3
Vahetuskursi muutuste mõju	-	9,0	-	-	9,0	5,7
Müügiootel varade allahindlus	-	-	-44,7	-	-44,7	-1,1
Jääk 31.12.08	1 785,7	1 978,9	1 016,4	2,6	4 783,6	2 445,2

- Mahakandmised valdkondade lõikes

Miljonites kroonides	2008	2007
Töötlev tööstus	9,7	17,2
Kapitaalehitus	7,7	1,5
Kinnisvara	12,6	1,1
Eraisikud	262,2	88,1
Hulgi- ja jaekaubandus	17,1	69,1
Transport	10,9	6,2
Teenindus	25,9	12,2
Põllumajandus ja metsandus	9,2	5,2
Muu	68,8	41,6
Kokku	424,0	242,2

Lisa 9. Finantsriskid

Finantsriskid tekivad, kui panga bilansijärgsed või -välised positsioonid on mõjutatavad turu riskitegurite – intressi-määrade, vahetuskursside, väärtpaperite või toorainete hinna - muutustest. Likviidsusrisiki peetakse finantsriskiks juhul, kui pank ei suuda täita oma lühiajalisi kohustusi ilma märkimisväärsed lisakulusid kandmata.

Finantsriskide juhtimise aluseks on ühtsed riskide võtmise ja juhtimise põhimõtted, mille juhatus ja nõukogu kehtestavad kõigile Balti panganduse üksustele ühtse poliitika vormis.

Finantsriskide portfelli on madala riskiprofiiliga. Kõik võetud positsioonid on limiteeritud ja läbipaistvad, kõik riskide komponendid reguleeritud ja mõõdetud ning vastavad instrumendid kaetud juhustega riskide juhtimiseks. Võetavaid finantsriske kaalutakse alati võrreldes eeldatavate tuludega.

Finantsriske kontrollib organisatsioonis eraldiseisev üksus, mis on sõltumatu finantsriskide võtmise otsuseid langetavatest üksustest.

AKTIVATE-PASSIVATE JUHTIMINE

Balti panganduse aktive-passivate juhtimise komitee vastutab Balti panganduse üksuse riskiprofiili ja aktive-passivate struktuuri määramise eest Swedbanki grupi finantskomitee poolt määratud riskilimiitide piires. Aktivate-passivate juhtimine on küll tsentraliseeritud, aga tütarpankadel on teatav iseseisvus Balti panganduse aktive-passivate juhtimise komitee seatud limiitide piires. Komitee määrab limiidid VaR-i (value at risk), likviidsuse, aktive-passivate struktuuri, kapitalisatsiooni, välisvaluuta, omakapitali, intressimäära ja tuletisinstrumentide positsioonide suhtes.

Balti panganduse treasury osakond tegeleb igapäevase aktive-passivate juhtimisega likviidsuse, intressimäära, tähtaegade sobitamise, kapitalisatsiooni ja kauplemispositsioonide juhtimise kaudu. Balti panganduse tururiskide osakond jälgib sõltumatu üksusena grupi aktive-passivate riske ja võetud positsioone. Balti panganduse finantskomitee vastutab limiitide seadmise eest finantsasutustele, absoluutsete ja VaR-i limiitide seadmise eest (grupi kauplemisportfellidele aktive-passivate juhtimise komitee poolt seatud limiitide piires) ning tururiski meetodikate ja eeskirjade heakskiitmise eest. Komitee määrab ka individuaalseid limiite teenustele, mis sisaldavad tururiski.

LIKVIIDSUSRISK

Balti panganduse üksuse likviidsusstrateegia hõlmab tütaretevõtete toetamist likviidsuse ja kapitali juhtimise osas. Grupi likviidsust mõjutavad järgmised tegurid:

- vajadus täita klientide lühiajalised nõudmised raha ja turustatavate väärtpaberite suhtes;
- ligipääs kapitaliturgudele;
- positsioonide likviidsuseks muutmise võime.

Aktivate-passivate juhtimise komitee tagab, et grupi likviidsed varad moodustaksid vähemalt 20% klientide rahalistest vahenditest ja et laenuportfelli osa varades kokku jääks alla 80%. Likviidsed varad hõlmavad sularaha, keskpangas asuvaid rahalisi vahendeid ja väga likviidsed Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) riikide valitsuste võlakirju (realiseeritavad kolme pangapäeva jooksul). Likviidsuspositsiooni mõõtmiseks kasutatakse järgmisi kriteeriume:

- varad ja kohustused tähtaegade järgi;
- rahastamisproportsioonid;
- varade turustatavus;
- kasutamata krediitlimiidid.

Peale klientide hoiuste kuuluvad rahastamisallikate hulka mitmesugused raha- ja kapitalituru instrumendid. Lühiajalised instrumendid on muu hulgas arvelduskrediit ja krediitlimiidid, pankadevahelised laenud (mis ulatuvad üleölaenudest kuni kolmekuulise tähtajaga laenudeni), repod, riigi väärtpaberite lühiajaliste positsioonide likviidsuseks muutmise võimalus ja klientide hoiused, mis on läbi aegade olnud väga stabiilne rahastamisallikas. Keskmise tähtajaga instrumentide hulka kuuluvad peamiselt alla viieaastase tähtajaga pangalaenud. Pikaajalise rahastamise moodustavad üle viieaastase tähtajaga pangalaenud, võlakirjad ja omakapital.

VALUUTARISK

Valuutarisk tekib ebasoodsatest liikumistest vääringute vahetuskurssides Eesti krooni suhtes. Balti panganduse treasury osakond juhib valuutariski järgmiste limiitide alusel:

- avatud europositsioon peab olema pikk ja vähemalt sama suur, kui on Balti panganduse omavahendid;
- Kohalike vääringute – Eesti krooni. Läti lati ja Leedu liti avatud valuutapositsioonid sõltuvad bilansi struktuurist ja turutingimustest. Need avatud positsioonid on pideva jälgimise all ning neid muudetakse vastavalt vajadusele.
- avatud positsioon mis tahes muus valuutas ei tohi ületada 13 miljonit eurot.

INTRESSIRISK

Balti panganduse treasury osakond juhib intressiriski vastavalt intressitundlikkuse limiidile, mis tähendab, et kõigi intressikõverate +100 baaspunkti paralleelsel nihkumisel ei tohi grupi varade väärtus väheneda üle 31 miljoni euro, arvestades sealhulgas 6 miljoni euro suurust alamlimiiti turuväärtuse meetodil hinnatavatele varadele.

Lisaks kasutatakse intressiriski juhtimiseks intressitulu tundlikkuse analüüsi.

• Intressirisk

Miljonites kroonides, 31. detsember	Turuväärtus	Mitteturu- väärtus	Kokku
EUR	6,6	-39,4	-32,7
USD	-5,0	-7,0	-11,9
EEK	-10,8	-65,7	-76,5
LVL	-4,2	-39,6	-43,8
LTL	-15,6	-63,8	-79,3
Muu	-0,2	0,3	0,2
Neto intressirisk	35,8	215,3	244,1

TURURISK

Avatus tururiskidele tekib neist positsioonidest, mida mõjutab turu riskitegurite muutumine. Riskitegurid on intressimäärad, valuuta vahetuskursid, finantsinstrumentide ja nende aluseks olevate väärtpaberite hinnad. Vastutus positsioonide võtmise eest lasub üksustel, millele on antud volitused tururiskide võtmiseks. Kõik võetavad positsioonid tuleb riskiliimide vormis kooskõlastada. Kõiki riskiliimide ja riskidele avatust mõõdab ja neist annab aru sõltumatu tururiskide juhtimise osakond.

Tururiskide juhtimisel lähtutakse järgmisest:

- tururiskide juhtimise aluseks on grupiülene poliitika ja põhimõtted;
- kõik riskide hindamise mudelid töötatakse välja ja uuendatakse tsentraalselt;
- tururiski liimide eraldamist koordineeritakse põhimõttel ülalt alla ja grupiüleste riskikonsentratsiooni liimide järgi.

Tururiskide tehniline juhtimine on tsentraliseeritud, s.t kõik äriüksused kasutavad riskipositsioonide võtmiseks ühist IT-platvormi, mis võimaldab reaajas ülalt alla riske jälgida.

2008. aastat iseloomustasid tormilised sündmused rahaturgudel, likviidsuse halvenemine ja volatiilsed aktsiaturud. Majanduskeskkonda arvestades vaadati üldiste negatiivsete mõjude leevendamiseks üle senised riskide võtmise strateegiad ja liimide juhtimine.

RISKIDE HINDAMISE MUDELID

Potentsiaalsete kahjude hindamiseks kasutatakse VaR-i (*value at risk*) meetodit. See näitab maksimaalset võimalikku kahju, mis võib tulla ühel kauplemispäeval konkreetsest portfelist 99% tõenäosuse alusel. Analüüs põhineb riskiteguri ajaloolisel kaalumata volatiilsusel ühe aasta jooksul. Optsiooniportfellid on limiteeritud kogu portfelli *open-delta* liimidega ja individuaalsete emitentide liimidega. Ka mittelineaarset riski limiteeritakse ja mõõdetakse iga päev stress-testimise abil.

Balti panganduse üksus kasutab Swedbanki grupiga lõimitud VaR-i arvutusmeetodit. Kõik intressi- või vahetuskursiriski kandvad instrumendid on kaasatud VaR-i mudelisse ning hinnangulisi riske arvutatakse iga päev. Tulemused edastatakse kogu grupi riske võtvatele üksustele. Omakapitaliga seotud kauplemisriske hinnatakse konservatiivse sisemise riskihindamise mudeli abil, kasutades aluseks olevate instrumentide ajaloolist volatiilsust ilma eri positsioonide korrelatsioonita. Riskide mõõtmise ja hindamise mudeleid kontrollitakse regulaarselt järelmõõdistamise abil (*back-testing*) - vastava potentsiaalse riskiga positsioonide igapäevase ümberhindamise kasumit/kahjumit võrreldakse mudelis prognoosituga. Tururiski osakond vaatab korrapäraselt üle hindamismudeleid, mida Balti panganduse üksus kasutab.

• Riskiväärtuse (VaR) statistika

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008
Miinumum	41,5
Maksimum	75,4
Keskmine	50,9

- Tundlikkuse analüüs

Miljonites kroonides, 31. detsember	Muutus	2008	2007
Puhas intressitulu, 12 kuud			
Tõusnud intressimäärad	+1%p.p.	384,9	538,2
Alanenud intressimäärad	-1%p.p.	-657,2	-824,6
Väärtuse muutus			
Turu intressimäär	+1%p.p.	-36,0	-15,6
	-1%p.p.	36,0	15,6
Aktsiahinnad	+10%	-	-3,1
	-10%	-3,1	-26,6
Vahetuskursid	+5%	-2 602,0	-1 940,2
	-5%	2 602,0	1 940,2

- Tuletisinstrumentidest tulenevad riskid klientide ja alusvara tüüpide kaupa

Miljonites kroonides, 31. detsember	Valuutarisk	Aktsia- positsiooni risk	Kaubarisk	Kogu riski- positsioon	Tagatis	Kogurisk
Krediitdiasutused						
OECD	1 902,3	290,7	38,6	2 231,6	-	2 231,6
Eesti	64,6	-	-	64,6	64,6	-
Läti	507,7	-	-	507,7	320,0	187,7
Leedu	31,8	-	-	31,8	5,5	26,3
Muu	113,0	-	-	113,0	-	113,0
Krediitdiasutused kokku	2 619,4	290,7	38,6	2 948,7	390,1	2 558,6
Finantsasutused						
OECD	-	166,8	31,9	198,7	-	198,7
Eesti	23,2	3,3	-	26,5	16,1	10,4
Läti	13,9	25,2	-	39,1	0,8	38,3
Leedu	0,3	-	-	0,3	-	0,3
Muu	-	-	-	-	-	-
Finantsasutused kokku	37,4	195,3	31,9	264,6	16,9	247,7
Äriühingud						
OECD	1,1	-	-	1,1	1,1	-
Eesti	45,7	4,7	58,5	108,9	18,8	90,1
Läti	45,4	-	11,7	57,1	16,9	40,2
Leedu	35,0	-	2,2	37,2	1,3	35,9
Muu	12,0	-	-	12,0	12,0	-
Äriühingud kokku	139,2	4,7	72,4	216,3	50,1	166,2
Eraisikud						
OECD	-	-	-	-	-	-
Eesti	2,3	-	1,1	3,4	3,1	0,3
Läti	24,3	-	-	24,3	17,2	7,1
Leedu	13,5	-	-	13,5	8,0	5,5
Muu	2,5	-	-	2,5	2,5	-
Eraisikud kokku	42,6	-	1,1	43,7	30,8	12,9
Kokku	2 838,6	490,7	144,0	3 473,3	487,9	2 985,4

- Tuletisinstrumentidest tulenevate riskide nimiväärtused

Miljonites kroonides, 31. detsember	Ostetud	Müüdnud
Valuutarisk	32 207,0	32 016,1
Intressipositsiooni risk	9,4	6,3
Aktsiapositsiooni risk	3 913,2	3 091,8
Kaubarisk	1 012,3	1 060,8

Lisa 10. Operatsioonirisk

Operatsiooniriski poliitika kohaselt püüab Balti panganduse üksus hoida madalaimat võimalikku riskitaset, samal ajal on eesmärgiks mitte ületada mõistlikku kulutaset. Balti pangandus ei võta mittejuhitavaid või limiteerimata riske, isegi kui nende tulemuseks võiks olla suurem tulu.

Tehingute konkreetsete limiidid ja nõutavad pädevused fikseeritakse kirjalikult töötaja ametijuhendis või eraldiseisvas juhises. Inimlikest eksimustest ja pettusest tekkivate riskide vähendamiseks rakendab pank funktsioonide lahususe põhimõtet, mille kohaselt ei tohi üks töötaja kontrollida operatsiooni algusest kuni lõpuni, ja duaalsuse põhimõtet, mille kohaselt peavad tehingud või operatsioonid saama vähemalt kahe sõltumatu töötaja heakskiidu.

Operatsiooniriskide tõhusa juhtimise aluseks on iga töötaja riskiteadlikkuse suurendamine. Operatsiooniriskist tingitud kahjude vältimise peamised vahendid on olnud riskijuhtimise vastutuse hoidmine äriüksustes, iga töötaja riskiteadlikkuse suurendamine ja tugeva kontrollikeskkonna loomine.

Alates 1999. aasta lõpust on Balti panganduse üksus kasutanud operatsiooniriski väljaselgitamiseks ja juhtimiseks riskide sisemise hindamise (RSA) süsteemi, mis on rahvusvaheliselt tunnustatud meetod. Selle järgi on riskide tuvastamine, hindamine ja jälgimine äriüksuste kohustus, samal ajal kui riskijuhtimise üksustel on nõuandev, ühendav ja aruandev roll. Riske aitavad vältida ka krediitdikrolli ja kontorivõrgu kontrolli funktsioonid. Kontorivõrgus on kontrollitegevuste tõhustamiseks rakendatud IT-põhine kontrolli- ja aruandlussüsteem. 2008. aastal rakendati täiendavaid IT-meetmeid laenuportfelli operatsiooniriski järelevalve parandamiseks.

Balti panganduse üksus on võtnud kasutusele talitluspidevuse juhtimise süsteemi, mis aitab leevendada väikese esinemistõenäosuse, kuid tugeva negatiivse mõjuga sündmustest tulenevat kahju. Nii IT-ga kui ka füüsilise turvalisusega seotud intsidentide puhuks on välja töötatud talitluspidevuse stsenaariumid ja tegevuskavad. Talitluspidevuse protsessi koordineerimiseks on loodud eraldi üksus ja paika pandud raamistik, mis hõlmab selget juhtimist eri tasandi juhtorganite kaudu, aga ka uusi meetodeid äritegevuse mõju ja riskide analüüsimiseks. Talitluspidevuse stsenaariume kontrollitakse korrapäraselt kõigi kolme Balti riigi üksustes.

Operatsiooniriskist tingitud ootamatute kahjude katmiseks vajalike kapitalinõuete määratlemiseks on Balti panganduse üksus otsustanud kohaldada krediitdiasutuste usaldusnormatiivide arvutamise eeskirja Basel II. Balti pangandus on rakendanud eeskirjaga ette nähtud meetodid, näiteks loonud kahjude andmebaasi, viinud sisse riskialase enesehindamise ja ärisituatsioonide planeerimise. Operatsiooniriskideks eraldatud kapital sisaldub üldises kapitali adekvaatsuse suhtarvus. Jääkriski puhul, mis realiseerumise korral võiks põhjustada suure kahju, kuid mida on võimatu või majanduslikult ebatõhus sisemiselt diversifitseerida, kasutab Balti pangandus riskikindlustust. 2008. aastal jäid operatsiooniriski juhtumitest tingitud kahjude tasemed madalaks ja kehtestatud piiridesse.

Lisa 11. Puhas intressitulu

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Intressitulu		
Seoses kasumiaruandes õiglasest väärtuses kajastatud finantsvaraga:		
Väärtpaberid	559,4	413,1
Tuletisinstrumendid	1 157,7	851,4
Seoses kasumiaruandes õiglasest väärtuses kajastamata finantsvaraga:		
Laenud	18 661,3	14 845,5
Pangadeposiidid ja -laenud	413,5	406,9
Korrespondentkontod	1 047,1	899,9
Liising	3 724,6	3 208,6
Faktooring	583,4	460,6
Väärtpaberid	105,0	87,1
Intressitulu kokku	26 252,0	21 173,1
<i>sh viivises olevad laenud</i>	<i>161,0</i>	<i>87,6</i>
Intressikulu		
Seoses kasumiaruandes õiglasest väärtuses kajastatud finantskohustustega:		
Tuletisinstrumendid	1 060,3	712,7
Seoses kasumiaruandes õiglasest väärtuses kajastamata finantskohustustega:		
Hoiused	5 079,2	3 515,8
- nõudmiseni hoiused	1 239,1	1 276,3
- tähtajalised hoiused	3 378,7	1 680,4
- tagatistfondi maksed	461,4	559,1
Pangadeposiidid ja -laenud	8 361,3	5 989,3
Emiteeritud väärtpaberid	710,3	585,6
Muu	0,5	0,1
Intressikulu kokku	15 211,6	10 803,5
Puhas intressitulu	11 040,4	10 369,6
Puhas intressimarginaal (protsentides)	2,75%	2,97%
Jaotatav:		
Jätkuv tegevus	10 805,9	9 808,1
Lõpetatud tegevus	234,5	561,5
Puhas intressitulu	11 040,4	10 369,6

Lisa 12. Puhas teenustasutulu

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Saadud komisjoni- ja teenustasud		
Seoses kasumiaruandes õiglasest väärtusest kajastatud finantsvaraga:		
Sularahatehingud	198,7	222,0
Ülekanded	736,0	711,8
Maakleri- ja investeerimisteenused	199,0	341,2
Seoses kasumiaruandes õiglasest väärtusest kajastamata finantsvaraga:		
Laenude haldus ja garantiid	333,4	358,1
Liising	8,8	11,6
Faktooring	121,6	125,2
Pangakaardid	1 656,2	1 436,9
Muud e-kanalid	145,7	123,1
Väärtpaperite haldus	124,7	144,0
Varahaldus	345,6	375,5
Kindlustusmaakleri teenused	69,9	102,8
Muu	272,6	298,2
Saadud komisjoni- ja teenustasud kokku	4 212,2	4 250,4
Makstud komisjoni- ja teenustasud		
Seoses kasumiaruandes õiglasest väärtusest kajastatud finantskohustustega:		
Inkassatsioon ja sularahateenused	161,5	151,4
Väärtpaperiteenuste tasu	97,0	146,2
Seoses kasumiaruandes õiglasest väärtusest kajastamata finantskohustustega:		
Ülekanded	97,1	111,2
Laenude haldus ja garantiid	39,7	39,1
Kaarditeenused	536,1	478,4
Muu	136,0	141,9
Makstud komisjoni- ja teenustasud kokku	1 067,4	1 068,2
Puhas teenustasutulu	3 144,8	3 182,2
Jaotatav:		
Jätkuv tegevus	3 130,8	3 153,1
Lõpetatud tegevus	14,0	29,1
Puhas teenustasutulu	3 144,8	3 182,2

Lisa 13. Puhas finantstulu

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Valuutatehingud ja võlakirjad	951,1	1 155,6
Aktsiad, optsioonid, futuurid	-478,9	150,5
Dividendid	119,2	90,5
Puhas kauplemistulu kokku	591,4	1 396,6
Kauplemine ja tuletisinstrumentid		
Aktsiad	-359,7	146,8
millest väärtuse muutus	-478,9	56,3
millest dividendid	119,2	90,5
Intressiväärtpaberid	-176,9	93,9
Muud finantsinstrumentid	9,0	95,7
Kauplemine ja tuletisinstrumentid kokku	-527,6	336,4
Riskiarvestus õiglases väärtuses		
Riskimaandusinstrumentid	1,7	8,4
Maandatud riskid	-1,7	-8,4
Kokku	-	-
Vahetuskursside muutus	1 119,0	1 060,2
Puhas finantstulu kokku	591,4	1 396,6
Jaotatav:		
Jätkuv tegevus	583,6	1 374,9
Lõpetatud tegevus	7,8	21,7
Puhas finantstulu kokku	591,4	1 396,6

Lisa 14. Bilansi intressitootlikkus

	2008			2007		
	Keskmine jääk	Intressid ja dividendid	Tegelik intressimäär	Keskmine jääk	Intressid ja dividendid	Tegelik intressimäär
Miljonites kroonides, 31. detsember						
Varad						
Sularaha	3 775,5	-	-	3 587,8	-	-
Nõuded keskpanga vastu	21 434,3	571,1	2,66%	21 002,4	444,4	2,12%
Nõuded teiste finantsasutuste vastu	24 879,7	888,7	3,57%	19 965,1	862,1	4,32%
Väärtpaberid	22 021,0	1 276,8	5,80%	20 795,9	941,9	4,53%
Laenud	321 113,6	22 435,7	6,99%	275 236,2	18 301,8	6,65%
Laenud ja arvelduskrediit*	266 344,2	18 128,2	6,81%	225 071,6	14 632,7	6,50%
Liising ja faktooring	57 917,5	4 307,5	7,44%	52 186,1	3 669,1	7,03%
- Hinnanguline laenukahjum	-3 148,1	-	-	-2 021,5	-	-
Muud varad	8 051,7	-	-	7 998,5	-	-
Varad kokku	401 275,8	25 172,3	6,27%	348 585,9	20 550,2	5,90%
Kohustused						
Kohustused teiste finantsasutuste ees	171 475,8	8 361,5	4,88%	137 843,4	5 989,5	4,35%
Hoiused**	166 963,3	5 078,9	3,04%	155 012,4	3 515,8	2,27%
Nõudmiseni hoiused	97 719,3	1 509,9	1,55%	107 944,3	1 664,8	1,54%
Tähtajalised hoiused	69 244,0	3 569,0	5,15%	47 068,1	1 851,0	3,93%
Emiteeritud võlakirjad	14 027,2	710,4	5,06%	13 769,0	585,2	4,25%
Muud kohustused ja omakapital	48 809,5	-	-	41 961,1	-	-
Kohustused ja omakapital kokku	401 275,8	14 150,8	3,53%	348 585,9	10 090,5	2,89%
Puhas intressitulu ja saadud dividendid		11 021,5			10 459,7	

* Intressitulu laenudelt ja arvelduskrediidilt sisaldab puhast intressitulu tuletisinstrumentidelt riskide maandamiseks

** Tagatisfondi maksed on jagatud proportsionaalselt nõudmiseni ja tähtajaliste hoiustega

Lisa 15. Tulu kindlustustegevusest

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Preemiad	1 603,1	2 105,7
Hüvitised	-1 001,6	-424,9
Muutus kindlustuseraldistes	-137,7	-1 323,9
Puhastulu kindlustustegevusest kokku	463,8	356,9

Lisa 16. Muu tulu

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Tulu kinnisvara müügist	26,7	19,1
Tulu pikaajaliste investeeringute müügist	143,6	31,7
Renditulu	28,5	34,6
Trahvid ja viivised	276,4	175,2
Muu	157,3	120,9
Muu tulu kokku	632,5	381,5
Jaotatav:		
Jätkuv tegevus	569,5	369,9
Lõpetatud tegevus	63,0	11,6
Muu tulu kokku	632,5	381,5

Lisa 17. Personalikulud

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Palgad ja hüvitised	2 220,1	1 988,9
Tulemustasu	121,7	994,1
Sotsiaalmaks	614,2	532,3
Koolituskulud	90,3	118,2
Personalikulud kokku	3 046,3	3 633,5
Jaotatav:		
Jätkuv tegevus	2 955,3	3 434,7
Lõpetatud tegevus	91,0	198,8
Personalikulud kokku	3 046,3	3 633,5
AS-i Hansapank juhatuse töötasu (koos maksudega)	27,7	25,9
AS-i Hansapank juhatuse aasta tulemustasu (koos maksudega)	30,4	51,6
Töötajate arv perioodi lõpus*	8 327	9 574
Perioodi keskmine töötajate arv*	8 989	9 214

* Täiskoha ekvivalent

Lisa 18. Andmevõrkude kulud

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Arendus	95,3	110,5
Hooldus	330,9	257,5
Tarkvara	12,8	19,6
Riistvara	115,9	128,3
Andmevõrkude kulud kokku	554,9	515,9
Jaotatav:		
Jätkuv tegevus	552,1	507,2
Lõpetatud tegevus	2,8	8,7
Andmevõrkude kulud kokku	554,9	515,9

Lisa 19. Administratiivkulud

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Kontorikulud	632,0	532,0
Transport, autoliising	56,8	43,3
Väikevahendid	108,4	119,1
Sidekulud	124,6	116,5
Ostetud nõustamisteenused	308,6	260,8
Kindlustus	26,9	25,0
Kaitseteenused ja -vahendid	82,7	73,6
Muu	4,5	5,2
Administratiivkulud kokku	1 344,5	1 175,5
Jaotatav:		
Jätkuv tegevus	1 298,6	1 070,2
Lõpetatud tegevus	45,9	105,3
Administratiivkulud kokku	1 344,5	1 175,5

Lisa 20. Kasutusrendilepingud

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Tühistamatud kasutusrendilepingud:		
alla 1 aasta	113,9	29,7
1 kuni 5 aastat	136,1	57,9
üle 5 aasta	11,5	68,8
Kasutusrendilepingud kokku	261,5	156,4

Lisa 21. Muud kulud

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Komandeeringud	60,1	61,2
Turundus	270,8	270,1
Reklaam	106,3	111,2
Muu	311,8	263,6
Muud kulud kokku	749,0	706,1
Jaotatav:		
Jätkuv tegevus	728,6	746,0
Lõpetatud tegevus	20,4	-39,9
Muud kulud kokku	749,0	706,1

Lisa 22. Kulum ja vara väärtuse vähenemine

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Kinnisvara	72,9	65,9
Seadmed, mööbel ja inventar	244,4	235,8
Immateriaalne põhivara, v.a firmaväärtus	44,2	21,2
Kulum ja vara väärtuse vähenemine kokku	361,5	322,9
Jaotatav:		
Jätkuv tegevus	357,0	312,7
Lõpetatud tegevus	4,5	10,2
Kulum ja vara väärtuse vähenemine kokku	361,5	322,9

Lisa 23. Tulumaksukulu

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008							2007	
	Eesti	Läti	Maksu- määr (%)	Leedu	Maksu- määr (%)	Vene- maa	Maksu- määr (%)	Kokku	Kokku
Kasum enne maksustamist	2 952,5	1 571,3	-	2 267,7	-	37,4	-	6 828,9	8 381,8
Välisriikide maksumäärade mõju	-	232,7	15%	340,1	15%	8,9	24%	581,7	858,8
Maksustamisel mittevähendatavad kulud	-	106,4	7%	195,7	9%	44,8	120%	346,9	278,7
Mittermaksustatavad tulud ja maksusoodustused	-	-98,3	-6%	-156,6	-7%	-	0%	-254,9	-309,8
Edasikantud maksukahjumite mõju	-	-	0%	2,9	0%	-	0%	2,9	-
Kursivahed	-	2,9	0%	-	0%	-	0%	2,9	-0,8
Tulumaksukulu kasumiaruandes	-	243,7	16%	382,1	17%	53,7	144%	679,5	826,9
Jooksev maksukulu	-	243,7	-	382,1	-	53,7	-	679,5	826,9
Ajutiste erinevuste tekke ja nende pöördumisega seotud edasilükkunud maksukulu	-	5,0	-	-2,4	-	-15,9	-	-13,3	-10,3
Tulumaksukulu kasumiaruandes kokku	-	248,7	-	379,7	-	37,8	-	666,2	816,6

Lisa 24. Lõpetatud tegevus

12. mail 2008. aastal sõlmisid AS Hansapank ja AS Hansa Capital Swedbank AB-ga järgmiste ettevõtete (Venemaa äriüksuse) müügilepingu:

- OOO Swedbank – 85% aktsiatest (Märkus: 15% aktsiatest kuulub EBRD-le);
- Hansa Leasing Ltd – 100% aktsiatest.

2008. aastal on müüdnud ettevõtete finantstulemused konsolideeritud jaanuarist aprillini (k.a). Alates 30. aprillist 2008 kajastatakse nende ettevõtete tegevust kooskõlas IFRS 5-ga „Lõpetatud tegevuse” all.

Äriüksuse müügihind oli 1 432 miljonit krooni. Müük toimus turuväärtusega ja tõi kaasa 45 miljoni krooni suuruse kahjumi. Müügist tuleneva kogukahjumi võib jagada kaheks: kasum omakapitaliinvesteeringu müügist (27 miljonit krooni) on kantud muude tulude alla (lõpetatud tegevus) ning kahjum realiseerimata valuutakursi muutuste mõju korrigeerimisest (72 miljonit krooni) finantsulu alla (jätkuv tegevus).

Seoses Venemaa äriüksuse müügiga vähenes Hansapanga laenuportfell 30. aprilli 2008. aasta seisuga 16 850 miljoni ja hoiuste portfell 1 023 miljoni krooni võrra.

Võrreldav kasum ja rahavoog lõpetatud tegevusest on esitatud koos tegevusega, mis loeti vaatlusalusel perioodil lõpetatuks.

Kasumiaruandesse lisatud lõpetatud tegevuse tulemused on esitatud allpool.

- Puhaskasum lõpetatud tegevusest

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Tulud	292,7	623,7
Kulud	-164,7	-283,0
Laenukahjum	-63,8	-91,2
Kasum enne maksustamist	64,2	249,5
Tulumaks	-37,8	-50,1
Kasum pärast maksustamist	26,4	199,4
Kasum äriüksuse müügist	27,2	-
Puhaskasum lõpetatud tegevusest	53,6	199,4

- Rahavoog lõpetatud tegevusest

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008
Rahavoog majandustegevusest	-2 899,9
Rahavoog investeerimistegevusest	0,6
Rahavoog finantseerimistegevusest	2 706,0
Netorahavoog	-193,3

- Müüdud vara bilansiline maksumus

Müügikuupäeval olid Venemaa tütarettevõtete netovarad järgmised:

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008
Müüdud netovarad	1 380,5
Firmaväärtus	24,0
Kasum äriüksuse müügist	27,2
Kogumaksumus	1 431,7
Tasutud rahas	1 431,7
Rahavoog müügist	-60,0
Netorahavoog müügist	1 371,7

Lisa 25. Kasum aktsia kohta

	2008		2007	
	Jätkuv tegevus	Lõpetatud tegevus	Jätkuv tegevus	Lõpetatud tegevus
31. detsember				
Aktsionäridele kuuluv puhaskasum (miljonites kroonides)	6 109,1	53,6	7 365,8	199,4
Aktsiate kaalutud keskmine arv (miljonites)	317,1	317,1	317,1	317,1
Kasum aktsia kohta (kroonides)	19,3	0,2	23,2	0,6
Aktsionäridele kuuluv puhaskasum (miljonites kroonides)	6 109,1	53,6	7 365,8	199,4
Aktsiate kaalutud keskmine arv (miljonites)	317,1	317,1	317,1	317,1
Aktsiate hajutatud kaalutud keskmine arv (miljonites)	317,1	317,1	317,1	317,1
Hajutatud kasum aktsia kohta (kroonides)	19,3	0,2	23,2	0,6

Lisa 26. Finantsvarade ja finantskohustuste jaotus

2008							
Miljonites kroonides, 31. detsember	Kauplemiseks hoitavad väärt- paberid	Väärt- paberid õiglasest väärtuses	Lunastus- tähtajani hoitavad väärt- paberid	Müügi- valmis väärt- paberid	Amorti- seeritud kulu	Kategooria puudub/ Muu	Bilansiline väärtus kokku
Varad							
Sularaha	-	-	-	-	4 514,3	-	4 514,3
Nõuded finantsasutuste vastu	-	-	-	-	44 121,7	-	44 121,7
Laenud	-	-	-	-	317 046,0	-	317 046,0
Võlaväärtpaberid	1 071,2	13 681,8	1 972,5	-	-	-	16 725,5
Omandiväärtpaberid	32,8	2,7	-	2,3	-	5,6	43,4
Fondiosakud	216,5	2 184,6	-	-	-	-	2 401,1
Tuletisinstrumentid	1 262,9	-	-	-	-	-	1 262,9
Finantsvarad kokku	2 583,4	15 869,1	1 972,5	2,3	365 682,0	5,6	386 114,9
Mittefinantsvarad kokku	-	-	-	-	-	8 723,2	8 723,2
Varad kokku	2 583,4	15 869,1	1 972,5	2,3	365 682,0	8 728,8	394 838,1
Kohustused							
Hoiused	-	-	-	-	176 023,6	-	176 023,6
Korrespondentkontod	-	-	-	-	1 565,8	-	1 565,8
Laenud	-	-	-	-	154 012,9	-	154 012,9
Võlaväärtpaberid	-	-	-	-	13 672,0	-	13 672,0
Tuletisinstrumentid	320,5	-	-	-	-	-	320,5
Muud finantskohustused	0,4	-	-	-	-	-	0,4
Finantskohustused kokku	320,9	-	-	-	345 274,3	-	345 595,2
Mittefinantskohustused kokku	-	-	-	-	-	49 242,9	49 242,9
Kohustused kokku	320,9	-	-	-	345 274,3	49 242,9	394 838,1

Lisa 27. Nõuded teiste finantsasutuste vastu

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Korrespondentkontod	10 165,4	13 238,8
Laenud	6,3	1 591,9
Hoiused	4 959,8	11 007,5
Tagasimüügikohustusega ostetud väärtpaberid	6 021,6	9 152,9
Nõuded teiste finantsasutuste vastu	21 153,1	34 991,1

Lisa 28. Kauplemiseks hoitavad finantsvarad

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Riigivõlakirjad	789,8	424,3
Võlaväärtpaberid	281,4	214,5
Fondiosakud	216,5	379,8
Omandiväärtpaberid	32,8	1 095,7
Tuletisinstrumentid	1 262,9	1 205,3
Kauplemiseks hoitavad finantsvarad kokku	2 583,4	3 319,6

Lisa 29. Väärtpaberid õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Riigivõlakirjad	2 383,2	779,4
Võlaväärtpaberid	11 298,7	12 663,2
Fondiosakud	2 184,5	4 395,7
Omandiväärtpaberid	2,7	32,8
Väärtpaberid õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kokku	15 869,1	17 871,1

Lisa 30. Müügivalmis väärtpaberid

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Strateegilised investeeringud	2,3	2,4
Müügivalmis väärtpaberid kokku	2,3	2,4

Lisa 31. Lunastustähtajani hoitavad väärtpaberid

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Riigivõlakirjad	1 849,8	1 966,4
Võlaväärtpaberid	122,7	113,9
Lunastustähtajani hoitavad väärtpaberid kokku	1 972,5	2 080,3

Lisa 32. Osalus teistes ettevõtetes

2008							
31. detsember	Riik	Panga hääle- õigus (%)	Aktsiaid	Nimi- väärtus	Alus- valuuta	Soetus- maksumus (miljonites kroonides)	
						2008	2007
Tütarettevõtted							
A/S Hansabanka	Läti	99,997	406 043 114	1	LVL	9 291,2	9 291,2
AB bankas Hansabankas	Leedu	100	84 593 600	10	LTL	4 202,8	2 950,7
OA O Swedbank (müüdud 2008)	Venemaa	-	28 000 000	100	RUB	-	1 323,2
AS Hansa Capital	Eesti	100	200 001	100	EEK	60,0	60,0
AS Hansa Elukindlustus	Eesti	100	4 693 980	10	EEK	48,2	48,2
OÜ Crebit	Eesti	100	1	450 000	EEK	46,5	46,5
AS Hansa Varakindlustus	Eesti	100	469 401	100	EEK	57,5	57,5
AS Hansa Investeeringufondid	Eesti	100	46 950	1 000	EEK	112,8	81,5
Hansa Private Equity Partners S.a.r.l.	Luksemburg	100	15	1 000	EUR	0,2	-
Sidusettevõtted							
Pankade Kaardikeskuse AS (müüdud 2008)	Eesti	-	7 900	1 000	EEK	-	3,4
AS Sertifitseerimiskeskus	Eesti	25	64	100 000	EEK	15,1	15,1
OÜ TiedoEnator Support	Eesti	20	100	10 000	EEK	0,6	0,6
Strateegilised investeeringud*							
S.W.I.F.T.	Belgia	-	79	125	EUR	1,3	1,3
AS Tallinna Börs	Eesti	13,2	360	10 000	EEK	1,0	1,0
DP Hansa Leasing Ukraine (likvideerimisel)	Ukraina	100	1	92 500	UAH	-	0,7
OÜ X-Marketing (likvideerimisel)	Eesti	100	1	40 000	EEK	-	-
* Investeeringud üle 0,5 miljoni krooni							
AS-i Hansa Capital tütarettevõtted							
AS Hansa Liising Eesti	Eesti	100	762 500	100	EEK	115,7	115,7
AS Hansa Leasing Russia	Eesti	100	37 550 000	10	EEK	446,7	446,7
Balti Autoliisingu AS	Eesti	100	14 000	100	EEK	1,4	1,4
Balti Kindlustusmaakleri OÜ (likvideeritud 2008)	Eesti	-	1	1 100 000	EEK	-	1,1
Hansa Leasing Ltd (müüdud 2008)	Venemaa	-	550 000 000	1	RUB	-	12,0
OOO Hanza Lizing Kaliningrad (müüdud 2008)	Venemaa	-	60 000 000	1	RUB	-	26,6
A/S-i Hansabanka tütarettevõtted							
SIA "Hanza Lizings"	Läti	100	1	1 857 895	LVL	158,0	156,4
SIA "Hansabankas Centrala eka"	Läti	100	64	1 000	LVL	1,4	1,5
SIA "Baltijas Autolizings"	Läti	100	25 500	10	LVL	1,3	1,5
SIA "Baltijas Apdrošinašanas Brokeris"	Läti	100	600	100	LVL	0,3	-
AS IPS "Hansa Fondi"	Läti	100	4 350	100	LVL	5,9	7,8
AS "Hansa atklatais pensiju fonds"	Läti	100	300 000	1	LVL	6,6	4,7
AB bankas Hansabankas tütarettevõtted							
UAB "Hanza Lizingas"	Leedu	100	155 554	100	LTL	88,1	87,6
UAB "Hansa gyvybės draudimas"	Leedu	100	100 000	100	LTL	296,0	287,9
UAB "Hansa Investicijų valdymas"	Leedu	100	3 800	1 000	LTL	25,4	25,0
UAB "Baltijos Autolizingas"	Leedu	100	1 000	10	LTL	23,9	23,5
UAB "Hansa Valda"	Leedu	100	2 000	100	LTL	9,1	9,4
UADBB "Hansa draudimo brokeris"	Leedu	100	520	100	LTL	0,2	-

Lisa 33. Ettemaksed ja viitlaekumised

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Ettemaksed riigieelarvesse	375,5	255,5
Kogunenud intressitulu	1 242,0	1 168,1
Ettemaksed ettevõtetele	1 350,0	2 377,4
Debitoorne võlgnevus	863,6	519,2
Muu	49,4	100,8
Ettemaksed ja viitlaekumised kokku	3 880,5	4 421,0

Lisa 34. Laenud

- Laenude jaotus tüüpide järgi

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Laenud	246 441,5	243 353,0
Kapitalirent	47 642,2	50 659,7
Arvelduskrediit	15 733,1	11 166,9
Faktooring	6 676,7	6 950,3
Repod	5 336,2	3 452,8
Brutolaenuportfell	321 829,6	315 582,7
Laenukahjumi reserv	-4 783,6	-2 445,2
Netolaenuportfell	317 046,0	313 137,5

- Laenude geograafiline jaotus

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Eesti	122 433,6	117 880,6
Läti	102 464,8	94 393,8
Leedu	89 824,0	84 133,6
OECD	5 472,5	3 564,7
Muu	1 634,7	15 610,0
Brutolaenuportfell	321 829,6	315 582,7
Hinnanguline laenukahjum	-4 783,6	-2 445,2
Netolaenuportfell	317 046,0	313 137,5

- Laenuportfelli jaotus segmentide lõikes (ilma repodeta)

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	%	2007	%
Eraisikud	136 853,9	43,2%	127 366,0	40,8%
Õppelaenud	3 037,7	1,0%	2 823,1	0,9%
Hulgi- ja jaekaubandus	26 933,1	8,5%	28 817,8	9,2%
Töötlev tööstus	26 402,1	8,3%	28 905,0	9,3%
Kinnisvarahaldus	48 383,0	15,3%	50 849,2	16,3%
Transport ja side	15 921,8	5,0%	18 425,7	5,9%
Energeetika	4 729,0	1,5%	2 921,0	0,9%
Valitsusasutused	2 267,4	0,7%	1 737,7	0,6%
Põllumajandus ja metsatööstus	7 572,2	2,4%	6 812,7	2,2%
Kapitaalehitus	8 388,4	2,7%	9 532,9	3,1%
Hotellid ja restoranid	5 366,5	1,7%	5 147,4	1,6%
Rahandus ja kindlustus	1 692,4	0,5%	234,3	0,1%
Muu äriteenindus	24 373,8	7,7%	24 363,8	7,8%
Muu	4 572,2	1,5%	4 193,3	1,3%
Kokku	316 493,5	100%	312 129,9	100%

- Kapitalirendi portfelli tähtaegade lõikes

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Liisinguportfelli tähtaegade lõikes		
Kuni 1 aasta	16 614,4	13 445,1
1 kuni 5 aastat	28 459,6	33 987,3
Üle 5 aasta	2 568,1	3 226,3
Kapitalirendi portfelli kokku	47 642,1	50 658,7
Tulevaste perioodide intressitulu jaotus tähtaegade lõikes		
Kuni 1 aasta	3 214,0	3 381,2
1 kuni 5 aastat	4 139,5	4 550,0
Üle 5 aasta	428,6	500,7
Kapitalirendi portfelli kokku	7 782,1	8 431,9
Brutoinvesteeringute jaotus tähtaegade lõikes		
Kuni 1 aasta	19 828,4	16 826,3
1 kuni 5 aastat	32 599,1	38 537,3
Üle 5 aasta	2 996,7	3 727,0
Brutoinvesteeringud kokku	55 424,2	59 090,6

Lisa 35. Investeeringud sidusettevõtetesse

Miljonites kroonides, 31. detsember	AS Pankade Kaardikeskus	AS Sertifitseerimiskeskus	Tietoenator Support OÜ
Osaluse/häälõiguse suurus	48%	25%	20%
Asutamisriik	Eesti	Eesti	Eesti
Põhitegevusala	kaardimaksed	sertifitseerimine	IT
Bilansiline väärtus seisuga 31.12.2006	38,5	8,3	-
Osa kasumist ilma saadud dividendideta	12,7	-2,1	0,6
Bilansiline väärtus seisuga 31.12.2007	51,2	6,2	0,6
Osa kasumist ilma saadud dividendideta	3,6	-1,9	0,7
Müük (soetamismaksumuses)	-54,8	-	-
Bilansiline väärtus seisuga 31.12.2008	-	4,3	1,3
Sidusettevõtete finantstulemused:			
Tulud	-	33,9	23,2
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-	-5,7	3,2
Sidusettevõtte finantsseisund:			
Varad kokku	-	22,9	10,2
Kohustused kokku	-	5,8	3,7
Netovara	-	17,1	6,5
Grupi osa sidusettevõtte netovarast	-	4,3	1,3

Lisa 36. Materiaalne põhivara

• 2008

Miljonites kroonides, 31. detsember	Maa	Hooned	Seadmed ja muu	Lõpetamata ehitus	Kokku
Maksumus					
Jääk aasta alguses	68,6	1 582,1	1 956,9	87,6	3 695,2
Soetamine	1,1	142,4	411,5	331,2	886,2
Muu ümberklassifitseerimine	-	37,3	-	-37,3	-
Müük	-	-53,5	-326,3	-1,1	-380,9
Maha kantud	-	-	-148,0	-3,9	-151,9
Kursivahed	-0,1	-11,3	-9,8	-	-21,2
Jääk aasta lõpus	69,6	1 697,0	1 884,3	376,5	4 027,4
Kulum					
Jääk aasta alguses	-	421,3	1 173,5	-	1 594,8
Kulum aasta jooksul	-	72,9	244,4	-	317,3
Müük	-	-24,8	-120,2	-	-145,0
Maha kantud	-	-	-136,9	-	-136,9
Kursivahed	-	-3,0	-6,8	-	-9,8
Jääk aasta lõpus	-	466,4	1 154,0	-	1 620,4
Jääkmaksumus					
Jääk aasta alguses	68,6	1 160,8	783,4	87,6	2 100,4
Jääk aasta lõpus	69,6	1 230,6	730,3	376,5	2 407,0

• 2007

Miljonites kroonides, 31. detsember	Maa	Hooned	Seadmed ja muu	Lõpetamata ehitus	Kokku
Maksumus					
Jääk aasta alguses	68,6	1 429,1	1 708,0	36,6	3 242,3
Soetamine	-	117,8	528,5	63,2	709,5
Muu ümberklassifitseerimine	-	81,9	-71,6	-10,3	-
Müük	-	-43,0	-155,1	-0,6	-198,7
Maha kantud	-	-4,2	-52,0	-1,3	-57,5
Kursivahed	-	0,5	-0,9	-	-0,4
Jääk aasta lõpus	68,6	1 582,1	1 956,9	87,6	3 695,2
Kulum					
Jääk aasta alguses	-	354,9	1 089,1	-	1 444,0
Kulum aasta jooksul	-	65,9	235,8	-	301,7
Reklassifitseerimine	-	13,1	-13,1	-	-
Müük	-	-9,8	-90,1	-	-99,9
Maha kantud	-	-3,0	-48,0	-	-51,0
Kursivahed	-	0,2	-0,2	-	-
Jääk aasta lõpus	-	421,3	1 173,5	-	1 594,8
Jääkmaksumus					
Jääk aasta alguses	68,6	1 074,2	618,9	36,6	1 798,3
Jääk aasta lõpus	68,6	1 160,8	783,4	87,6	2 100,4

Lisa 37. Immateriaalne põhivara

• 2008

Miljonites kroonides, 31. detsember	Firmaväärtus	Litsentsid	Kokku
Maksumus			
Jääk aasta alguses	418,5	318,9	737,4
Soetamine	-	116,4	116,4
Müük	-24,0	-3,6	-27,6
Maha kantud	-	-156,7	-156,7
Kursivahed	-1,5	-0,7	-2,2
Jääk aasta lõpus	393,0	274,3	667,3
Amortisatsioon			
Jääk aasta alguses	-	273,7	273,7
Amortisatsioon aasta jooksul	-	44,2	44,2
Müük	-	-3,6	-3,6
Maha kantud	-	-156,7	-156,7
Kursivahed	-	-0,6	-0,6
Jääk aasta lõpus	-	157,0	157,0
Jääkmaksumus			
Jääk aasta alguses	418,5	45,2	463,7
Jääk aasta lõpus	393,0	117,3	510,3

• 2007

Miljonites kroonides, 31. detsember	Firmaväärtus	Litsentsid	Kokku
Maksumus			
Jääk aasta alguses	418,4	288,3	706,7
Soetamine	-	36,5	36,5
Müük	-	-5,5	-5,5
Vahetuskursi muutuste mõju	-0,9	-0,3	-1,2
Jääk aasta lõpus	417,5	319,0	736,5
Amortisatsioon			
Jääk aasta alguses	-	258,5	258,5
Amortisatsioon aasta jooksul	-	21,2	21,2
Müük	-	-5,5	-5,5
Vahetuskursi muutuste mõju	-	-0,3	-0,3
Jääk aasta lõpus	-	273,9	273,9
Jääkmaksumus			
Jääk aasta alguses	418,4	29,8	448,2
Jääk aasta lõpus	417,5	45,1	462,6

Lisa 38. Muud varad

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Summad selgitamisel	422,9	4,6
Summad teel	815,5	1 184,0
Nõuded kindlustustegevusest	74,0	61,8
Edasilükkunud tulumaksuvara	-	30,7
Muu	613,0	90,9
Muud varad kokku	1 925,4	1 372,0

Lisa 39. Panditud finantsvarad

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Kohustuslik reserv keskpangas	13 650,8	6 815,5
Tagatud hoiused	17,0	-
Panditud finantsvarad kokku	13 667,8	6 815,5

Lisa 40. Kohustused teiste finantsasutuste ees

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Korrespondentkontod	1 565,8	1 789,7
Hoiused	22 239,1	18 196,4
Laenud	146 189,6	144 402,5
Allutatud laenud	7 823,3	8 143,5
Kohustused teiste finantsasutuste ees	177 817,8	172 532,1

Lisa 41. Hoiuste geograafiline jaotus

	Eesti		Läti		Leedu		Venemaa		Balti pangandus	
Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Nõudmiseni hoiused										
Avalik sektor	201,8	253,8	345,5	242,3	2 498,0	5 015,3	-	-	3 045,3	5 511,4
Ettevõtted	7 925,6	11 841,3	5 616,6	8 178,2	4 160,1	6 362,5	-	530,6	17 702,3	26 912,6
Eraisikud	14 001,9	16 788,6	7 667,6	10 121,5	16 275,8	21 777,8	-	112,9	37 945,3	48 800,8
Kokku	22 129,3	28 883,7	13 629,7	18 542,0	22 933,9	33 155,6	-	643,5	58 692,9	81 224,8
Üleööhoiused										
Avalik sektor	763,2	682,9	54,1	53,0	1 193,5	649,4	-	-	2 010,8	1 385,3
Ettevõtted	11 451,2	16 811,9	4 504,1	5 955,5	1 907,1	3 325,3	-	-	17 862,4	26 092,7
Eraisikud	652,1	1 156,8	355,8	1 174,9	81,2	12,8	-	-	1 089,1	2 344,5
Kokku	12 866,5	18 651,6	4 914,0	7 183,4	3 181,8	3 987,5	-	-	20 962,3	29 822,5
Tähtajalised hoiused										
Avalik sektor	3 889,3	2 447,6	139,7	91,3	1 337,7	544,2	-	-	5 366,7	3 083,1
Ettevõtted	13 886,5	11 229,4	5 109,5	2 193,7	1 549,8	1 226,5	-	36,8	20 545,8	14 686,4
Eraisikud	17 254,8	13 745,2	10 435,0	10 238,7	20 503,1	17 931,5	-	23,7	48 192,9	41 939,1
Kokku	35 030,6	27 422,2	15 684,2	12 523,7	23 390,6	19 702,2	-	60,5	74 105,4	59 708,6
Hoiused kokku	70 026,4	74 957,5	34 227,9	38 249,1	49 506,3	56 845,3	-	704,0	153 760,6	170 755,9

Lisa 42. Emiteeritud võlakirjad

				2008	2007	
31. detsember	Emiteerimis-aasta	Tähtaeg	Valuuta	Summa miljonites kroonides		Intressimäär
MTN*	05.10.2004	19.10.2009	EUR	11 735,0	11 735,0	EURLB3M
MTN*	21.01.2005	21.01.2009	EUR	782,3	782,3	3,0
MTN*	muutuv	muutuv	muutuv	-	156,5	-
Muu	muutuv	muutuv	muutuv	129,4	511,0	muutuv
Võlakiri	2008	2009	muutuv	65,5	-	muutuv
Emiteeritud võlakirjad				13 672,1	13 184,8	

* MTN – keskmise tähtajaga eurovõlakirjad

Lisa 43. Muud finantskohustused

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Emiteeritud võlakirjad	13 672,1	13 184,8
Tuletisinstrumendid	320,5	451,6
Muu	0,3	7,1
Finantskohustused kokku	13 992,9	13 643,5

Lisa 44. Viitvõlgnevused

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Saadud ettemaksed	1 126,5	1 563,6
Tasumata intressid	2 772,7	2 074,8
Lühiajalised võlakohustused	1 291,5	2 602,8
Muud võlakohustused	465,1	410,6
Viitvõlgnevused kokku	5 655,8	6 651,8

Lisa 45. Eraldised

• Mittetehnilised eraldised

Miljonites kroonides, 31. detsember	Operatsiooni- riski eraldis	Finants- garantiide eraldis	Kokku
Bilansiline väärtus aasta alguses	146,6	139,0	285,6
Soetamine	9,3	-	9,3
Kasutatud summad	-	-17,6	-17,6
Ümberpööratud summad	-140,2	-15,0	-155,2
Bilansiline väärtus aasta lõpus	15,7	106,4	122,1

• Kindlustustehnilised reservid

Miljonites kroonides, 31. detsember	Ettemakstud preemiad	Rahuldamata nõuded	Elu- kindlustus	Kokku
Bilansiline väärtus aasta alguses	52,6	158,3	2 417,9	2 628,8
Muutus reservides	17,5	15,8	8,1	41,4
Bilansiline väärtus aasta lõpus	70,1	174,1	2 426,0	2 670,2

• Investeeringislepingud

Miljonites kroonides, 31. detsember	Garanteeritud intress	Investeeringis- riskiga elukindlustus	Kokku
Bilansiline väärtus aasta alguses	401,0	3 144,5	3 545,5
Saadud maksed	124,9	814,0	938,9
Tasutud nõuded	-68,3	-622,5	-690,8
Haldustasud	-10,0	-92,7	-102,7
Riskipreemiad	-30,6	-57,8	-88,4
Tulu investeeringisfondidest	-	-1 676,5	-1 676,5
Ümberklassifitseerimine	-40,8	120,8	80,0
Muutus läbi kasumiaruande	29,7	-	29,7
Bilansiline väärtus aasta lõpus	405,9	1 629,8	2 035,7

Lisa 46. Edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustused

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008			2007	
	Läti	Leedu	Venemaa	Balti pangandus	Balti pangandus
Edasilükkunud tulumaksuvara					
Puhkusereserv	6,2	4,1	-	10,3	6,8
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete eraldis	-	0,1	-	0,1	-
Edasikantud maksustatav kahjum	-	190,3	-	190,3	218,4
Muud eraldised	2,0	21,1	-	23,1	34,5
Edasilükkunud tulumaksuvara kokku	8,2	215,6	-	223,8	259,7
Edasilükkunud tulumaksukohustus					
Kulumimäärade erinevus	-44,8	-6,9	-	-51,7	-48,9
Edasilükkunud tulumaksukohustus kokku	-44,8	-6,9	-	-51,7	-48,9
Tunnustamata edasilükkunud tulumaksuvara	-1,5	-215,6	-	-217,1	-223,0
Edasilükkunud tulumaksuvara (kohustused) kokku	-38,1	-6,9	-	-45,0	-12,2
Edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustused					
Aasta alguses	-33,7	-9,2	30,7	-12,2	-22,3
Edasilükkunud tulumaksukohustuse muutus (lisa 23)	-5,0	2,4	15,9	13,3	10,3
Tulumaksuvara mahakandmine	-	-	-46,6	-46,6	-
Kursierinevused	0,6	-0,1	-	0,5	-0,2
Edasilükkunud tulumaksukohustus kokku	-38,1	-6,9	-	-45,0	-42,9
Edasilükkunud tulumaksuvara kokku	-	-	-	-	30,7

Lisa 47. Muud kohustused

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Väljaminevad maksekorraldused	1 758,2	2 662,2
Laekuvad maksekorraldused	354,7	442,9
Kliiringkontod	50,1	394,5
Kohustused kindlustustegevusest	44,9	47,0
Muu	1 113,3	954,1
Muud kohustused kokku	3 321,2	4 500,7

Lisa 48. Kapital

• Aktsiakapital

31. detsember	2008		2007	
	Number	EEKm	Number	EEKm
Kinnitatud				
Lihtaktsiad nimiväärtusega 10 Eesti krooni	317 368 436	3 173,7	317 368 436	3 173,7
Emiteeritud ja täielikult tasutud				
Lihtaktsiad nimiväärtusega 10 Eesti krooni	317 368 436	3 173,7	317 368 436	3 173,7

• Balti panganduse reservid

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Üldine pangandusreserv	341,7	341,7
Reservkapital	665,5	530,0
Muud reservid	0,5	0,5
Realiseerimata kursivahed	-544,3	-237,8
Rahavoogude riskimaandamise instrumentide reserv	-39,9	-107,9
Reservid kokku	423,5	526,5

Lisa 49. Tuletisinstrumentid

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008			2007		
	Lepinguline/ nominaalne väärtus	Õiglane väärtus		Lepinguline/ nominaalne väärtus	Õiglane väärtus	
	Kokku	Varad	Kohustused	Kokku	Varad	Kohustused
Valuutaderiviivid						
Valuuta-forward'id	15 752,7	89,4	-61,6	2 272,9	3,1	-24,7
Valuuta-swap'id	33 442,3	316,6	-130,3	30 402,4	89,2	-151,6
Ostetud ja müüdud OTC* optsioonid	747,2	25,2	-21,5	3 754,2	9,1	-8,1
Muu	565,8	5,0	-5,0	1 578,9	4,7	-2,0
Valuutaderiviivid kokku	50 508,0	436,2	-218,4	38 008,4	106,1	-186,4
Intressideriviivid						
Swap'id	16 880,7	250,6	-33,4	16 868,5	207,1	-12,9
sh riskimaandamistehingud	15 713,2	233,7	-	15 774,3	196,2	-
Ostetud ja müüdud OTC* optsioonid	29,8	0,1	-	30,0	0,2	-
Muu	16,0	-	-	521,6	0,2	-
Intressideriviivid kokku	16 926,5	250,7	-33,4	17 420,0	207,5	-12,9
Aksia- ja muud derivatiivid						
Futuurid	1 576,2	51,9	-49,6	2 746,7	49,3	-44,3
Ostetud ja müüdud OTC* optsioonid	6 332,2	524,1	-19,1	13 263,0	842,6	-208,0
Aksia- ja muud derivatiivid kokku	7 908,4	576,0	-68,7	16 009,7	891,9	-252,3
Deriviivid kokku	75 342,9	1 262,9	-320,5	71 438,1	1 205,4	-451,6

* Börsivälised tehingud

Lisa 50. Finantskohustused ja garantiid

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008			2007		
	Nominaal	Krediidi- ekvivalent	Riskiga kaalutud summa	Nominaal	Krediidi- ekvivalent	Riskiga kaalutud summa
Garantiid	8 312,3	6 201,0	5 702,9	7 855,5	6 012,6	5 643,3
Kasutamata laenulemiit	23 973,3	7 954,8	7 704,2	37 416,5	14 565,5	14 406,2
Akreditiivid	319,0	159,5	158,9	768,2	384,1	380,1
Muu	12 818,3	-	-	12 254,3	-	-
Kokku	45 422,9	14 315,3	13 566,0	58 294,5	20 962,2	20 429,6

Lisa 51. Finantsvarade ja finantskohustuste õiglane väärtus

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008		2007	
	Õiglane väärtus	Bilansiline väärtus	Õiglane väärtus	Bilansiline väärtus
Investeeringisväärtpaberid	1 788,2	1 972,5	2 029,4	2 080,3
Laenuportfell	306 567,6	321 829,6	316 990,7	315 582,7
Emiteeritud võlakirjad	13 603,7	13 672,1	13 337,2	13 184,8
Tähtajalised hoiused	85 839,3	74 105,4	53 099,9	59 708,6

Lisa 52. Osaliste geograafiline jaotus

	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Miljonites kroonides, 31. detsember	Varad		Kohustused ja omakapital		Tuletisinstrumentid, finantskohustused ja garantiid		Kasum enne tulumaksu	
Eesti	138 849,6	135 042,9	98 861,8	98 002,0	21 875,9	26 758,6	2 952,2	3 190,2
Läti	112 262,5	103 502,7	39 094,6	42 186,5	25 168,2	22 244,4	1 571,3	2 616,1
Leedu	100 421,9	94 567,1	62 273,4	67 100,6	16 137,2	23 906,3	2 267,7	2 260,9
SRÜ	1 546,0	18 659,3	2 281,4	5 773,3	182,7	2 224,5	37,4	314,5
OECD	40 905,0	50 989,1	189 069,8	184 233,2	57 240,6	54 436,5	0,3	-
Muu	853,1	1 332,4	3 257,1	6 797,9	161,2	162,3	-	-
Kokku	394 838,1	404 093,5	394 838,1	404 093,5	120 765,8	129 732,6	6 828,9	8 381,7

Lisa 53. Tähtajaline struktuur

	2008								
Miljonites kroonides, 31. detsember	Alla 1 kuu	1...3 kuud	3...12 kuud	1...2 aastat	2...5 aastat	Üle 5 aasta	Muu (täht- ajata)	Mitte- finants- vara	Kokku
Varad									
Sularaha ja nõuded keskpanga vastu	24 870,8	-	-	-	-	2 612,1	-	-	27 482,9
Nõuded teiste finantsasutuste vastu	18 955,2	2 052,8	145,1	-	-	-	-	-	21 153,1
Väärtpaberid	1 004,8	5 685,3	3 923,8	2 969,3	3 157,8	1 350,1	2 341,8	-	20 432,9
Laenud	17 540,3	18 914,8	50 089,3	33 120,7	63 099,9	139 064,6	-	-	321 829,6
- Hinnanguline laenukahjum	-1 430,1	-542,1	-790,2	-572,2	-749,3	-699,7	-	-	-4 783,6
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	-	-	-	-	-	-	-	2 917,3	2 917,3
Muu vara	3 625,6	425,3	792,4	95,1	128,1	319,1	-	420,3	5 805,9
Varad kokku	64 566,6	26 536,1	54 160,4	35 612,9	65 636,5	142 646,2	2 341,8	3 337,6	394 838,1
Kohustused ja omakapital									
Kohustused keskpanga ja valitsuse ees	0,9	1,8	6,4	6,4	6,5	1,9	-	-	23,9
Kohustused teiste finantsasutuste ees	11 935,3	7 704,8	38 441,6	33 053,7	76 860,5	9 821,9	-	-	177 817,8
Hoiused	10 9367,7	19 261,2	23 510,7	1 363,7	238,8	18,5	-	-	153 760,6
Emiteeritud võlakirjad	784,7	471,4	12 354,0	28,5	8,2	25,3	-	-	13 672,1
Muud kohustused	6 008,5	1 362,4	1 626,7	340,8	1 056,7	1 627,6	1 629,8	518,3	14 170,8
Omakapital	-	-	-	-	-	-	-	35 392,9	35 392,9
Kohustused ja omakapital kokku	128 097,1	28 801,6	75 939,4	34 793,1	78 170,7	11 495,2	1 629,8	35 911,2	394 838,1
Bilansiliste kirjete tähtaegade vahe	-63 530,5	-2 265,5	-21 779,0	819,8	-12 534,2	131 151,0	712,0	-32 573,6	-
Bilansivälised instrumendid									
Garantiid, akreditiivid, valmisolekulaenud ja muud	-10 593,3	-7 574,1	-14 622,4	-3 674,8	-6 408,0	-2 550,3	-	-	-45 422,9
Tuletistehingud, varad	32 281,0	26 724,3	9 529,7	658,6	504,3	606,9	-	-	70 304,8
Tuletistehingud, kohustused	-32 396,5	-27 114,6	-9 680,0	-785,2	-530,6	-606,9	-	-	-71 113,8
Bilansiväliste instrumentide tähtaegade vahe	-10 708,8	-7 964,4	-14 772,7	-3 801,4	-6 434,3	-2 550,3	-	-	-46 231,9
Varade ja kohustuste jaotumine järeljäänud tähtaegade järgi	-74 239,3	-10 229,9	-36 551,7	-2 981,6	-18 968,5	128 600,7	712,0	-32 573,6	-46 231,9

2007

Miljonites kroonides, 31. detsember	Alla 1 kuu	1...3 kuud	3...12 kuud	1...2 aastat	2...5 aastat	Üle 5 aasta	Muu (täht- ajata)	Mitte- finants- vara	Kokku
Varad									
Sularaha ja nõuded keskpanga vastu	24 277,5	-	-	-	-	-	-	-	24 277,5
Nõuded teiste finantsasutuste vastu	34 478,6	42,0	470,5	-	-	-	-	-	34 991,1
Väärtpaberid	3 134,1	3 265,7	3 194,8	2 943,1	4 643,7	1 664,5	4 485,5	-	23 331,4
Laenud	14 551,4	24 742,6	50 337,9	34 555,1	61 459,3	129 936,5	-	-	315 582,7
- Hinnanguline laenukahjum	-402,7	-255,9	-503,7	-398,8	-446,4	-437,8	-	-	-2 445,2
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	-	-	-	-	-	-	-	2 563,0	2 563,0
Muu vara	3 534,9	393,6	777,1	172,9	183,3	385,3	-	345,9	5 793,0
Varad kokku	79 573,8	28 188,0	54 276,5	37 272,3	65 839,9	131 548,6	4 485,5	2 908,8	404 093,5
Kohustused ja omakapital									
Kohustused keskpanga ja valitsuse ees	1,2	4,1	9,0	12,2	9,2	2,4	-	-	38,0
Kohustused teiste finantsasutuste ees	4 146,0	6 440,6	32 683,5	27 741,3	90 842,5	10 678,3	-	-	172 532,1
Hoiused	135 270,5	13 095,6	18 130,4	3 890,1	344,2	25,2	-	-	170 755,9
Emiteeritud võlakirjad	35,3	32,6	294,4	12 733,9	88,6	-	-	-	13 184,8
Muud kohustused	7 216,5	1 801,3	1 916,2	953,7	1 482,3	3 706,7	-	1 037,1	18 114,0
Omakapital	-	-	-	-	-	-	-	29 468,7	29 468,7
Kohustused ja omakapital kokku	146 669,5	21 374,1	53 033,5	45 331,1	92 766,8	14 412,6	-	30 505,8	404 093,5
Bilansiliste kirjete tähtaegade vahe	-67 095,7	6 813,9	1 243,0	-8 058,8	-26 926,9	117 136,0	4 485,5	-27 597,0	-
Bilansivälised instrumendid									
Garantiid, akreditiivid, valmisolekulaenud ja muud	-9 286,4	-6 470,9	-19 059,2	-12 403,2	-6 379,6	-4 695,2	-	-	-58 294,5
Tuletistehingud, varad	11 095,4	12 134,2	4 724,2	16 344,4	510,6	491,3	-	-	45 300,1
Tuletistehingud, kohustused	-9 922,9	-12 586,2	-5 711,8	-17 161,4	-537,8	-491,3	-	-	-46 411,4
Bilansiväliste instrumentide tähtaegade vahe	-8 113,9	-6 922,9	-20 046,8	-13 220,2	-6 406,8	-4 695,2	-	-	-59 405,8
Varade ja kohustuste jaotumine järeljäänud tähtaegade järgi	-75 209,7	-109,0	-18 803,8	-21 279,0	-33 333,6	112 440,8	4 485,5	-27 597,0	-59 405,8

Lisa 54. Intressi ümberhindamise perioodid

2008

Miljonites kroonides, 31. detsember	Alla 1 kuu	1...3 kuud	3...12 kuud	1...2 aastat	2...5 aastat	Üle 5 aasta	Muu (täht-ajata)	Mitte-finants-vara	Kokku
Varad									
Sularaha ja nõuded keskpanga vastu	27 482,9	-	-	-	-	-	-	-	27 482,9
Nõuded teiste finantsasutuste vastu	15 571,1	5 467,0	115,0	-	-	-	-	-	21 153,1
Väärtpaberid	2 667,9	11 442,9	1 566,3	256,2	829,6	1 328,1	2 341,9	-	20 432,9
Laenud	71 680,2	105 509,8	91 996,3	12 762,2	35 442,3	4 438,8	-	-	321 829,6
- Hinnanguline laenukahjum	-1 544,2	-1 408,3	-1 077,5	-253,7	-407,5	-92,4	-	-	-4 783,6
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	-	-	-	-	-	-	-	2 917,3	2 917,3
Muu vara	2 391,0	439,7	794,6	95,1	128,0	319,2	995,8	642,5	5 805,9
Varad kokku	118 248,9	121 451,1	93 394,7	12 859,8	35 992,4	5 993,7	3 337,7	3 559,8	394 838,1
Kohustused ja omakapital									
Kohustused keskpanga ja valitsuse ees	0,9	1,8	6,4	6,5	6,4	1,9	-	-	23,9
Kohustused teiste finantsasutuste ees	30 695,0	56 199,6	50 042,9	10 358,6	29 988,8	532,9	-	-	177 817,8
Hoiused	110 017,8	18 041,7	24 079,3	1 364,3	238,9	18,6	-	-	153 760,6
Emiteeritud võlakirjad	12 544,9	471,5	596,1	22,9	28,5	8,2	-	-	13 672,1
Muud kohustused	3 508,1	1 405,1	1 686,6	383,1	1 214,9	1 235,1	4 109,8	628,1	14 170,8
Omakapital	-	-	-	-	-	-	-	35 392,9	35 392,9
Kohustused ja omakapital kokku	156 766,7	76 119,7	76 411,3	12 135,4	31 477,5	1 796,7	4 109,8	36 021,0	394 838,1
Bilansiliste kirjete intressitundlikkuse vahe	-38 517,8	45 331,4	16 983,4	724,4	4 514,9	4 197,0	-772,1	-32 461,2	-
Bilansiväliste kirjete intressitundlikkuse vahe	-0,8	-7,1	-1,5	0,4	-0,5	-	-	-	-9,4

2007

Miljonites kroonides, 31. detsember	Alla 1 kuu	1...3 kuud	3...12 kuud	1...2 aastat	2...5 aastat	Üle 5 aasta	Muu (täht-ajata)	Mitte-finants-vara	Kokku
Varad									
Sularaha ja nõuded keskpanga vastu	24 277,5	-	-	-	-	-	-	-	24 277,5
Nõuded teiste finantsasutuste vastu	29 536,6	5 340,3	114,2	-	-	-	-	-	34 991,1
Väärtpaberid	5 335,8	5 702,4	1 973,4	923,5	3 249,0	1 661,8	4 485,5	-	23 331,4
Laenud	68 799,1	107 416,1	95 587,8	8 855,4	30 615,7	4 308,6	-	-	315 582,7
- Hinnanguline laenukahjum	-655,8	-703,5	-688,7	-138,5	-187,3	-71,4	-	-	-2 445,2
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	-	-	-	-	-	-	-	2 563,0	2 563,0
Muu vara	3 515,3	396,9	791,9	174,4	183,3	385,3	-	345,9	5 793,0
Varad kokku	130 808,5	118 152,2	97 778,6	9 814,8	33 860,7	6 284,3	4 485,5	2 908,9	404 093,5
Kohustused ja omakapital									
Kohustused keskpanga ja valitsuse ees	1,6	4,7	11,8	11,6	6,6	1,7	-	-	38,0
Kohustused teiste finantsasutuste ees	20 561,9	61 074,2	49 877,2	12 441,8	27 617,2	959,8	-	-	172 532,1
Hoiused	135 877,1	12 402,2	18 260,2	3 847,9	343,3	25,2	-	-	170 755,9
Emiteeritud võlakirjad	11 770,3	189,0	160,4	976,5	88,6	-	-	-	13 184,8
Muud kohustused	7 371,2	1 793,7	1 951,8	966,4	1 527,5	3 466,2	-	1 037,2	18 114,0
Omakapital	-	-	-	-	-	-	-	29 468,7	29 468,7
Kohustused ja omakapital kokku	175 582,1	75 463,8	70 261,4	18 244,2	29 583,2	4 452,9	-	30 505,9	404 093,5
Bilansiliste kirjete intressitundlikkuse vahe	-44 773,6	42 688,4	27 517,2	-8 429,4	4 277,5	1 831,4	4 485,5	-27 597,0	-
Bilansiväliste kirjete intressitundlikkuse vahe	-24,8	-5,5	-328,5	-405,2	-45,1	-	-	-	-809,1

Lisa 55. Avatud valuutaposisioonid

2008							
Miljonites kroonides, 31. detsember	EEK	LVL	LTL	EURO	USD	Muud	Kokku
Varad							
Sularaha ja nõuded keskpanga vastu	13 099,5	7 713,1	5 586,6	747,1	192,2	144,4	27 482,9
Nõuded teiste finantsasutuste vastu	221,5	315,0	223,2	17 438,4	1 873,4	1 081,6	21 153,1
Väärtpaberid	1 129,1	1 999,7	1 378,5	14 650,7	1 236,3	38,6	20 432,9
Laenud	14 073,9	10 401,4	23 425,9	266 947,1	6 815,8	165,5	321 829,6
- Hinnanguline laenukahjum	-240,6	-321,2	-377,4	-3 773,8	-68,3	-2,3	-4 783,6
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	915,3	828,4	1 171,9	1,7	-	-	2 917,3
Muu vara	1 083,3	736,2	1 056,4	2 738,8	114,7	76,5	5 805,9
Varad kokku	30 282,0	21 672,6	32 465,1	298 750,0	10 164,1	1 504,3	394 838,1

Kohustused ja omakapital

Kohustused keskpanga ja valitsuse ees	15,6	-	8,3	-	-	-	23,9
Kohustused teiste finantsasutuste ees	333,6	1 377,6	77,6	173 402,1	2 596,1	30,8	177 817,8
Hoiused	48 225,1	17 036,6	39 164,2	39 752,0	8 549,4	1 033,3	153 760,6
Emiteeritud võlakirjad	0,1	-	892,9	12 768,2	10,9	-	13 672,1
Muud kohustused	2 601,5	1 366,4	3 425,1	5 788,5	707,5	281,8	14 170,8
Kohustused kokku	51 175,9	19 780,6	43 568,1	231 710,8	11 863,9	1 345,9	359 445,2
Omakapital	35 392,9	-	-	-	-	-	35 392,9
Bilansiline netoposisioon	-56 286,8	1 892,0	-11 103,0	67 039,2	-1 699,8	158,4	-
Bilansiväline netoposisioon	3 531,5	1 727,5	8 994,6	-15 624,2	1 845,4	-49,6	425,2

2007							
Miljonites kroonides, 31. detsember	EEK	LVL	LTL	EURO	USD	Muud	Kokku
Varad							
Sularaha ja nõuded keskpanga vastu	9 126,0	7 682,4	5 801,3	607,2	181,5	879,1	24 277,5
Nõuded teiste finantsasutuste vastu	577,9	1 459,9	85,5	21 522,1	8 840,1	2 505,6	34 991,1
Väärtpaberid	1 657,7	311,5	1 559,9	17 674,0	1 930,9	197,3	23 331,4
Laenud	17 317,6	11 189,8	27 058,6	242 228,4	15 082,6	2 705,8	315 582,7
- Hinnanguline laenukahjum	-215,1	-180,7	-287,0	-1 566,9	-144,0	-51,5	-2 445,2
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	796,3	787,1	912,6	6,1	-	60,8	2 563,0
Muu vara	1 251,7	270,2	563,2	2 978,1	220,6	509,2	5 793,0
Varad kokku	30 512,2	21 520,1	35 694,1	283 449,0	26 111,7	6 806,3	404 093,5

Kohustused ja omakapital

Kohustused keskpanga ja valitsuse ees	22,3	-	15,4	0,3	-	-	38,0
Kohustused teiste finantsasutuste ees	458,6	1 136,7	498,9	158 584,4	10 499,7	1 353,7	172 532,1
Hoiused	45 891,1	17 505,3	45 439,1	44 739,9	14 970,0	2 210,5	170 755,9
Emiteeritud võlakirjad	7,0	-	-	13 135,4	42,4	-	13 184,8
Muud kohustused	3 542,4	1 748,8	4 311,0	5 947,7	1 547,1	1 017,0	18 114,0
Kohustused kokku	49 921,4	20 390,8	50 264,4	222 407,7	27 059,2	4 581,2	374 624,8
Omakapital	29 468,7	-	-	-	-	-	29 468,7
Bilansiline netoposisioon	-48 877,9	1 129,2	-14 570,3	61 041,3	-947,5	2 225,1	-
Bilansiväline netoposisioon	7 138,1	4 454,3	2 914,5	-15 076,0	1 147,0	-408,3	169,6

Lisa 56. Geograafiliste piirkondade analüüs

	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Miljonites kroonides	Eesti		Läti		Leedu		Venemaa		Muu		Elimineerimised		Balti pangandus	
Kokku tulu grupiväliselt klientidelt	5 513,9	6 025,6	5 011,8	4 598,5	4 961,8	4 238,7	303,2	781,7	-	-	52,2	-170,5	15 842,9	15 474,0
Kokku tulu grupisestelt klientidelt	589,9	190,9	-211,4	61,0	-368,0	-93,9	-10,5	-158,0	-	-	-	-	-	-
Tulu kokku	6 103,8	6 216,5	4 800,4	4 659,5	4 593,8	4 144,8	292,7	623,7	-	-	52,2	-170,5	15 842,9	15 474,0
Tulu sidusettevõtetest	2,5	11,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,5	11,2
Kasum enne tulumaksu	2 813,9	3 514,2	1 436,4	2 465,9	2 084,2	2 143,6	64,2	249,5	-	3,1	408,0	-123,5	6 806,7	8 252,8
Tulumaks	-	-	-250,3	-372,4	-380,2	-391,3	-37,8	-50,1	-	-	0,4	-	-667,9	-813,8
Puhaskasum	2 816,4	3 525,4	1 186,1	2 093,5	1 704,0	1 752,3	26,4	199,4	-	3,1	408,4	-123,5	6 141,3	7 450,2
Segmendi tuleml jätkuvast tegevusest	2 816,4	3 525,4	1 186,1	2 093,5	1 704,0	1 752,3	-	-	-	3,1	381,2	-123,5	6 087,7	7 250,8
Segmendi tuleml lõpetatud tegevusest	-	-	-	-	-	-	26,4	199,4	-	-	27,2	-	53,6	199,4
Segmendi varad	164 539,7	161 737,3	121 459,9	113 613,1	115 780,1	113 879,1	- 19 730,4	-	-	- 6 940,9	- 4 867,7	394 838,8	404 092,2	394 838,8
Segmendi kohustused	154 976,5	151 294,8	113 891,0	106 166,0	108 685,2	107 509,5	- 18 278,4	-	-	- 18 151,6	- 8 666,7	359 401,1	374 582,0	359 401,1
Jaotamata võlgnevused	-	-	38,2	33,7	6,9	9,3	-	-	-	-	-	-	45,1	43,0
Kohustused kokku	154 976,5	151 294,8	113 929,2	106 199,7	108 692,1	107 518,8	- 18 278,4	-	-	- 18 151,6	- 8 666,7	359 446,2	374 625,0	359 446,2
Põhivara ost (sh immateriaalne vara, v.a firmaväärtus)	351,7	303,5	236,7	213,5	408,9	208,1	5,3	22,0	-	-	-	-	1 002,6	747,1
Kulum	133,7	121,4	107,3	95,5	71,8	75,4	4,5	9,4	-	-	-	-	317,3	301,7
Amortisatsioon	40,6	17,9	1,0	1,6	2,6	1,7							44,2	21,2
Eraldised	993,5	394,7	1 528,0	412,8	522,7	156,3	63,8	84,5	-	-	-	-	3 108,0	1 048,3
Realiseerimata kasum/kahjum	87,7	43,3	80,9	92,4	15,3	-36,7	4,9	25,0	-	-	-	-	188,8	124,0
Puhkusereserv	1,7	9,4	6,8	7,8	91,7	61,0	-	-	-	-	-	-	100,2	78,2
Töötajate arv perioodi lõpus	2 950	3 246	2 342	2 577	3 034	3 380	-	371	-	-	-	-	8 327	9 574

Lisa 57. Segmendiaruandlus

• Tulud ärisegmentide lõikes

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	%	2007	%
Pangandus	13 855,4	87,3%	13 679,2	87,2%
Liising	2 246,4	14,2%	2 120,1	13,5%
Kindlustus	208,4	1,3%	381,8	2,4%
Muu	214,6	1,3%	205,0	1,3%
Elimineerimised	-651,8	-4,1%	-699,4	-4,5%
Tulud kokku	15 873,0	100%	15 686,7	100%

• Puhaskasum ärisegmentide lõikes

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	%	2007	%
Pangandus	5 349,2	86,8%	6 102,2	80,7%
Liising	743,0	12,1%	1 217,3	16,1%
Kindlustus	90,3	1,5%	251,9	3,3%
Muu	-19,8	-0,3%	-6,2	-0,1%
Puhaskasum kokku	6 162,7	100%	7 565,2	100%

- Varad ärisegmentide lõikes

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	%	2007	%
Pangandus	348 970,2	88,4%	354 052,8	87,6%
Liising	62 929,5	15,9%	66 936,2	16,6%
Kindlustus	5 644,7	1,4%	7 106,7	1,8%
Muu	1 173,8	0,3%	830,8	0,2%
Elimineerimised	-23 880,1	-6,0%	-24 833,0	-6,1%
Varad kokku	394 838,1	100%	404 093,5	100%

Lisa 58. Seotud isikud

- Seotud isikute hoiused

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008		2007	
	Saldo	Intressimäära vahemik	Saldo	Intressimäära vahemik
Nõukogu ja juhatuse liikmed	32,8	0-10,2%	18,8	0-3%
Sidusettevõtted	10,2	0-5,5%	25,0	-

- Laenud seotud isikutele

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008		2007	
	Saldo	Intressimäära vahemik	Saldo	Intressimäära vahemik
Nõukogu ja juhatuse liikmed	8,0	4,4-9%	15,8	muutuv

- Tehingud Swedbanki grupiga

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007
Hoiused ja laenud Swedbanki grupile	7 769,7	5 811,0
Hoiused ja laenud Swedbanki grupilt	-164 605,9	-158 985,3
Viitintress	-1 581,5	-1 286,0
Intressitulu Swedbanki grupilt	964,9	762,9
Intressikulu Swedbanki grupile	-9 125,3	-6 303,9

Lisa 59. Emaettevõtte aruanded

• Emaettevõtte konsolideerimata kasumiaruanne

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Intressitulu	10 098,4	8 083,3
Intressikulu	-7 008,5	-5 060,7
Puhas intressitulu	3 089,9	3 022,6
Saadud komisjoni- ja teenustasud	1 668,0	1 753,0
Makstud komisjoni- ja teenustasud	-391,9	-404,3
Puhas teenustasutulu	1 276,1	1 348,7
Puhas finantstulu	328,1	2 660,0
Muu tulu	687,0	347,7
Tulud kokku	5 381,1	7 379,0
Personalikulud	860,2	1 348,8
Andmetöötuskulud	293,1	273,4
Administratiivkulud	583,7	459,6
Muud kulud	244,4	294,4
Kulum ja vara väärtuse vähenemine	62,4	52,2
Tegevuskulud kokku	2 043,8	2 428,4
Tegevuskasum enne provisjone	3 337,3	4 950,6
Laenu- ja garantiikahjumid	-860,1	-320,3
Tagasisaadud laenud	16,5	13,8
Kasum enne tulumaksu	2 493,7	4 644,1
Tulumaks	-	-
Puhaskasum	2 493,7	4 644,1

● Emaettevõtte konsolideerimata bilanss

Miljonites kroonides, perioodi lõpus	31.12.2008	31.12.2007
Varad		
Sularaha	1 268,8	1 364,3
Nõuded keskpanga vastu	12 083,3	8 068,6
Nõuded teiste finantsasutuste vastu	18 821,2	26 040,2
Kauplemiseks hoitavad väärtpaberid	943,2	2 050,6
Väärtpaberid õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	-	25,6
Müügivalmis väärtpaberid	2,3	2,3
Lunastustähtajani hoitavad väärtpaberid	66,8	126,3
Ettemaksed ja viitlaekumised	990,1	977,6
Laenud	119 451,0	113 673,2
- Laenukahjumite reserv	-1 513,0	-711,7
Netolaenud	117 938,0	112 961,5
Investeeringud sidusettevõtetesse	15,6	19,1
Investeeringud tütarettevõtetesse	13 819,0	13 834,3
Materiaalne põhivara	313,6	270,9
Immateriaalne põhivara	33,0	34,6
Muud varad	824,8	916,2
Varad kokku	167 119,7	166 692,1
Kohustused		
Kohustused keskpanga ja valitsuse ees	11,9	12,7
Kohustused teiste finantsasutuste ees	60 163,8	56 406,1
Hoiused	71 456,0	75 673,8
Nõudmiseni hoiused	35 852,4	48 206,6
Tähtajalised hoiused	35 603,6	27 467,2
Muud finantskohustused	12 788,7	13 634,3
Viitvõlad	1 701,9	2 044,3
Eraldised	41,9	60,3
Muud kohustused	1 226,0	1 692,8
Kohustused kokku	147 390,2	149 524,3
Omakapital		
Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv aktsiakapital		
Aktsiakapital	3 173,7	3 173,7
Ülekurss	484,8	484,8
Reservid	619,2	551,2
Jaotamata kasum	15 451,8	12 958,1
Omakapital	19 729,5	17 167,8
Kohustused ja omakapital kokku	167 119,7	166 692,1

● Emaettevõtte konsolideerimata rahavoogude aruanne

Miljonites kroonides, aasta kohta	2008	2007
Kasum enne tulumaksu	2 493,7	4 644,1
Kasumi korrigeerimine enne tulumaksu		
Laenukahjum	782,9	295,0
Intressitulu	-10 098,4	-8 083,3
Intressikulu	7 008,5	5 060,7
Põhivara ja firmaväärtuse kulum	62,4	52,2
Kasum põhivara ja immateriaalse põhivara müügist	-12,4	-10,5
Kahjum materiaalse põhivara mahakandmisest	0,4	-
Kasum äriüksuse müügist	-49,5	-
Kasumi korrigeerimine enne tulumaksu kokku	-2 306,1	-2 685,9
Muutused käibevarades ja kohustustes		
Kohustusliku reservi muutus keskpangas	-8 038,8	-
Teistesse pankadesse paigutatud hoiuste muutus	1 825,1	-5 036,3
Teistele pankadele antud laenude muutus	4 045,9	-1 878,8
Kauplemisportfelli muutus	1 133,0	-4,8
Viitlaekumiste ja ettemaksete muutus	44,8	-96,1
Laenude muutus	-5 777,7	-27 685,4
Viitvõlgade muutus	-687,5	391,6
Muude varade muutus	91,4	-313,7
Lühiajaliste võlgnevuste muutus teiste pankade ees	-869,7	495,8
Nõudmiseni hoiuste muutus	-12 354,2	1 005,2
Tähtajaliste hoiuste muutus	8 136,4	9 283,3
Muude kohustuste muutus	-774,5	79,6
Muutused käibevarades ja kohustustes kokku	-13 225,8	-23 759,6
Saadud intressid	10 041,0	7 805,8
Makstud intressid	-6 663,4	-4 695,3
Rahavoog majandustegevusest kokku	-9 660,6	-18 690,9
Rahavoog investeerimistegevusest		
Strateegiliste investeringute netomuutus	59,4	-3 957,8
Põhivara soetamine	-93,5	-27,7
Materiaalse põhivara müük	13,5	10,7
Immateriaalse vara soetamine	-35,9	-10,0
Immateriaalse põhivara müük	-	0,8
Tulu äriüksuse müügist	92,8	-
Rahavoog investeerimistegevusest kokku	36,3	-3 984,0
Rahavoog finantseerimistegevusest		
Keskpangalt ja valitsuselt saadud krediidiilin	4,5	-
Keskpangale ja valitsusele tagastatud krediidiilin	-5,3	-10,2
Teistelt pankadelt saadud pikaajalised laenud	34 344,4	22 376,8
Teistele pankadele tagasimakstud pikaajalised laenud	-29 716,9	-
Emiteeritud võlakirjad	-538,1	-2 392,8
Allutatud kohustuste netomuutus	-	3 129,3
Makstud dividendid	-	-78,2
Muutus rahavoogude riskimaandamise instrumentide reservis	68,1	-108,0
Rahavoog finantseerimistegevusest kokku	4 156,7	22 916,9
Raha ja raha ekvivalentide juurdekasv	-5 467,6	242,0
Raha ja raha ekvivalendid aasta alguses	12 783,7	12 541,7
Raha ja raha ekvivalendid aasta lõpus	7 316,1	12 783,7

- Emaettevõtte konsolideerimata raha ja raha ekvivalentide analüüs

Miljonites kroonides, 31. detsember	2008	2007	Muutus
Sularaha	1 268,8	1 364,3	-95,5
Korrespondentkonto keskpangas	1 044,6	5 068,6	-4 024,0
Likviidsed hoiused teistes pankades	5 002,7	6 350,8	-1 348,1
Kokku	7 316,1	12 783,7	-5 467,6

- Emaettevõtte konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

Miljonites kroonides	2008	2007
Aktiivkapital		
Jääk aasta alguses	3 173,7	3 173,7
Jääk aasta lõpus	3 173,7	3 173,7
Ülekurs		
Jääk aasta alguses	484,8	484,8
Jääk aasta lõpus	484,8	484,8
Reservid – üldine pangandusreserv		
Jääk aasta alguses	341,7	341,7
Jääk aasta lõpus	341,7	341,7
Reservid – reservkapital		
Jääk aasta alguses	317,4	317,4
Jääk aasta lõpus	317,4	317,4
Rahavoogude riskimaandamise instrumentide reserv		
Jääk aasta alguses	-107,9	-
Rahavoogude riskimaandamise instrumentide reservi muutus	68,0	-107,9
Jääk aasta lõpus	-39,9	-107,9
Jaotamata kasum		
Jääk aasta alguses	12 958,1	8 392,2
Aasta puhaskasum	2 493,7	4 644,1
Makstud dividendid	-	-78,2
Jääk aasta lõpus	15 451,8	12 958,1
Omakapital kokku	19 729,5	17 167,8
Valitseva mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	-13 819,0	-13 858,8
Valitseva mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	29 040,3	25 579,2
Omakapital kokku (kohandatud konsolideerimata)	34 950,8	28 888,2

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

AS-i Hansapank aktsionäridele:

Oleme auditeerinud lehekülgedel 15 kuni 80 esitatud AS-i Hansapank ning tütarettevõtjate konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb bilansist seisuga 31. detsember 2008, antud kuupäeval lõppenud aruandeaasta kohta koostatud kasumiaruandest, omakapitali muutuste aruandest ja rahavoogude aruandest, oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõttest ja muudest selgitavatest lisadest.

Emettevõtja juhatuse vastutus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise eest

AS Hansapank juhatuse vastutab nimetatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esituse eest kooskõlas Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Emaettevõtja juhatuse kohustuste hulka kuulub muuhulgas ka sellise sisekontrolli süsteemi kujundamine, kehtestamine ja haldamine, mis tagab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esituse ilma pettustest või eksimustest tulenevate oluliste vigadeta. Emaettevõtja juhatuse kohustus on ka asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning põhjendatud raamatupidamislike hinnangute andmine.

Audiitori vastutus

Meie vastutame arvamuse eest, mida avaldame nimetatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta meie auditi põhjal. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me järgime eetikanõudeid ning planeerime ja viime auditi läbi saamaks põhjendatud kindlust asjaolule, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi vigu.

Audit hõlmab protseduuride läbiviimist eesmärgiga saada tõendusmaterjali konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnahtajate ja avalikustatud informatsiooni kohta. Sooritatavad auditi protseduurid sõltuvad audiitori hinnangutest, sealhulgas hinnangust riskile, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada olulisi vigu, mis tulenevad pettusest või eksimusest. Nimetatud riski hindamisel, eesmärgiga planeerida asjakohaseid auditi protseduure, võtab audiitor arvesse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja õiglase esitusviisi tagamiseks kontsernis juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid ei anna hinnangut selle toimivuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse ja juhatuse poolt antud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et meie kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Oleme seisukohal, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kajastab olulises osas õigesti ja õiglaselt AS-i Hansapank ning tütarettevõtjate finantsseisundit seisuga 31. detsember 2008, aruandeaasta majandustulemust ja rahavoogusid kooskõlas Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Villu Vaino
Vannutatud audiitor
28. veebruar 2009

AS Deloitte Audit Eesti

Juhatuse avaldus

Juhatus on koostanud AS-i Hansapank tegevusaruande ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2008 lõppenud majandusaasta kohta.

Konsolideeritud aruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste raamatupidamisstandarditega ning kajastab õigesti ja õiglaselt AS-i Hansapank majandusolukorda, tegevustulemusi ja rahavoogusid.

Juhatus leiab, et AS Hansapank toimib tegevuse jätkuvuse eelduse alusel. Aruandes esitatud teave on tõene ja täielik.

Erkki Raasuke

Juhatuse esimees

Giedrius Dusevicius

Juhatuse esimehe asetäitja

Aivo Adamson

Juhatuse liige

Maris Avotiņš

Juhatuse liige

Antanas Danys

Juhatuse liige

Helo Meigas

Juhatuse liige

Priit Perens

Juhatuse liige

Kristina Siimar

Juhatuse liige

Andres Trink

Juhatuse liige

Juhatuse ettepanek kasumi jaotamiseks

Juhatus kinnitas AS-i Hansapank puhaskasumiks 2 494 miljonit krooni ja Balti panganduse üksuse puhaskasumiks 6 163 miljonit krooni. Kooskõlas auditeeritud finantstulemustega soovib juhatus aktsionäride üldkoosolekule jaotada Balti panganduse 2008. aasta puhaskasum 6 162 722 520 krooni ja eelmiste perioodide jaotamata kasum 25 128 854 630 krooni, kokku 31 291 577 150 krooni, järgmiselt:

Kroonides, 31. detsember	2008
Swedbanki Balti panganduse puhaskasum 2008. majandusaastal	6 162 722 520
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	25 128 854 630
Jaotamata kasum kokku	31 291 577 150
Dividendidena maksta	0,00
Jaotamata kasumi saldo	31 291 577 150

Erkki Raasuke

Juhatuse esimees

Nõukogu avaldus

Juhatus on koostanud AS-i Hansapank tegevusaruande ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2008 lõppenud majandusaasta kohta.

Nõukogu on tutvunud juhatuse koostatud majandusaasta aruandega, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamisaruandest, juhatuse ettepanekust kasumi jaotamiseks ja sõltumatu audiitori järelusotsusest, ning on kinnitanud aastaaruande aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks. Kõik nõukogu liikmed on aastaaruandele alla kirjutanud.

Jan Lidén

Nõukogu esimees

Annika Wijkström

Nõukogu liige

Lars Lundquist

Nõukogu liige

Magnus Francke

Nõukogu liige

Mikael Inglander

Nõukogu liige

Balti pangandus

EESTIS

Liivalaia 8,
15040 Tallinn
Telefon: +372 631 0310
Faks: +372 631 0410
E-mail: info@swedbank.ee
SWIFT: HABAEEX
www.swedbank.ee

LĀTIS

Balasta dambis 1a,
LV-1048 Rīa
Telefon: +371 674 44444
Faks: +371 674 44344
E-mail: info@swedbank.lv
SWIFT: HABALV22
www.swedbank.lv

LEEDUS

Savanorių pr. 19,
LT-03502 Vilnius
Telefon: +370 (5) 268 4444
Faks: +370 (5) 268 4700
E-mail: info@swedbank.lt
SWIFT: HABALT22
www.swedbank.lt

Üldandmed

Registrikood	Ärinimi	Majandusaasta algus	Majandusaasta lõpp
10060701	Swedbank AS	01.01.2008	31.12.2008

Sidevahendid

Liik	Sisu
Elektronposti aadress	info@swedbank.ee
Faks	+372 6310410
Telefon	+372 6310310
Interneti WWW aadress	www.hansa.ee

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EEK)	Müügitulu %	Põhi-tegevusala
Krediidiasutused (pangad)	64191	13885400000	86.07	Jah
Kapitalirent	64911	2246400000	13.93	Ei

Majandusaasta aruande allkirjad

Swedbank AS (registrikood: 10060701) 01.01.2008 - 31.12.2008 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Villu Vaino (Audiitor) - kinnitanud 25.06.2009

Kristina Siimar (Juhatuse liige) - kinnitanud 18.06.2009